

Rozmowa
z **Leną Rzepce-
ką**, wiceprezes
Stowarzysze-
nia Better Life
na rzecz dzieci
i młodzieży
SOSW w Jońcu.
O powstającym
na terenie ośrod-
ku". **RK**
Wtaj na str. 12

Dofinansowania dla gospodyń, strażaków i organizacji pozarządowych

Do Medycznej Szkoły Policealnej w Ciechanowie zjechali mieszkańcy subregionu ciechanowskiego, aby podpisać z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego umowy na realizację różnych zadań.

Nowe stroje dla strażaków, sprzęt pożarniczy, szkolenia, wyposażenie kuchni, stroje ludowe dla KGW - potrzeb jest naprawdę dużo. Naprzeciw nim wychodzi Samorząd Mazowsza, który zorganizował dla KGW, OSP i organizacji pozarządowych trzy programy, w ramach których uzyskać było można pokaźne dofinansowanie na wybrany cel.

Beneficjentami samorządu wojewódzkiego zostało łącznie 68 jedno-

stek OSP oraz 131 KGW i organizacji pozarządowych z subregionu ciechanowskiego. Otrzymali oni ponad 1,5 mln zł. Umożliwi to zakup specjalistycznego sprzętu i środków ochrony indywidualnej dla strażaków, organizację imprez integracyjnych dla mieszkańców czy też zakup niezbędnego sprzętu dla kół gospodyń wiejskich.

W tym roku samorząd województwa realizuje aż 20 autorskich programów wsparcia, w ramach których gminy, miasta i powiaty z Mazowsza mogą otrzymać dofinansowanie na ważne dla lokalnych społeczności inwestycje.

Jednostki ochotniczej straży pożarnej z naszego województwa mogą liczyć na wsparcie w ramach programu „Mazowsze dla straży pożarnych”, na realizację którego sejmik przeznaczył prawie 28 mln zł. Z pomocy samorządu województwa mazowieckiego skorzystają m.in.

strażacy z subregionu ciechanowskiego. Dzięki 1,5 mln zł wsparcia jednostki OSP kupią 12 nowych pojazdów oraz

wyremontują lub zmodernizują 31 strażnic, na co otrzymały ponad 1 mln zł.

– Na tym nie kończy się nasze wsparcie. Decyzją radnych województwa do 68 jednostek OSP z subregionu ciechanowskiego trafi dodatkowo ponad 623 tys. zł. Strażacy otrzymają pieniądze na

zakup środków ochrony indywidualnej, specjalistycznego sprzętu i niezbędnego wyposażenia – powiedział radny województwa Konrad Wojnarowski.

W sumie w latach 2006-2022 radni Sejmiku Województwa Mazowieckiego na dofinansowanie zakupu samochodów ratowniczo-gaśniczych, odzieży ochronnej, sprzętu specjalistycznego, a także robót budowlanych w strażnicach przeznaczyły ponad 144 mln zł.

red



Kasyno Oficerskie w Modlinie

Przed wielkim otwarciem

W miniony piątek (15 września) odbyła się konferencja prasowa poświęcona zakończeniu rewitalizacji i reaktywacji Kasyna Oficerskiego w Twierdzy Modlin.

Jego oficjalne otwarcie zaplanowano na 6, 7 i 8 października. Z dziennikarzami spotkali się: burmistrz Nowego Dworu Mazowieckiego Jacek Kowalski, z ramienia Urzędu Miasta inspektor nadzoru konserwatorskiego Agnieszka Kozłowska i Bartosz Rogiński oraz przedstawiciele Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych Monika Tchórznička i Sylwia Maksim-Wójcicka.

Opowiedzieli tym, jak przebiegał proces przywracania blasku tej niezwykłej

budowli. Rewitalizacja i modernizacja obiektu pochłonęła ponad 22 mln zł i była współfinansowana przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach RPOWM 2014 – 2020. Po 9 latach pieczołowicie prowadzonych prac rewitalizacyjnych efekt jest fascynujący. Ocenili to jury ekspertów z Politechniki Warszawskiej, ASP, SARP, Stowarzyszenia Konserwatorów Zabytków i Towarzystwa Opieki nad Zabytkami i uznało tę inwestycję za jedną z najważniejszych na Mazowszu. Obiekt zachował integralność i autentyczność, przy wprowadzeniu nowoczesnych rozwiązań (windy, ogrzewanie, klimatyzacja itp.). Więcej w kolejnych numerach TC.



Mława

Nie ma chętnych na prezesa MPDM

Szef miejskiej spółki – Mławskiego Przedsiębiorstwa Drogowo-Mostowego – złożył rezygnację z funkcji kilka tygodni temu. Prezes Mariusz Goździewski będzie zarządzał firmą tylko do końca października br.

Rada Nadzorcza spółki ogłosiła więc konkurs na jego następcę. Chętni mieli złożyć oferty do ubiegłego piątku. Jak się okazuje, nie wpłynęła żadna oferta pracy na tym stanowisku.

Prawdopodobnie w najbliższym czasie będzie ogłoszony kolejny konkurs.

WD

Wjechał na środek ronda

W Płońsku, w rejonie ronda u zbiegu ul. Młodzieżowej, Spokojnej i Obwodnicy Zachodniej, 30-letni płońszczanin jadąc osobowym fordem od strony Baboszewa, stracił panowanie nad autem, uderzył w znak drogowy i wjechał na środek ronda uszkadzając elementy dekoracyjne (donice z kwiatami) oraz kostkę brukową.

– Od 30-latka czuć było alkohol, miał on problem z utrzymaniem równowagi. Mężczyzna od razu przyznał się, że spożywał alkohol. Badanie przeprowadzone przez funkcjonariuszy wykazało w jego organizmie ponad 1,2 promila – przekazała płońska policja.

Kierowcy zatrzymano prawo jazdy, a następnie przekazano go wskazanej przez niego osobie. Ford został odholowany na policyjny parking.

RK



„Można odejść na zawsze, by stale być blisko”

Autor: ks. Jan Twardowski

Z powodu śmierci

TATY

Śp. Jana Mazurkiewicza

składamy

najszczerze wyrazy współczucia, wsparcia i otuchy w trudnych chwilach dla

Pana Pawła Mazurkiewicza

Dyrektora Szkoły Podstawowej im. Stefana Żeromskiego w Szulmierzu

Wójt Gminy Regimin oraz pracownicy Urzędu Gminy Regimin



PANU

Andrzejowi Koziatkowi

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

MAMY

składają

Zarząd i Pracownicy
Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej
w Ciechanowie spółki z o. o.

Krwawych łowów ciąg dalszy

Tajemnicze zgony na polowaniach

W marcu br. na łamach „TC” w artykule „Krwawe łowy doktora P.” informowaliśmy o brutalnych polowaniach na zwierzęta z udziałem profesora Pawła P., myśliwego, w środowisku medycznym znanego diabetologa, który w ramach prywatnej praktyki lekarskiej przyjmował w jednych z ciechanowskich i płońskich prywatnych placówek medycznych. Przez lata Paweł P., jako prezes Naczelnej Rady Łowieckiej, blisko związany był z ciechanowskim środowiskiem myśliwych. Jego barbarzyńskie metody strzelania do zwierząt, a następnie dobijania ich przedstawiał reportaż Superwizjera w stacji TVN. Pół roku później dziennikarze wrócili do sprawy kłusownika. Okazuje się, że podczas polowań, w których brał on udział ginęły nie tylko zwierzęta, ale również... ludzie. I to w dziwnych, niewyjaśnionych okolicznościach.

„Król kłusowników”

Reportaż Superwizjera wyemitowany przez stację TVN 15 września br. poraża. Okazuje się, że profesor P., o którym doświadczeni myśliwi mówią nie inaczej jak kłusownik lub „kłusol”, oprócz strasznego traktowania zwierząt, podobnie obchodzi się z ludźmi, z którymi zanim wybierze się na krwawe safari do lasu, najpierw pije wielkie ilości alkoholu.

- Wyjątkowo zły człowiek, nieżyczący się z nikim i z niczym. Morderca zwierząt. Największy kłusownik w Polsce - mówi o Pawle P. cytowany przez TVN informator, który towarzyszył profesorowi w polowaniach. - 99 proc. w stanie pełnego upojenia alkoholowego. Później on już nie myśli, robi różne głupoty.

- To był kat, żaden myśliwy - mówi człowiek, którego Paweł P. najmował m.in. do nagonki i ładowania martwych zwierząt.

Po emisji pierwszego reportażu Superwizjera pt. „Król kłusowników” do dziennikarzy pracujących przy tym materiale zaczęli odzywać się ludzie, którzy mieli do czynienia z Pawłem P. Przypomnijmy, że w marcu br. telewizja TVN24 w nagraniach z ukrytej kamery pokazała, że łowczy wielokrotnie polował w okolicach Płońska (gm. Naruszewo) i tam dochodziło do nadużyć: polowań w czasie okresu ochronnego, pod wpływem upojenia alkoholowego, nie ewidencjonowania ustrzelonej zwierzyny. Najbardziej makabryczne są jednak sceny, gdy postrzelone, ale jeszcze żywe zwierzę, z wbitym w ciało nożem jest kopane i ciągnięte za rogi.

- Osoba Pawła P. jest stroną postępowania. Sprawę prowadzimy na razie in rem, bez żadnych zarzutów. Dotyczy ona polowania bez uprawnień i odstrzału dzików w dniu 8 grudnia (ub.r. - przyp. red.) na terenie gminy Naruszewo - wyjaśniała wówczas prokurator rejonowy w Płońsku.

Tajemnicze zgony

Okazuje się, że tereny północnego Mazowsza to nie jedyne miejsca, w których „działał” prof. P. Od wielu lat polował w też Borach Tucholskich, a dokładnie w okolicach Krzywogoniec i Starego Sumina, w gminie Cekcyn. Jest tam doskonale znany, przyjeżdżał z rodziną od lat, ale ludzie niechętnie mówią o jego ciemnej stronie. Dopiero śmierć jednego z mieszkańców wsi, która nastąpiła wkrótce po wspólnym polowaniu z doktorem P. otworzyła ludziom języki.

- Dwa lata temu mój ojciec został rano znaleziony martwy w swoim domu, obrócony na brzuchu, przykryty kurtkami. Nocą był na polowaniu. Na jego ciele były liczne zadrapania, twarz miał poobijaną, spuchnięty nos, kolana zdarte do krwi. Rano do domu ojca zajeżdżał Paweł P., z którym wcześniej polowali, stwierdził, że ojciec pewnie śpi i odjechał. Jako lekarz nawet nie sprawdził, czy żyje - informuje syn zmarłego. Prokuratura rejonowa w Tucholi dość szybko



Ambona, z której rzekomo spadł przyjaciel profesora P.

stwierdziła, że śmierć nastąpiła z przyczyn naturalnych i bez udziału osób trzecich. To dość odważna opinia, zwłaszcza, że pracownicy domu pogrzebowego, którzy przyjechali do domu ofiary, widząc jak wygląda ten człowiek, odmówili zabrania zwłok.

W liście do redakcji TVN24 mieszkańcy gminy Cekcyn pisali: „Tutaj ludzie wiedzą o jego pijaństwie i „niehumanicznych” zachowaniach, brutalnych polowaniach w stanie upojenia alkoholowego, strzelaniu do dzikiej zwierzyny i napotkanych zwierząt domowych i gospodarskich. Paweł P. często widywany jest w towarzystwie lokalnych myśliwych, a mieszkańców wykorzystuje do pomocy w polowaniach, transportu, załadunku zwierzyny. W ostatnim czasie osoby biorące z nim udział w polowaniu umierały w dziwnych okolicznościach, mieszkańcy znają jego wulgarnie i nieobliczalne zachowanie, szczeni kontaktami z ludźmi „wysoko postawionymi”, urzędnikami państwowymi. Wszyscy mieszkańcy doskonale się znają, dlatego obawa przed kontaktami i możliwościami profesora jest ogromna. Śmiało można stwierdzić, że ludzie milczą, gdyż obawiają się o własne życie i życie swoich bliskich” - czytamy w relacji mieszkańców.

Bóg, honor, medycyna

Wracając do znajomości Pawła P. z ludźmi „wysoko postawionymi”. Z racji bliskich kontaktów z obozem rządzącym, Tadeuszem Rydzykiem i środowiskiem łowieckim Paweł P. często zapraszany był do stacji ojca dyrektora - TV Trwam czy Radia Maryja. Powoływał się na znajomości z biskupami i mini-

strami w obecnym rządzie. Przemawiał na pogrzebie byłego ministra środowiska Jana Szyski. Działając w ciechanowskim okręgu łowieckim był w bardzo dobrych relacjach z Lechem Blochem, byłym przewodniczącym zarządu głównego Polskiego Związku Łowieckiego.

W ostatnim materiale Superwizjera, będąc nagrywanym przez dziennikarza, który wkupił się w jego łaski, P. informuje, że doskonale zna środowisko kibicowskie: „Jak wchodzę na Legię Warszawa, to wszyscy wstają z miejsc, kur..., wiesz. Jeden mój telefon i za chwilę będzie to 500 ludzi i wyp... każde

miasto w kosmos. Ja mam ponad 160 wyjazdów”. Później Paweł P. zaprzecza, informując, że nagrania są niewiarygodne, a poza tym to jedynie przechadzki po alkoholu.

Na kolejnych nagraniach, już podczas polowań, słychać jak grozi ludziom. Szczególnie agresywny jest wobec tzw. nagoniaczy, czyli osób, które służą mu do pomocy w trakcie polowań.

- To był kat, nie żaden myśliwy. Do zwierzyny strzela tak, żeby została rozrwana. Zawsze pod wpływem alkoholu. Gdy z kolegą odmówiliśmy dalszego udziału w polowaniu, zaczął nas bić - mówi pan Jacek ze Starego Sumina, który brał udział w nagonkach. Jest też inna strona profesora P., rozchwytywanego i cenionego lekarza, diabetologa. W internecie można natrafić na wiele wywiadów z nim, gdzie opowiada o nowoczesnych metodach leczenia cukrzycy. Prof. P. ukończył warszawską Akademię Medyczną, przez wiele lat pracował w szpitalu bródnowskim. Później otworzył Centrum Diabetologii Klinicznej w Konstancinie. W czasie pandemii zarządzał szpitalem covidowym na Stadionie Narodowym. Wykładał na Akademii Medycznej i UKSW w Warszawie. Pacjenci szukali możliwości konsultacji z nim, właściciele prywatnych przychodni medycznych zabiegali, aby zgodził się przyjmować chorych w ich placówkach. Zapraszany jest na wykłady i sympozja.

Na portalu znanylekarz.pl znaleźć można kilkadziesiąt opinii na

empatycznych profesjonalnych, oczywiście dobrych i życzliwych ludzi! Panie profesorze, ogromne wyrazy szacunku i wdzięczności za okazaną pomoc! Jak to dobrze, że przyjeżdża Pan do Płońska (pisownia oryginalna).

Prowadził praktykę również w Ciechanowie. Można umówić się do niego na wizytę w jednej z prywatnych placówek. „Profesor Paweł P. jest wybitnym diabetologiem z wieloletnim doświadczeniem - zarówno klinicznym, jak i naukowym” - czytamy na stronie ciechanowskiego centrum medycznego. Kilka lat temu w oranżerii w muzeum w Opinogórze na zaproszenie szpitala gościł na Sympozjum Kardiologicznym, podczas którego opowiadał o cukrzycy.

Upadek z ambony...

Śmierć pana Janusza w Borach Tucholskich to nie jedyny „wypadek”, do którego doszło, gdy w pobliżu był Paweł P. Do wcześniejszych tragicznych wydarzeń doszło cztery lata temu, zimą, w miejscowości Wołowiec pod Gorlicami. Przyjaciel profesora, z którym wspólnie polowali, miał spaść z ambony, a następnie w wyniku obrażeń umrzeć w szpitalu. To wszystko działo się w momencie, gdy Paweł P. był prezesem Naczelnej Rady Łowieckiej. Gdy odwołano go ze stanowiska, świadkowie zaczęli odważnie mówić, co mogło wydarzyć się tamtej nocy.

Ofiara, pan Maciej, została przewieziona ostatecznie do szpitala w Gorlicach. Jedynym świadkiem upadku był Paweł P., dlatego prokuratura wzięła pod uwagę wyłącznie jego wyjaśnienia. Podważają je lokalni myśliwi, wątpliwości ma żona zmarłego.

- Zadzwoń do mnie jedna z lekarek w szpitalu z informacją, że obrażenia męża nie wskazują na upadek, a bardziej na pobicie - wyjawia w reportażu żona ofiary, która informuje jednocześnie, że jej mąż wcześniej już wracał z polowań z Pawłem P. posiniaczony. Kiedyś wylądował na SORze, gdzie okazało się, ma złamane żebra.

Po śmierci przyjaciela Paweł P. nawet nie odwiedził jego żony. Wysłał do niej tajemniczego pełnomocnika, który przywiózł rzeczy jej męża, które tamtej nocy miał na polowaniu oraz informację, że profesor oferuje pomoc w zaskarżeniu szpitala. Bo to według niego lekarza są odpowiedzialni za śmierć pana Macieja.

O agresywnym zachowaniu P. opowiadają również myśliwi, którzy byli świadkami polowań na Mazowszu.

- Uderzenia pięścią w brzuch, gdy ktoś z nagoniaczy się nie sprawdził lub był zbyt pijany, by wsiąść do samochodu.

W liście do redakcji osoby znające Pawła P. piszą o nim jako o „psychopacie o wysokiej inteligencji”, „nietykalnym”. Proszą dziennikarzy o przeprowadzenie własnego śledztwa w związku z śmiercią osób towarzyszących Pawłowi P. podczas polowań.

Jak to możliwe, żeby profesor diabetologii, był zarazem perfidnym kłusownikiem, znęcającym się nad zwierzętami, tyranem bijącym ludzi, kibolem biorącym udział w ustawkach. Dwa lata temu udzielił wywiadu portalowi manageronline.pl, mówił w nim o pracy zawodowej, łowiectwie, hobby. Na pytanie dziennikarki o hobby odpowiada, że jest nią piłka nożna i kibicowanie od dziecka warszawskiej Legii. Najchętniej lubi wypoczywać w Borach Tucholskich, a jego ulubiona marka zegarków to Rolex. Gdy rozmowa zeszała na polowania, Paweł P. odpowiada: „Polowanie? Jest to przede wszystkim przyjemność obcowania z naturą, ale też kontakt ze wspaniałymi ludźmi. Dla mnie przyroda stanowi najważniejszy uniwersytet. Można wiele książek przeczytać, ale trzeba pojechać do lasu, żeby zobaczyć, jak to wszystko wygląda, zrozumieć harmonię świata...”

erem

Krwawe łowy doktora P.

Prof. dr hab. n. med. Paweł P., znany diabetolog, a po godzinach myśliwy, był prezes Naczelnej Rady Łowieckiej, związany z ciechanowskim okręgiem Polskiego Związku Łowieckiego, był „bohaterem” ostatniego reportażu „Superwizjera” pt. „Król kłusowników”.

Pochodzący z Mławy Paweł P. pokazany został na nagraniach ukrytej kamery jak nocą, pod wpływem alkoholu, z użyciem tłumików i termowizji najpierw strzela, a później znęca się nad postrzelonymi i rannymi zwierzętami. Wygląda to przerażająco. Widzimy znanego profesora, który jeszcze niedawno kierował Naczelną Radą Łowiecką, organem nadzorującym łowiectwo w Polsce. Wciąż jest członkiem NRE, na stronie Polskiego Związku Łowieckiego przypisany jest mu okręg „Ciechanów”.



O profesorze P. pisaliśmy już w „TC”

temat. Wszystkie pozytywne. „Pan profesor to nie tylko wybitny specjalista, ale przede wszystkim człowiek o wielkiej wrażliwości, obdarzony darem słuchania. Jest skupiony na pacjencie i daje olbrzymi komfort tak jakby w danym momencie było się jego jedynym pacjentem. Na wizytę u profesora czekałam 2 miesiące ale było warto. Zmieniając dotychczasowe leczenie mojej cukrzycy, spowodował że zaledwie po 7 dniach od pierwszej wizyty poziom cukru się ustabilizował. Zdolności psychologiczne i siła persfajji i motywacji sprawiły, że odzyskałam wiarę w siebie i czuję się rewelacyjnie. /.../Oby w Polskim systemie opieki zdrowotnej, było więcej takich

FOT. ZDZISŁAW SMARDEWSKI



Uczestników Dni Patrona przywitali: burmistrz Wojciech Gregorczyk (przy mikrofonie) oraz (od lewej) prezes Akcji Katolickiej Zbigniew Wiernicki i przewodniczący Rady Miejskiej Ireneusz Purgacz



W korowodzie szli m.in. burmistrzowie, radni, przedstawiciele Akcji Katolickiej, czyli organizatorzy, a poprzedzali ich perkusiści z SM Yamaha



Prezentacja husarska na zamkowych błoniach

XXVI Dni Patrona Pułtusa św. Mateusza

Tydzień pełen wrażeń nad Narwią

Od poniedziałku, 12 do niedzieli, 17 września trwało święto Pułtusa i pułtuszczan oraz ich gości. Na XXVI Dni Patrona Pułtusa św. Mateusza złożyły się: koncerty, jubileusze, zawody i turnieje, piknik z husarią, odpustowa msza św., uroczysta sesja, barwny korowód i inne wydarzenia. Niezależnie od ich charakteru dostarczyły uczestnikom wielu wrażeń. Pogoda sprzyjała wspólnemu świętowaniu nad Narwią.



Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta pod batutą Andrzeja Kalinowskiego



– Takie wydarzenia są potrzebne – podkreślił burmistrz Pułtusa Wojciech Gregorczyk, który powitał uczestników Dni Patrona w sobotnie popołudnie 16 września ze sceny na rynku. Zaprosił do udziału w kolejnych wydarzeniach.

Zanim nastąpiło oficjalne powitanie, ulicami miasta przeszedł barwny korowód, który po raz drugi poprowadzili perkusiści ze Szkoły Muzycznej Yamaha pod kierunkiem Marka Karwańskiego. Za nimi szli przedstawiciele organizatorów: burmistrz Wojciech Gregorczyk, przewodniczący Rady Miejskiej Ireneusz Purgacz z radnymi, Zbigniew Wiernicki, pierwszy samorządowy burmistrz Pułtusa, prezes Akcji Katolickiej przy Parafii św. Mateusza i ks. kan. Jarosław Arbat, proboszcz tejże parafii, a także parlamentarzyści i delegacje miast partnerskich. Zaprezentowali się: żłobek, przedszkola, szkoły, uczelnia, pierwszy raz grupa muzyków pod szyldem Narodowego Instytutu Kultury i Dziedzictwa Wsi, instytucje jak Dom Polonii, Caritas czy Powiatowy Urząd Pracy, kluby sportowe, organizacje jak GRH 13 Pułk Piechoty, HDK „Kropla Życia”, WOPR, Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta, CM „Gajda-Med” i Szpital Powiatowy „Gajda-Med”, Ochotnicze Straże Pożarne, PPUK z elektrobusami oraz pasjonaci motoryzacji, a zapowiadała ich Marta Tyszkiewicz-Wymysłowska, dyrektor MŚiR.

Przejdzie wokół rynku poprzedziła uroczysta sesja Rady Miejskiej w Sali Maneż Domu Polonii, podczas której nadano medale „Za zasługi dla Miasta Pułtusa”. Wyróżniono nimi: Liceum Ogólnokształcące im. Piotra Skargi, Zespół Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego, Miejski Klub Sportowy i Pułuską Grupę Rekonstrukcji Historycznej 13 Pułku Piechoty. Muzyczną dedykacją przygotowali Izabella Jaszczułt-Kraszewska i Andrzej Ambroziak. W sesji uczestniczyli przedstawiciele miast partnerskich – Senicy na Słowacji, Szerencs na Węgrzech i Montmorency we Francji.



Uroczysta sesja Rady Miejskiej, podczas której nadano Medale „Za zasługi dla Miasta Pułtusa”

Wcześniej, od 12 do 14 września w mieście nad Narwią miały miejsce: Mały Bieg Mateuszowy, Wyścig po historię, czyli konkurs wiedzy o historii Pułtusa połączony z konkurencjami, zawody lekkoatletyczne dla dzieci z rocznika 2011 i młodszych, konferencja „Szanse społeczeństwa obywatelskiego w Polsce” z udziałem AfB Vistula. W piątek, 15 września, odbyło się spotkanie zamykające Rok Jubileuszowy 75-lecia Zespołu Szkół Zawodowych im. Jana Ruszkowskiego oraz spotkanie z okazji jubileuszu 55-lecia Klubu HDK PCK „Kropla Życia”. Przed południem otwarto wystawę malarstwa Georgija

Aslanjana w kaplicy Marii Magdaleny, zaś w amfiteatrze wystąpili uczestnicy V Ogólnopolskiego Konkursu Piosenek Polskich Wykonawców z lat 60. i 70. Odbył się Turniej Tenisa Stołowego o Puchar Burmistrza Miasta Pułtusk, a po południu w amfiteatrze miało miejsce show taneczne Studia Tańca SWAG Olgi Nitkowskiej-Brejnak. Na koniec dnia teatr Hurragram w kinie MCKiS wystawił przedstawienie „8 kobiet”.

W sobotę, 15 września odbyły się: Spławikowe Zawody Wędkarskie o Puchar Księdza Proboszcza, Turniej Tenisa Ziemnego i Turniej Koszykówki 3x3 – oba o Puchar Burmistrza oraz VIII

Bieg Mateuszowy na dystansach 5 i 10 km. Natomiast po korowodzie na rynku można było zobaczyć spektakl „Morskie opowieści”, trwały animacje dla dzieci, wręczono nagrody w konkursach. W parku Domu Polonii zorganizowano Mistrzostwa Pułtusa w Przeciaganiu Liny o Nagrodę Ministra Henryka Kowalczyka, a na przystani – Regaty Kajakowe im. Grzegorza Śniadowskiego. Podczas prezentacji miasta partnerskiego Szerencs otwarto plenerową wystawę, zorganizowaną z Węgierskim Centrum Kultury w Warszawie. Na rynku zaprezentowały się zakłady pracy i producenci lokalni, a w innej jego części stanęły tzw. żarciwozy. Dzień później

pojawiał się też punkt poboru krwi. Można było zwiedzić ekspozycje Muzeum Regionalnego oraz podziemia pod Wzgórzem Abrahama i piwnice ratuszowe, a także obejrzeć wystawę „Teraz Pułtusk” w galerii MCKiS.

Gwiazdą sobotniego wieczoru był wokalista Grzegorz Hyży z zespołem, a jego koncert poprzedził występ pułtuskiego zespołu Maciej Komorowski Band. Wcześniej zaprezentowali się artyści z Miejskiego Centrum Kultury i Sztuki, zagrała Miejska

Młodzieżowa Orkiestra Dęta, zaśpiewali laureaci V Ogólnopolskiego Konkursu Piosenek Polskich Wykonawców z lat 60. i 70. „W sześciu strunach zaklęta muzyka”.

Tradycyjnie, w niedzielne popołudnie, 17 września, w bazylice została odprawiona msza św. odpustowa w intencji Ojczyzny, mieszkańców Ziemi Pułtuskiej, członków Klubu HDK „Kropla Życia” i społeczności ZSZ im. Jana Ruszkowskiego. Przewodniczył jej ks. bp. Roman Marcinkowski, a wzięła w niej udział husaria. Po mszy nastąpiła Parada Wiktorii Wiedeńskiej, czyli przemarsz do zamku, gdzie odbyły się pokazy (trwały już w sobotę) i Wielki Finał Ligi Husarskiej. W Domu Polonii rozegrano X Memoriał Szachowy im. Zbigniewa Tyszkiewicza, a w PSP nr 4 Grand Prix Pułtusa w Badmintonie o Puchar Burmistrza. W sali koncertowej PSM wystąpili nauczyciele i uczniowie Państwowej Szkoły Muzycznej I stopnia, zaś w amfiteatrze – pieśniarz, bard sarmacki Jacek Kowalski. Zwieńczeniem tygodniowego święta był koncert w bazylice Marcina Wyrostka.

XXVI Dni Patrona Pułtusa św. Mateusza zorganizowali: Burmistrz Miasta Pułtusk, Rada Miejska i Akcja Katolicka przy Parafii św. Mateusza. Lista współorganizatorów, tak jak sponsorów, jest długa.

Warto było spędzić czas w Pułtusk.

IK



Gwiazda sobotniego wieczoru Grzegorz Hyży z zespołem

Zgromadzona na pułtuskim rynku publiczność



BURMISTRZ PŁOŃSKA ANDRZEJ PIETRASIK ZAPRASZA NA



św. Michał
Archanioł

18. Dni Patrona Miasta



SOBOTA 23.09.2023 R.

- 11:00 Sportowa rozgrzewka z olimpijczykiem
- 11:30 Start pięcioboju rodzinnego
- 14:30 Spotkanie z medalistą Igrzysk Olimpijskich, wręczenie nagród za udział w pięcioboju
- 15:00 Wręczenie nagród w konkursie plastycznym i biegu św. Michała

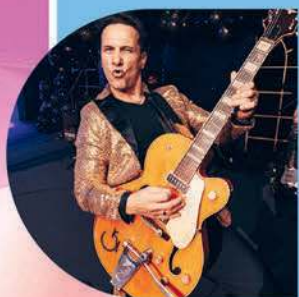
RYNEK

KONCERTY:

- 16:00 GRZEGORZ MARKOCKI
- 17:30 FUN FATALE
- 18:30 ELENI
- 22:00 Koncert Kapeli Podwórkowej „FAKIRY”

TERENY
ZIELONE
MCK
I MCSIR

RYNEK



GRZEGORZ
MARKOCKI



FUN FATALE



FAKIRY



ELENI

PIĄTEK 22.09.2023 R.

- 12:00 Prezentacje organizacji pozarządowych
- 15:00 Prezentacje grup seniorów
- 17:00 Zabawa taneczna - DJ Wika
- 21:00 Prezentacja logo Rynku

RYNEK

Organizator – Stowarzyszenie na Rzecz
Wspierania Aktywności Seniorów AS

Aktywny Senior
Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania
Aktywności Seniorów

DJ WIKA



NIEDZIELA 24.09.2023 R.

- 11:30 Msza święta - kościół pw. św. Michała Archanioła
- 13:00 Poświęcenie Rynku
- 13:30 Część oficjalna
- 15:00 Wręczenie Honorowej Odznaki Rady Europy
- 16:00 Koncert Młodzieżowej Orkiestry Dętej „Con Grazia” i Mażorettek „Diament”

RYNEK

KONCERTY:

- 17:20 LOKA
- 19:00 MIG
- 20:20 CZADOMAN
- 21:30 SCENA MŁODYCH

TERENY
ZIELONE
MCK
I MCSIR

LOKA



CZADOMAN

MIG



MIEJSKIE
CENTRUM
KULTURY PŁOŃSK



25.
lat
MAZOWSZE

MAZOWSZE >> dla seniorów >>

KLUB
SENIOR+
w Płońsku

ZADANIE PN. „ROZWÓJ JAKOŚCIOWY PŁOŃSKIEGO OBSZARU FUNKCJONALNEGO, W TYM REWITALIZACJA PRZESTRZENI ARCHITEKTONICZNEJ, KULTUROWEJ I KRAJOBRAZU” WSPÓLFINANSOWANO Z BUDŻETU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

ZADANIE PN. „POWRÓĆMY DO TAMTYCH LAT – KONCERT DLA PŁOŃSKICH SENIORÓW” WSPÓLFINANSOWANO Z BUDŻETU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO.

Wrzesień to tradycyjnie czas zbiorów ziemniaków, czyli tak zwane wykopki. Na dźwięk tego słowa od razu nasuwają się wspomnienia, wszak większość z nas, o ile mieszkała na wsi lub miała na wsi rodzinę (albo w ramach szkolnych wyjazdów) miała niegdyś możliwość uczestniczyć w tej czynności. Do dziś pamiętamy zapach świeżej ziemi i ziemniaków, zmęczenie i ból kręgosłupa po wielogodzinnym schylaniu (lub ból pozacieranych kolan - każdy zbierał na swój sposób) i noszeniu koszyków lub wiader, a także... całą masę radości, jaką to potrafiło dawać.

Dawniej wykopki, zazwyczaj trwające cały dzień lub nawet kilka dni, w zależności od posiadanego arealu, były okazją do spotkań w większym gronie, gdyż tradycją było pomaganie sobie nawzajem wśród mieszkańców wsi. Jeśli pole znajdowało się w większej odległości, zabierano także jedzenie. Posiłek w takich okolicznościach, można by rzec - niczym piknik, smakował szczególnie dobrze. Po wykonanej pracy była również okazja do świętowania. Organizowano więc ogniska, podczas których pieczono zebrane ziemniaki, a także imprezy pod hasłem „święta ziemniaka”.

Dla siebie i na sprzedaż

Oczywiście dawniej niemal każdy gospodarz na wsi uprawiał ziemniaki, czy to na własne potrzeby, czy też na sprzedaż. W dzisiejszych czasach, w dobie rozwoju specjalizacji w rolnictwie i dużej dostępności w sklepach, coraz mniej jest osób, które podejmują decyzję o uprawie. Ziemniaki na sprzedaż uprawiają już praktycznie tylko duże gospodarstwa, zaś mniejsi rolnicy, o ile w ogóle decydują się to robić, sadzą te rośliny głównie na potrzeby swojej rodziny. Stąd też siłą rzeczy nie są to duże powierzchnie. Jedną z takich osób jest mieszkający w Gumowie **Krzysztof Wichowski**, który wraz z ojcem Jerzym Zbigniewem zasadził w tym roku ziemniaki na powierzchni 10 arów.

- Dziś nie oplaca się sprzedawać - mówią zgodnie.

Jerzy Zbigniew do lat 90. oddawał ziemniaki do skupu w zakładzie, który znajdował się w Pęczynie.

- Dobrze płacili i skupowali wszystkie - mówi. - Nie było terminów, ani limitów. To było bardzo wygodne.

Kiedy syn przejął gospodarstwo, w 2007 roku, czasy były już zupełnie inne. Wymagania wobec producentów rolnych zwiększyły się, przez co sprzedaż stawała się coraz trudniejsza. Rosły koszty utrzymania, takie jak choćby opryski. Zmiany, jakie nastąpiły po wejściu Polski w strukturę Unii Europejskiej, wymusiły na rolnikach proces specjalizacji. Drobną produkcję przestała się opłacać.

FOT. AUTOR



Tradycyjne wykopki (jeszcze) nie zginęły

Trudno jest jednak zdecydować o pełnym zakończeniu uprawy. Oczywiście jest bowiem, że własna, ekologiczna produkcja, to nieporównywalnie lepsza jakość w porównaniu do upraw przemysłowych.

- Choćby z powodu oprysków - uważa Krzysztof Wichowski. - Wykonujemy po dwa opryski - przeciw stoncem i przeciw tzw. zarazie ziemniaczanej. U dużych producentów opryski wykonuje się nawet co dwa tygodnie.

Nawiasem mówiąc, niektórzy pamiętają zapewne, że ziemniaczanego szkodnika, czyli stonkę, zbierano kiedyś ręcznie, do butelek (co zresztą czynił także autor tego artykułu), przynajmniej do czasu upowszechnienia się odpowiednich oprysków. Natomiast tak jak dawniej, choćby ze względu na to, że stonka potrafi przetrwać zimę pod ziemią, rolnicy nie sadzą ziemniaków w tym samym miejscu przez co najmniej cztery lata.

Vineta, bryza i inne

Państwo Wichowsky swoje ziemniaki zasadzili w połowie kwietnia. Tegoroczne odmiany to vineta i bryza. Wykopki zaś nastąpiły u nich 13 września. Wszystko tradycyjnie - był ciągnik, była kopaczka, a potem rodzinne zbieranie do koszyków i na przyczepę. Trwało to około dwóch

godzin. Namiastka starych, dobrych czasów.

- W zeszłym roku z naszych 10 arów zebraliśmy prawie pięć ton. W tym roku

tyle nie będzie z powodu suszy - mówił starszy z gospodarzy, jednocześnie zauważając, że tegoroczne bulwy, pomimo mniejszej ich ilości, cechuje większy rozmiar. Nie mniej prognozował około czterech ton zbiorów.

Gospodarz uważa, że taka ilość w zupełności zaspokaja potrzeby kilkuosobowej rodziny, a nawet je przekracza. - Ogólnie uważa się, że z hektara powinno być co najmniej 30-40 ton ziemniaków - zaznacza Krzysztof. - Z tego 300-400 kg przeznaczone jest do zasadenia w przyszłym roku.

Dawniej żaden ziemniak nie mógł się zmarnować. Tuż po zakończeniu zbiorów rolnicy ponownie wyjeżdżali w pole, aby za pomocą bron jeszcze raz przeczesać je w poszukiwaniu resztek nie zebranych ziemniaków. Dziś już rzadko się to praktykuje. Ziemniaki składowane są zazwyczaj w piwnicach, ale niegdyś popularnym sposobem ich przechowywania były tzw. rejki, czyli specjalnie przygotowane kopce, w których mogły one spokojnie przetrwać nadchodzącą zimę.

Część zbiorów przeznaczona była jako pasza dla zwierząt, zwłaszcza świń.

W tym celu ziemniaki gotowało się, a w zasadzie parowało, w specjalnych urządzeniach zwanych parnikami. Niekiedy nazwą tą było określane całe pomieszczenie, w którym przyrządzało się ten przysmak, którym raczyły się zwierzęta gospodarskie. Zapach i smak parowanych kartofli to zresztą dla wielu z nas jeszcze jeden zapach - wspomnienie z dzieciństwa.

Choć tradycyjne wykopki to już niestety coraz rzadszy obrazek na polskiej wsi, trudno sobie wyobrazić, by zniknęły zupełnie. Co prawda w samym Gumowie posiadaczy poletek z ziemniakami jest już zaledwie garstka, a więksi producenci specjalizują się raczej w innych uprawach, nie mniej w większej perspektywie trudno nie zauważyć plusów niewielkich, „hobbystycznych” upraw. Utrzymane relatywnie niewielkim kosztem własne zapasy ekologicznych ziemniaków plus odrobina nostalgii wydają się wystarczającym argumentem, by (na razie) wykopki nie odeszły ostatecznie w zapomnienie. Takie w mniejszej skali, bo tych, które pamiętamy z dawnych czasów, już chyba nie ma.

RADOSŁAW KOWALSKI



Jerzy Zbigniew Wichowski



Krzysztof Wichowski



Pułtusk

Pamiętali o żołnierzach Września '39

Przedstawiciele kombatantów, rządu, samorządów: powiatu i miasta, służb mundurowych, instytucji, szkół i stowarzyszeń złożyli kwiaty 1 września w 84. rocznicę wybuchu II wojny światowej przy obelisku Żołnierzom Września 1939 roku w Pułtusku.

Po odegraniu hymnu państwowego, rys historyczny przedstawiła Justyna Wyrzykowska, nauczycielka historii w Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 im. Kludyny Potockiej w Pułtusku. W uroczystości przy ul. Wyszowskiej wzięły udział poczty sztandarowe

Światowego Związku Żołnierzy Armii Krajowej i 13 Pułku Piechoty. Warte honorową zapewniła Pułtуска Grupa

FOT. URZĄD MIEJSKI W PUŁTUSKU



Wartę honorową przy obelisku Żołnierzom Września 1939 wystawiła GRH 13 PP

Rekonstrukcji Historycznej 13 Pułku Piechoty; dowódcą uroczystości był rekonstruktor Michał Świdwa.

Wiązanki kwiatów przy obelisku złożyli m.in. Henryk Kowalczyk, poseł, minister, starosta Jan Zalewski z wicestarostą Beatą Józwiak i przewodniczącym Rady Powiatu Tadeuszem Nalewajkiem, burmistrz Wojciech Gregorczyk, przewodniczącą Rady Miejskiej Ireneusz Purgacz, zastępcę burmistrza Mateusz Miłoszewski i komendant Straży Miejskiej Mariusz Gajkowski. **IK**

Przasnysz

Komunikacyjny problem

Władze Przasnysza, zarówno miejskie jak i powiatowe zastanawiają się jak usprawnić dojazd do nowej galerii handlowej, której otwarcie zaplanowano na 3 listopada.

Parking przy obiektach ma pomieścić 700 samochodów. W tej sytuacji nowych regulacji wymagać będą ulice Leszno, Targowa, Przemysłowa i Gołymińska. Istnieje obawa, iż nastąpi paraliż miasta i to już wkrótce.

Temat był przedmiotem rozmów na forum Rady Miejskiej oraz debaty przedstawicieli inwestora z władzami miasta i powiatu. Dyskutowano nad rozwiązaniem problemu. Władze zdają sobie sprawę, że przy obecnej organizacji ruchu powstaną tam problemy. Pojawiła się propozycja zbudowania ronda na skrzyżowaniu ulic Leszno i Towarowej, a także pomysł złożenia wniosku do najnowszego rozdania programu Polski Ład o dofinansowanie budowy ronda w tym miejscu. To jednak tak szybko nie nastąpi.

- Są tylko dwie możliwości - stwierdził zapytany o ten problem burmistrz Łukasz Chrostowski, - budowa ronda (ze względu na przynależność drogi byłaby to inwestycja powiatowa) lub zainstalowanie sygnalizacji świetlnej - tu miasto mogłoby w 50% partycypować w kosztach budowy, ze względu na to, że ul. Przemysłowa i Targowa to ulice miejskie.

Wiadome jest tylko jedno. Z chwilą otwarcia galerii handlowej przasnyszanie czekają komunikacyjne problemy i pozostaną z nimi na dłużej. Miasto złożyło wprawdzie wniosek do kolejnej edycji programu Polski Ład, opiewający na 18 mln zł, którego przedmiotem jest przebudowa i budowa ulic Przemysłowej i Targowej z odcinkami dojazdowymi obsługującymi tereny przemysłowo-gospodarcze. Gdyby udało się uzyskać te środki, umożliwiłoby to rozwiązanie, przynajmniej częściowe, problemów z komunikacją w tej okolicy. Jednakże taki wniosek był złożony już wcześniej, w jednej z poprzednich edycji Polskiego Ładu, ale środków nie otrzymało. Teraz może być podobnie. **ESKA**

Sprawca potrącenia dwojga pieszych zgłosił się na policję

52-letni mieszkaniec powiatu płońskiego, podejrzany o spowodowanie wypadku drogowego w Gościminie Wielkiej (gmina Nowe Miasto) i nieudzielenie pomocy poszkodowanym, sam zgłosił się na policję, po uprzednim ukrywaniu się przed organami ścigania. O zdarzeniu pisaliśmy w TC nr 36/2023.

Do potrącenia przez auto osobowe dwojga pieszych idących poboczem doszło

w niedzielę 27.08 sierpnia około godziny 18:00. Na domiar złego kierowca samochodu odjechał z miejsca, nie udzielając pomocy poszkodowanym - 35-letniemu mężczyźnie i 5-letniemu chłopcu, którzy z obrażeniami ciała trafili do szpitali. Dziecko zostało przetransportowane do placówki medycznej pogotwem lotniczym.

- Zajmujący się tą sprawą policjanci na miejscu zdarzenia zabezpieczyli ślady, wykonali oględziny, dokumentację fotograficzną i przesłuchali świadków. Od razu podjęli też wszystkie możliwe czynności, by jak najszybciej ustalić dane

pojazdu biorącego udział w zdarzeniu oraz odnaleźć osobę, która nim kierowała. Kilka godzin później, w nocy dyżurny płońskiej komendy otrzymał zgłoszenie o pożarze auta niedaleko jednej z miejscowości na terenie gm. Joniec. Okazało się, że jest to prawdopodobnie szukany przez funkcjonariuszy pojazd. Zgromadzony w ramach prowadzonego postępowania materiał dowodowy pozwolił policjantom wytypować jako sprawcę wypadku 52-letniego mieszkańca pow. płońskiego. Mężczyzna ukrywał się jednak przed organami ścigania. W minioną niedzielę, 10 września sam zgłosił się do Komendy

Powiatowej Policji w Płońsku i został zatrzymany - przekazuje kom. Kinga Drężek-Zmysłowska z KPP w Płońsku.

Decyzją sądu, na wniosek policji i prokuratury, najbliższe 3 miesiące spędzi w zakładzie karnym. Mężczyzna usłyszał zarzut spowodowania wypadku drogowego, ucieczki z jego miejsca oraz nieudzielenia pomocy poszkodowanym, za co grozi mu do 3 lat pozbawienia wolności. Kara ta może zostać jeszcze zastrzeżona przez sąd. **RK**



FOT. KPP W PŁONSKU

Skorzystaj z Programu Czyste Powietrze! Ociepl dom! Wymień ogrzewanie! Zmniejsz rachunki!

Program Czyste Powietrze to pierwszy, ogólnokrajowy program dotacyjny, którego celem jest wsparcie finansowe mieszkańców w ociepleniu ich domów jednorodzinnych i wymianie ogrzewania. Jego budżet do końca tej dekady zaplanowano na 103 mld zł. Dzięki tym inwestycjom zmniejsza się zużycie energii oraz koszty ogrzewania. Beneficjenci zyskują też wyższy komfort życia i wygodę. Dzięki programowi możliwa jest termomodernizacja budynków jednorodzinnych oraz zlikwidowanie starych i nieefektywnych źródeł ciepła będących główną przyczyną zanieczyszczenia powietrza. Dotacje obejmują wymianę okien, ocieplenie ścian i dachu, nowe źródło ciepła oraz inne niezbędne prace.

Twój dom po ociepleniu i wymianie źródła ciepła może zużywać nawet do 70% mniej energii na ogrzewanie!

Dla kogo?

Program jest skierowany do właścicieli i współwłaścicieli domów jednorodzinnych, lub wydzielonych w budynkach jednorodzinnych lokali mieszkalnych z wyodrębnioną księgą wieczystą.

Na co?

Dofinansowanie kompleksowej termomodernizacji budynków oraz wymianę starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy.

Ile?

Dotacja może wynieść do 66 000 zł dla podstawowego poziomu dofinansowania, do 99 000 zł dla podwyższonego poziomu dofinansowania oraz do 135 000 zł dla najwyższego poziomu dofinansowania. Dodatkowo dla wszystkich poziomów, poza wskazanymi limitami, można uzyskać dotację do 1 200 zł na audyt energetyczny.

Sołtysie! Zostań ambasadorem programu Czyste Powietrze

Sołtysi to naturalni liderzy w swoich społecznościach lokalnych, znają swoich sąsiadów, cieszą się ich zaufaniem. Warto, aby mieszkańcy sołectwa skorzystali z programu Czyste Powietrze.

Sołtysi mogą być dla nich dobrym przykładem i pokazywać, że warto mieć docieplony dom i efektywne, ekologiczne źródło ciepła.

- „Dobre rozwiązania najlepiej propagować poprzez dobry przykład, a ten - w sposób najbardziej wiarygodny - dają w większych społecznościach sołtysi, którzy na swoim terenie są osobami zaufania społecznego. Będąc ambasadorem programu Czyste Powietrze, sołtysi potrafią przekonująco prezentować zasady korzystania z dotacji na wymianę pieców węglowych i termomodernizację budynków. Jako osoby szanowane, wybrane w powszechnych wyborach, gospodarze sołectw skutecznie dowodzą, że poprzez wejście do programu Czyste Powietrze można zadbać o jakość powietrza, a zarazem obniżyć rachunki za energię i poprawić komfort swojego życia” - wskazuje minister klimatu i środowiska Anna Moskwa.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie wspólnie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej prowadzi spotkania informacyjne i szkolenia dla sołtysów. Doradcy Energetyczni przekazują im najważniejsze informacje, które ułatwią udzielanie pomocy przy składaniu wnioskowaniu o dofinansowanie z programu. Poza wiedzą merytoryczną sołtysi zostali wyposażeni również w materiały promocyjne, które następnie będą dystrybuować na terenie swoich sołectw, tak aby móc jeszcze bardziej przybliżyć program mieszkańcom swoich sołectw.

OCIEPLENIE DOMU, NOWE OGRZEWANIE to się opłaca!



WEŹ DOTACJĘ!

Najwyższe dofinansowanie do 136 200 zł dla inwestycji z KOMPLEKSOWĄ TERMOMODERNIZACJĄ jednorodzinne budynku mieszkalnego

Zapraszamy do kontaktu:
Infolinia programu Czyste Powietrze: 22 340 40 80
WFOŚiGW w Warszawie, ul. Ogrodowa 5/7,
00-893 Warszawa, tel. 22 504 41 00

Muzyczna końcówka września powoli staje się tradycją w Mławie. Po raz piąty organizujemy Victor Young Jazz Festival Mława, wydarzenie, za sprawą którego docieramy z ambitną ofertą kulturalną do mieszkańców Mławy i północnego Mazowsza. Przy tym dobrze się bawimy w przestrzeni miasta i zachęcamy do muzykowania.

Festiwal w pigułce

Festiwal zaczynamy w piątek **22 września o godzinie 15.00** w Państwowej Szkole Muzycznej w Mławie (ul. Sienkiewicza 24). Andrzej Winiśzewski – dziennikarz Radia Zachód, wykładowca akademicki i znawca jazzu w filmie, a także nasz przyjaciel i konferansjer – zaproponuje filmową przygodę z dobrą muzyką w tle. Zobaczymy komedię „Piętro wyżej” z 1937 roku z muzyką Henryka Warsa i niezapomnianymi kreacjami Eugeniusza Bodo oraz Ludwika Sempolińskiego. Na pokaz zapraszamy do Sali Etiuda.

O 17.30 otwarcie festiwalu, a tuż po nim koncert Wojciecha Staroniewicza „Strange Vacation”. Około 19.45 zapraszamy na otwarcie wystawy pokonkursowej „Malowanie muzyką” w foyer PSM, a o 20.00 – na koncert Babiego Łata, najnowszej formacji pod kierownictwem liderów: Anny Marii Jopek oraz Piotra Wojtasika.

W sobotę **23 września o godzinie 14:00** zapraszamy do parku miejskiego na otwarcie retrospektywnej wystawy plenerowej „5 lat Victor Young Jazz Festival Mława” połączone z krótką muzyczną wizytówką festiwalu w wykonaniu Kuby Stankiewicza. O 16.00 w foyer Państwowej Szkoły Muzycznej w Mławie odbędzie się koncert młodych muzyków „Dźwiękami Victora Younga”, a o 17.30 w tym samym miejscu zostaną wręczone nagrody laureatom ogólnopolskich konkursów plastycznego „Malowanie muzyką” i literackiego „Gdzie są skrzypce Younga”.

Sobotnie koncerty rozpocznie o godzinie 18.00 występ międzynarodowego składu Arno na Palty’ego (Izrael), Macieja Sikaly, Sebastiana Frankowskiego i Kuby Stankiewicza (Polska). W przerwie między koncertami organizujemy aukcję prac plastycznych dzieci na rzecz Centrum Zdrowia Dziecka. Aukcję poprowadzą prof. Piotr Kaliciński, Ewa Banaś i Andrzej Winiśzewski.

Mława

Jazzowy wrzesień



ski. Festiwal zakończy występ Big Bandu ze Śląska pod kierownictwem Grzegorza Nagórskiego, prawdopodobnie najlepszego big bandu w Europie!

Skąd pomysł?

Od 5 lat promujemy sztukę wyższą, jazz i przypominamy zapomnianych kompozytorów związanych z Polską. Oczywiście szczególnie naszego patrona – Victora Younga, który wychowywał się w Mławie. Zarówno on, jak również jego koledzy z Warszawskiego Konserwatorium, Bronisław Kaper i Henryk Wars, są niekwestionowanymi mistrzami muzyki filmowej. Po wojnie spotkali się w Hollywood, skomponowali wiele standardów jazzowych, jednak pamięć o nich w Polsce nieco się zatęchła.

Aby ją odzyskać, w 2018 roku Kuba Stankiewicz zaproponował burmistrzowi Sławomirowi Kowalewskiemu zorganizowanie w Mławie – mieście rodzinnym Younga, festiwalu jazzowego.

Od 2019 roku konsekwentnie proponujemy mławskiej publiczności spotkania z muzyką oraz ludźmi jazzu. I przedstawiamy światu Victora Younga, którego historia w ten sposób zatoczyła koło.

Dziękujemy!

Mławski festiwal to wspólny sukces organizatorów: Miasta Mława, Fundacji For Art, Miejskiego Domu Kultury w Mławie oraz Państwowej Szkoły Muzycznej I i II stopnia im. Andrzeja Krzanowskiego w Mławie.

Nasze działania są możliwe dzięki współpracy z Narodowym Centrum Kultury, Filmoteką Narodową – Instytutem Audio-wizualnym, Powiatem Mławskim oraz dzięki wielu darczyńcom, przedsiębiorcom i osobom prywatnym, które wspierają festiwal finansowo lub rzeczowo.

Możemy liczyć także na patronów medialnych. Festiwal jest transmitowany na żywo i retransmitowany przez Polskie Radio Radio dla Ciebie. W tym roku medialnie wspierają nas TVP Kultura, Polskie Radio Program Drugi, Jazzpress, Jazz Forum, Jazz FM, Polskie Radio RDC, Wyborcza Płock, Telewizja Mazury, Radio 7, Nasza Mława, Tygodnik Ciechanowski, Portale Mława Press i Mławianin.pl, Nowy Kurier Mławski.

Postscriptum

W tym roku w ramach Victor Young Jazz Festival Mława '23 zapraszamy do osobistego doświadczenia muzyki i gry na fortepianie plenerowym, który będzie dostępny **od 19 września do 2 października** w parku miejskim.

A festiwal?

Bilety i karnety na Victor Young Jazz Festival Mława '23 są dostępne w kasie MDK-u oraz na stronie biletna.pl.

MAGDALENA GRZYWACZ

Young wraca do Mławy

Czy Young marzył o powrocie do Polski? Tego nie wiemy. Zmarł w 1956 roku jako Amerykanin z urodzenia i z wyboru. Dziś jesteśmy dumni z jego polskich oraz mławskich korzeni i cieszymy się, że pamięć o Youngu oraz jego twórczości wracają do nas. Rozpoznawalne i budzące niezmiennie dobre emocje utwory stają się inspiracją dla kolejnych artystów. A kim był Young?

Victor Young urodził się w Chicago w 1899 roku jako Abe Jabłoń w rodzinie pochodzących z Mławy polskich Żydów. Po przedwczesnej śmierci matki, ojciec wysłał go wraz siostrą do dziadków, którzy



Młody Young z rodziną. Archiwum Urzędu Miasta Mława

mieszkali w Mławie. Z tego okresu zachowało się zdjęcie młodziutkiego kompozytora w otoczeniu rodziny od strony matki, Rose Segal. Dziadkowie Younga przed pierwszą wojną światową byli właścicielami dobrze prosperującego browaru w Mławie przy ul. Browarnej i zapewnili wnukom odpowiednią edukację.

Od dzieciństwa Abe wykazywał niezwykle talent muzyczny. Rozpoczął grę na skrzypcach w wieku 6 lat, dlatego po ukończeniu mławskiego gimnazjum kontynuował naukę w Konserwatorium Warszawskim. Grę na skrzypcach studiował u Stanisława Barcewicza, a kompozycję u Romana Statkowskiego (podobnie jak Henryk Wars). Już jako Abe Young – zadebiutował w Filharmonii Warszawskiej, a następnie ten znakomity skrzypek koncertował w Sankt Petersburgu dla cara Mikołaja II. Kiedy w Rosji wybuchła rewolucja, Young wrócił do Warszawy. Dokończył studia w konserwatorium i był świadkiem odzyskiwania niepodległości przez Polskę. W 1920 r. wyjechał do Paryża, a stamtąd do Stanów Zjednoczonych. Nigdy nie wrócił do Europy.

Praca kompozytorska stała się jego pasją. Napisał muzykę do ponad 300 filmów. 22 razy był nominowany do Oscara, ostatecznie w 1957 roku Akademia przyznała mu nagrodę pośmiertną, za muzykę do filmu „W 80 dni dookoła świata” z 1956 r. Wcześniej, w 1952 roku, odebrał Złoty Glob za muzykę do filmu „Wrześniowa przygoda”, a w 1955 roku nagrodę Emmy za najlepszą muzykę w telewizyjnym programie dramatycznym lub rewiowym za „Light’s Diamond Jubilee” z 1954.

Zdobyta w Polsce wiedza i hollywoodzkie doświadczenie zaowocowały wieloma świetnymi utworami. – Napisany w latach 40. Koncert fortepianowy brzmi nie gorzej niż „Błękitna Rapsodia” George’a Gershwin – zapewnia Kuba Stankiewicz.

Kilka z melodii Younga zyskało status przebojów, a chętnie sięgający po nie jazzmani zapewnili tym utworom nieśmiertelność. Najlepszym przykładem jest piosenka „Stella by Starlight” z filmu „The Uninvited” z 1944 r. Miles Davis, który miał wówczas 18 lat i polubił ten utwór, być może zdobywał na nim swoje pierwsze szlify. Na pewno wiemy, że z czasem „Stella by Starlight” stała się jego znakiem rozpoznawczym.

Przez 4 lata Victor Young Jazz Festival Mława utwór ten słyszeliśmy kilkakrotnie w ciekawych aranżacjach, ostatnio – w 2022 roku – zagrali go dla nas Ricardo Penheiro, Massimo Cavalli i Eric Ineke. Przed nami piąty festiwal i nowe odsłony starych kompozycji. Young wraca do Mławy znów z tarczą.

MG



Marcin Ciszewski

www.1944.waw.pl

Powstanie Warszawskie i jego skutki to do dziś najgłębsza rana zadana stolicy w całej jej historii.



Wciąż żywa w pamięci całego kraju, nie tylko samych warszawiaków... A co gdyby losy miasta potoczyły się inaczej? Marcin Ciszewski w swojej książce puszcza wodze fantazji i wysyła do powstańców wsparcie żołnierzy XXI wieku. Czy to wystarczy, aby powstańcy poradzi sobie z doborowymi jednostkami Wehrmachtu i SS? Czy Warszawa podniesie się i odwróci przesłady ją fatum?

Marcin Ciszewski, historyk i miłośnik dziejów polskiej militarystyki, oddaje w ręce czytelnika wyjątkową historię alternatywną Powstania Warszawskiego. Porywającą i pełną zwrotów akcji opowieść o tym, jak mogłaby potoczyć się historia, którą tak dobrze znamy. W czasie Powstania Warszawskiego trafiają żołnierze z XXI wieku – przeszkoleni i uzbrojeni w najnowszy sprzęt. Z początku skupieni na swojej prywatnej misji, zaczynają angażować się w losy Warszawy, gdy zdają sobie sprawę z bliskiej daty Powstania Warszawskiego. Nie mogą powstrzymać Godziny „W”, zaczynają przygotowywać się do rozegrania jednej w swoim rodzaju operacji wojskowej, dzięki której chcą zmienić bieg historii...

Powieść „www.1944.waw.pl” to dalsze dzieje podpułkownika Jerzego Grobickiego, dowódcy Pierwszego Samodzielnego Batalionu Rozpoznawczego i jego ludzi, których wcześniejsze dzieje czytelnik miał okazję poznać już w dwóch poprzednich powieściach – „Major” oraz „www.1939.com.pl”. Czy bohaterom uda się odmienić los Warszawy, ocalić miasto i jego mieszkańców przed zagładą? Czy będzie im dane wrócić do czasów współczesnych? Marcin Ciszewski kolejny raz zabiera nas w podróż w czasie, rysując alternatywne scenariusze wojennej zawieruchy.

Agata Kunderman

Wróżda

Jedna krótka wiadomość może zburzyć spokój budowany przez lata. Przekonuje się o tym Joanna, która po śmierci córki i walce z ciężką depresją zaczyna nowe życie. Jednak pewnego dnia dzwoni telefon, a tajemniczy mężczyzna w słuchawce twierdzi, że mała Tosia nigdy nie umarła. Na dowód swoich słów wysyła Joannie zdjęcie. Dziecko na nim jest ludzko podobne do jej córki.

Przeciwko tej teorii przemawia niemal wszystko: zaginięcie dziecka, znalezienie ciała i badania DNA, które wykonano.



Jednak intuicja matki każe jej rozpocząć prywatne śledztwo. Joanna odkrywa, że sprawa śmierci jej dziecka wiąże się dziwnie ze śmiercią innej dziewczynki z drugiego końca Polski. Wpływa kilka tajemnic sprzed lat. Wpływa również twarz ze starej fotografii, która jest dowodem na to, że w życiu Joanny było więcej kłamstw niż prawdy. Mnożą się pytania, jednak jedno jest najważniejsze: czy Tosia naprawdę żyje?

Agata Kunderman - mama dwójki dzieci, które są jej największą siłą i motywacją. Pokazuje im, jak ważne są w życiu marzenia. Nie pozwala, by życie miało niepostrzeżenie. Stara się doceniać jego smaki i wibracje. Zimą śmiga z mężem na snowboardzie, latem na motocyklu. Zabawnymi historiami o swojej rodzinie dzieli się na blogu „Konkret Babka”, gdzie tworzy miejsce pełne ciepła. Uwielbia się wzruszać, płacze na bajce „Auta”, a już disneyowska „Coco” rozkłada ją na łopatki. Bajki ma ogarnięte na bieżąco, jak to mama małych dzieci.



Sonda „Tygodnika”

Jestem aktywnym seniorem

Uprawianie sportu pozytywnie wpływa nie tylko na nasze zdrowie, ale także na samopoczucie i życie towarzyskie. Aktywność fizyczna, sport i rekreacja to najlepszy sposób na zachowanie zdrowia i dobrej formy. I to nie tylko w młodym wieku, ale przede wszystkim na emeryturze. Regularne ćwiczenia, długie spacery bądź odkrycie w sobie pasji, niezależnie od wieku, sprawiają, że życie seniorów może być ciekawe i inspirujące. Nikogo już nie trzeba przekonywać, że regularnie dostarczana naszemu organizmowi dawka ruchu, zwłaszcza na świeżym powietrzu polepszy jakość naszego życia – m.in. samopoczucie, formę fizyczną, nastrój, a także zdrowie. Aktywność pomaga w zapobieganiu wielu schorzeniom i chorobom cywilizacyjnym.

Na szczęście czasy, gdy ludzie wraz z przejściem na emeryturę i zakończeniem kariery zawodowej ograniczali się do siedzenia w fotelu, powoli mijają. Oczywiście są wciąż osoby, które w momencie zaprzestania pracy ograniczają nawet wychodzenie z domu, to jednak możliwości uprawiania sportu i korzystania z nowoczesnych obiektów są dzisiaj nieporównywalnie większe niż jeszcze choćby dwie czy trzy dekady temu. Podkreślimy – złota jesień życia to może być czas na realizację pasji oraz marzeń, na które wcześniej nie mieliśmy czasu.

Bycie emerytem, dziadkiem lub babcią nie musi ograniczać się jedynie do opie-

ki nad wnukami i chodzeniem do sklepu. Warto zadbać o swoją kondycję i zdrowie, bo wiadomo w zdrowym ciele, zdrowy duch.

Wraz z przejściem na emeryturę zyskujemy więcej czasu na regularne ćwiczenia. Oczywiście, rodzaj aktywności musi być dostosowany do możliwości, stanu zdrowia i aktualnej kondycji. W końcu sport w tym wieku powinien sprawiać przyjemność, a nie być przykrym, codziennym obowiązkiem. Jakie ćwiczenia lub zajęcia sportowe wybrać, które są odpowiednie dla seniorów? Nawet w niedużych miastach, takich jak chociażby: Ciechanów, Mława, Płońsk czy Pułtusk - samorządy i inne instytucje oferują

bogaty wybór zajęć dla seniorów. Uniwersytety Trzeciego Wiek wwręcz prześcigają się w repertuarze ćwiczeń.

Aktywność fizyczna na emeryturze może przybrać różne formy. Zajęcia indywidualne, ćwiczenia w grupie, a nawet gry towarzyskie z akcentem sportowym.

Niezmienne, są indywidualiści, samotnicy, którzy wolą trenować w samotności – to najczęściej ci, którzy ze sportem mieli do czynienia wcześniej, inne osoby czy pogaduszki w trakcie zajęć tylko je rozpraszają i denerwują. Niezależnie od formy aktywności i rekreacji istotna jest regularność i czerpanie z nich przyjemności. **erem**

Andrzej Bayer, właściciel salonu optycznego w Ciechanowie, emeryt:

- Od jakiegoś czasu systematycznie grymam w boule, które we Francji, skąd pochodzą, nazywane są petanque. Sprawia mi to wiele frajdy, a przy okazji pozwala spotkać się ze znajomymi. Rozgrywka w boule na pierwszy rzut oka może wydać się niezwykle prosta, w rzeczywistości wymaga jednak wycucia, doskonałej precyzji i nieco sprytu. Wciąż dużo się uczę, bo w tej grze musi upłynąć dużo czasu zanim dojdzie się do perfekcji. Niezależnie od nazewnictwa, cel rozgrywki jest jeden: trafienie metalowymi kulami możliwie najbliżej świnki, czyli kuli-celu. Gra się indywidualnie lub w drużynie; zazwyczaj do 13 punktów.

Być może aktywność nie wymaga wielkiej kondycji i siły, ale wspaniale wpływa na moje samopoczucie. Na pozostałych uczestników rywalizacji chyba też, bo gdy wymieniamy się później poglądami, to na twarzach większości widzę szerokie uśmiechy. No może poza tymi, którzy przegrali...

Z racji tego, że rozgrywki toczą się zazwyczaj na dworze, w parkach lub

po prostu na kawałku ubitego terenu, to sporo przebywam na świeżym powietrzu. Uważam, że boule są świetnym uzupełnieniem mojej podstawowej pasji, jaką jest fotografia. To przy przy robieniu zdjęć człowiek musi się znacznie więcej nachodzić, aby uchwycić odpowiedni kadr.

Od jakiegoś czasu biorę udział w zawodach. Bardziej dla zabawy niż wyników, ale wiadomo, że rywalizacja jako dodatkowo człowieka motywuje. Pierwszym turniej były zawody Mazowieckiej Izby Gospodarczej, a ostatnio turniej Skody, gdzie oprócz nas, amatorów, startowali również zawodowcy. Spotykamy się zazwyczaj w Parku Edukacji w Gołotczyźnie, gdzie uważam są wspaniałe warunki do uprawiania tej aktywności.

erem



Bogumiła Rybacka, emerytka:

- Wiadomo, że ruch w każdym wieku jest potrzebny. Nie tylko ludziom starszym, ale także młodzi za dużo czasu spędzają siedząc przy komputerach, czy telewizorach. Nas starszych też już te media pochłonęły. Nie zawsze też zdrowie nam dopisuje, żebyśmy mogli uprawiać czynny sport. Dla mnie też pewne dyscypliny są niewskazane, czy wręcz niedozwolone. Nie mogę już np. jeździć na nartach, co uwielbiałam. Ale mogę jeździć na rowerze, co także uwielbiam i jak tylko się da, to każdą wolną chwilę lubię spędzać w ten sposób. Nie są to jakieś długie, męczące trasy, bo to ma sprawiać przyjemność. W domu mam rower stacjonarny, zalecony przez fizjoterapeutę, co daje możliwość np. pokręcenia pedałami przy oglądaniu filmu. Przez ostatnie dwa lata ruch zapewniała mi moja energiczna wnuczka, ponieważ zajmowałam się nią codziennie. Chodziłyśmy na długie spacery, które też uwielbiam. Staram się w miarę rozsądku, czasu i chęci, dbać o kondycję fizyczną, bo to jest ważne. Poranki rozpoczynam od ćwiczeń rozciągających, zdecydowanie się lepiej wtedy funkcjonuje.

ES



Renata Kuśmierkiewicz, nauczycielka wychowania fizycznego z Ciechanowa:

- Zawsze byłam osobą uwielbiającą aktywność fizyczną i mam nadzieję, że taką pozostanę. Jest to bardzo ważne w każdym wieku. Można to pogodzić z obowiązkami zawodowymi, tak jak w moim przypadku, a osoby będące na emeryturze tym bardziej powinny wykorzystać wolny czas. Choćby dotrzymując towarzystwa zawsze chętnym do ruchowej zabawy wnukom. Wiele moich koleżanek z okolic korzysta z pięknych terenów



na północnym Mazowszu i chodzi na spacer, biega, uprawia nordic walking. Ostatnio dowiedziałam się również o Ogólnopolskiej Karcie Seniora, która upoważnia do darmowego korzystania z basenu. Dziś jest bardzo wiele możliwości, dzięki którym seniorzy mogą pozostać aktywni. Zwiększając się świadomość na ten temat otwiera coraz szerszą gamę różnorodnych opcji. Zachęcam wszystkich seniorów do bycia w ruchu jak najdłużej. To utrzymuje w dobrej formie nie tylko ciało, ale też umysł.

Wiesława Klicka, prezeska Stowarzyszenia Uniwersytetu Trzeciego Wiek w Ciechanowie

- Osobiście, dla mnie aktywność to jest całe życie. Jeśli nie ruszam się, to bardzo źle się czuję. Już po kilku dniach bez ruchu odczuwam, że czegoś zaczyna mi brakować. Pracując zawodowo

starałam się pamiętać o ruchu, ale zawsze brakowało na to czasu. Wspólnie z koleżankami chodziłyśmy na różnego rodzaju ćwiczenia, ale zazwyczaj było tylko raz, góra dwa razy w tygodniu. Tak naprawdę, będąc na emeryturze od czterech lat ta aktywność zwiększyła się. I to jest cudowne. Jestem wzorem i przykładem osoby, która po ćwiczeniach czuje się wypoczęta, a co za tym idzie, zadowolona.

W wieku emerytalnym ta aktywizacja, nie tylko fizyczna, ale też społeczna, są niezwykle ważne. W naszym wieku wiele osób jest samotnych, dlatego niezwykle istotne jest, aby namówić ich na wyjście z domu. Taką aktywizacją emerytów – społeczną, umysłową i fizyczną – zakłada właśnie nasz Uniwersytet Trzeciego Wiek. Chcemy jak najdłużej być samodzielnymi, nie liczyć na pomoc innych,

ale to również od nas samych zależy, jak to będzie wyglądać.

Każdy ruch jest na wagę złota. Od kilku ładnych lat uwielbiam chodzić z kijami, czyli popularny nordic walking. Sprawia mi to przyjemność, a poza tym przy okazji obcuję z grupą fajnych ludzi, z którymi mogę porozmawiać. Jedyne o czym trzeba pamiętać to to, żeby chodzić poprawnie i używać kijów w sposób właściwy.

W Uniwersytecie oferujemy również zajęcia z tańca terapeutycznego. Uważam, że połączenie tańca, muzyki i ruchu to jest coś wspaniałego; odświeża, z człowieka schodzi całe napięcie. Po takiej godzinie ruchu człowieka dosłownie roznosi. W tym roku akademickim rozpoczynamy kolejne zajęcia – z zumbi. I to od podstaw, dlatego gorąco zachęcam wszystkim wahającym się jeszcze czy warto. Oczywiście, w naszym wieku są też osoby, które nie mają możliwości pełnej aktywności. Dlatego staramy się wychodzić im naprzeciw. Mogą zapisać się na lekcje pilates, shape, gimnastykę w basenie bądź podstawowe ćwiczenia usprawniające cały kręgosłup. Te ostatnie ograniczają się do ćwiczeń na macie, spokojnych, dostosowanych do możliwości każdego z uczestników. **erem**



Zenona Wołejko, emerytka z Ciechanowa:

- Od momentu, kiedy przesłam na emeryturę postanowiłam robić coś dla siebie. Wtedy wydawało mi się, że będę miała na to dużo czasu. Ale było to jednak tylko pozorne. Bo kiedy wzięłam się za swoje zdrowie i inne zajęcia, nagle zrobiło się tego czasu bardzo mało. Propozycji jest bardzo wiele. Chodzę na ćwiczenia, które organizowane są dla seniorów przez dwa Uniwersytety Trzeciego Wiek - miejski i powiatowy. Za chwilę rozpoczyna się zajęcia prowadzone w ramach Stowarzyszenia UTW „zdrowy kręgosłup”. Chodzę także na boks prowadzony dla seniorów przez Ciechanowski Klub Bokserski. Są zajęcia teatralne i taniec, które dostarczają mnóstwo doskonałego ruchu. Można się w tym pogubić, zajęcia nakładają się czasem jedne na drugie i trzeba sobie wszystko zapisywać w kalendarzu. Biorę udział w rajdach rowerowych organizowanych przez Stowarzyszenie UTW, ale także w roweriadach z Klubem Korona. Dziś właśnie jest taka roweriada, spotykamy się przy rondzie Wojska Polskiego

i ruszamy przed siebie. Tydzień temu byliśmy w Gołotczyźnie. Apeluję do seniorów - niech zdjęją kaptcie z nóg, wyłączą telewizor i ruszają w świat. Bo kino, teatr, koncerty - wszystko jest dziś w zasięgu ręki.





**POWIAT
CIECHANOWSKI**

Glinka ma już 18 lat, musiała mieć kiedyś dom, bo ma zadbane zęby, ale teraz, dochodząc do siebie w zamknięciu na kwarantannie wygląda mizernie. Znalaziono ją jak błąkała się po Gliniojecku, stąd jej nowe imię. Malutki Miki błąkał się samotnie po ulicy, do Ostoi Mruczków przyniosła go pani, której nie było obojętny los kociaka. Z kolei Leos miał otwartą ranę na łapie i tylko szybko reakcja i pomoc weterynarza sprawiły, że kotu nie trzeba było jej amputować.

Takich historii Ilona Kowalska, prezeska stowarzyszenia Pies i Spółka może opowiedzieć ponad 50, bo tylu rezydentów liczy sobie obecnie Ostoja. Od kilku tygodni mruczki i wolontariusze mają swój nowy dom, znajdujący się przy ulicy Ściegiennego. I z tego co widać i słychać, nowa siedziba zdążyła wszystkim przypaść do gustu.

Ostoję Mruczków wraz ze stowarzyszeniem Pies i Spółka mają za sobą krótkie, ale burzliwe perypetie. Początkowo przytułek dla bezpańskich kotów znajdował się na Krubinie, działał przy domu pomocy społecznej. Według starostwa, które wówczas niejako otoczyło je opieką, miało być miejscem swego rodzaju felinoterapii. Wzjęcie pomocy bezdomnym kotom wolontariuszom i samorządowcom zaczęło rozjeżdżać się coraz bardziej, dlatego członkowie stowarzyszenia (i koty) musieli szukać dla siebie nowej przystani. Przez blisko rok stowarzyszenie wynajmowało pomieszczenia na ulicy Okrzei. Koszty związane z wynajmem były dość duże, dlatego dalsza pomoc bezdomnym kotom stała pod znakiem zapytania. Na szczęście udało się porozumieć z Miastem, które przekazało wolontariuszom stary, niszczący dom przy ulicy Ściegiennego 7 w Ciechanowie. Warunkiem był jednak remont, bo nie dość, że dom od kilkunastu lat nie był już zamieszkały, to wymagał generalnej modernizacji.

- Z pomocą przyszedli nam oczywiście wolontariusze, ale też zwykli mieszkańcy. Gdy napisaliśmy, że bierzemy się za remont domu, od razu był odzew. Ktoś przyniósł farby, ktoś płytki, inny wykla-

Ostoję Mruczków ma swój nowy dom



Wolontariuszki w Ostoję Mruczków: Ilona Kowalska (z lewej) i Małgorzata Grzelak



Koty często można spotkać w... oknie nowego domu przy ulicy Ściegiennego

dziny, jeden z panów zadeklarował, że może wykonać drobne prace remontowe. Do instalacji elektrycznych, hydraulicznych, gazowych czy tych związanych z centralnym ogrzewaniem zatrudniliśmy fachowców, którym trzeba było zapłacić. Wpłaty darczyńców i pomoc zwykłych ludzi okazała się nieoceniona. Dzięki temu mamy dzisiaj wspaniałą przystań, ostoję, gdzie koty mogą czuć się bezpiecznie, a z czasem otrzymać nowy dom – wyjaśnia Ilona Kowalska, prezeska stowarzyszenia Pies i Spółka. Dziś Ostoję przypomina już dom opieki z prawdziwego zdarzenia. Jest w nim kilka oddzielnych pomieszczeń, gdzie na przykład leczone koty muszą przejść najpierw kwarantannę, aby później trafić do „pokoju” z resztą kocich lokatorów. Wszędzie jest mnóstwo zakamarków, foteli, drapaków, hamaków... Niektóre z kotów wolą spokój i ciszę, przyglądają się tylko gościom badawczo, inne,

zwłaszcza te małe, buszują w grupach, by po chwili mruczeć i spać wtulone w siebie.

Domowe, bezdomne, wolno żyjące

Dzisiaj na ulicach miast praktycznie nie widać już bezpańskich psów. Z kotami jest jednak inaczej, bo status kota wolno żyjącego zapisany jest nawet w specjalnej ustawie. Dlatego nie każdy waleśający się kot, albo rezydent ogródków działkowych potrzebuje naszej pomocy. Część z nich świetnie sobie radzi żyjąc jako tzw. koty dzikie. Poza tym i tak ogromna większość z nich doglądana jest, dokarmiana przez wolontariuszy, kociarzy i innych miłośników zwierząt. Oznacza to, że koty wolno żyjące mają prawo bytować w miejscu, w którym żyje kocia populacja i nie mogą być ani przeganiane i wyłapywane ani wywożone czy prze-

siedlane. Właścicielem dzikich kotów jest Skarb Państwa, a gmina ma obowiązek zapewnienia im opieki, w zakres której wchodzi schronienie, dokarmianie oraz sterylizowanie i leczenie.

Nie oznacza to wcale, że wszystkie koty żyjące na wolności mogą przetrwać życie „na wolności”. Za przykład mogą posłużyć choćby nasze drogi, gdzie nikt już nie dziwi widok rozjechanych zwierząt, a szczególnie kotów...

Jak koty trafiają do Ostoi?

- Często to koty, które ktoś po prostu znalazł, błąkające się, często wymagające pilnego leczenia; jak na przykład Leos, pierwszy lokator nowej Ostoi, który tułał się z krwawiącą raną na łapie. Dzięki współpracy z zaprzyjaźnionym gabinetem weterynaryjnym mogliśmy



Zasłużona drzemka...

szybko mu pomóc i uratować nie tylko łapę, ale i samego kota – mówi pani Ilona.

Jest też Orzeszek, który trafił do Ostoi, gdy miał zaledwie kilka tygodni. Przyniosły go dzieci, które znalazły go leżącego za szkołą. Kot w ogóle nie chodził. Najgorszy scenariusz zakładał, że ma obustronnie złamaną miednicę, być może potrafił go samochód. Dla kota to praktycznie wyrok, bo nawet zrośnięcie miednicy powoduje poważne komplikacje układu wydalniczego. Orzeszka udało się uratować, ma trochę problemy z chodzeniem, ale ostatecznie jest pełen chęci do życia.

- Chcę podkreślić, że Ostoję Mruczków nie jest typowym schroniskiem, nie przyjmujemy już kotów, które ktoś zauważył na ulicy i do nas przyniesie. Z bólem serca, ale odmawiamy, gdy widzimy, że kot jest zdrowy. Staramy się za to angażować zwykłych ludzi w pomaganie tym kotom, zabranie go do

domu, zaopiekowanie się nim na kilka dni i ewentualnie poszukiwanie dla niego domu. Bo jest to najważniejsze w przypadku kotów, i taka też jest istota naszej Ostoi. Kastracja, sterylizacja a następnie adopcja – wyjaśnia wolontariuszka.

Pani Ilona informuje mnie, że niestety wciąż jest spora grupa ludzi – właścicieli kotów – którzy zapominają lub zwyczajnie nie są świadomi, że ich pupile powinny być kastrowane lub sterylizowane. Później te kotki rodzą potomstwo i nagle w domu pojawia się problem. Koty trafiają w tzw. dobre ręce.

- A wiemy jak to się najczęściej kończy. Albo oddawaniem kota, a co gorsze wyrzucaniem zwierzęcia.

Wolontariat to poświęcenie

Ostoję Mruczków działa w ramach stowarzyszenia Pies i Spółka. Nie ma w nim etatowych pracowników, wszyscy działają na zasadzie wolontariatu. Kociarze każdą wolną chwilą wykorzystują, żeby wpaść do Ostoi. Bo tutaj jest zawsze coś do zrobienia. Oczywiście jest karmienie kotów, sprzątanie kuwet, głaskanie czy przytulanie. Do tego dochodzą częste wypadki z kotami do weterynarza. Obecna Ostoję mieści się nieopodal gabinetu, z którym stowarzyszenie blisko współpracuje, tam wykonywane są zabiegi, a w razie potrzeby leczenie, dlatego jest to dzisiaj znaczne ułatwienie. Prawie wszystkie wolontariuszki (Nina, dwie Anie, dwie Moniki, Wioletta, Hania, Lidka, Joanna, Julka, Kiero i Kamila) przegarniają koty pod swój dach tworząc dla nich tzw. dom tymczasowy. To idealne miejsce pobytu dla kota, który w przyszłości może znaleźć nowych właścicieli. Niestety jest ich ciągle za mało w stosunku do potrzeb.

Pani Ilona swoją przygodę z wolontariatem zaczęła wiele lat temu od pomagania bezdomnym psom w Pawłowie. Wówczas schronisko i ludzie działający przy nim odbiegali znacznie od tego, jak wygląda dzisiaj. Z czasem pozwolono na wyprowadzanie psów na spacer. W schronisku zaczęło pojawiać się coraz więcej opiekunów, wolontariuszy, społeczników. O bezdomnych kotach trochę zapomniano. I tak kilkoro znajomych wpadło na pomysł zawiązania stowarzyszenia, które będzie odpowiedzialne tylko i wyłącznie za pomoc kotom. Działalność wolontariuszy opiera się na różnego rodzaju zbiórkach, kwestach i kiermaszach. Te ostatnie cieszą się dużą popularnością.

- Bardzo dużo pomagają nam zwykli ludzie, darczyńcy. Przynoszą karmę, zwirek, oddali bardzo ładne meble, które dzisiaj stoją już w naszym nowym domu. To dzięki nim mamy jakieś fundusze na naszą działalność. Ludzie bezinteresownie potrafią wpłacać pieniądze na konto, za co jesteśmy ogromnie wdzięczni. Nasze projekty zyskały przychylność mieszkańców w Ciechanowskim Budzie Obywatelskim. Ciechanów naprawdę jest miastem kociarzy – zapewnia prezeska stowarzyszenia Pies i Spółka Ilona Kowalska.

erem

Nad Niemnem w Gołyminie

„Nad Niemnem” to najbardziej znana powieść Elizy Orzeszkowej. Ukazała się w 1888 r. Entuzjastycznie przyjęli ją czytelnicy oraz recenzenci.

Od dekad znajduje się w kanonie szkolnych lektur. To właśnie ta powieść jest lekturą 12. odsłony Narodowego Czytania. 8 września w całym kraju miała miejsce akcja czytania o losach rodziny Bohatyrowiczów, Korczyńskich i innych barwnych postaci.

Narodowe Czytanie, tradycyjnie, odbywa się w różnych miejscach - bibliotekach, domach kultury, świetlicach, placówkach oświaty. O czytaniu pamiętano również w Gołyminie Ośrodku, w powiecie ciechanowskim. O atmosferze nadniemeńskiej przyrody, tamtejszych pejzażach i krajobrazach zaczytywali się uczniowie, samorządowcy, pracownicy gminnej biblioteki. Uroczystości związane z ogólnopolską akcją czytelnictwa odbyły się tradycyjnie w gołyminskiej

szkole. „Nad Niemnem” Elizy Orzeszkowej czytały 3 pokolenia - Uczniowie, Rodzice i Dziadkowie. Okazało się, że wspólne czytanie pozwala odkryć powieść na nowo.

Akcja Narodowego Czytania została zainicjowana w 2012 roku wspólną lekturą „Pana Tadeusza” Adama Mickiewicza. W 2013 r. w całej Polsce odbyło się czytanie dzieł Aleksandra Fredry,

a w rok później przeczytano Trylogię Henryka Sienkiewicza. W 2022 roku – w Roku Romantyzmu Polskiego – w całej Polsce i na świecie odbyło się Narodowe Czytanie Ballad i romansów Adama Mickiewicza.

erem



Czytali młode...



i nieco starsze pokolenie gołyminian



**POWIAT
MŁAWSKI**

Biblioteka to nie tylko wypożyczalnia książek

Rozmowa z **Anną Wtulich**, dyrektorką Gminnej Biblioteki Publicznej w Wiśniewie

mają się ukazać. To znaczy, że śledzą zapowiedzi oficyn wydawniczych, co nas niezmiernie cieszy.

FOT. AUTOR



Kadra Gminnej Biblioteki Publicznej w Wiśniewie. Dyrektorka Anna Wtulich (w środku), mł. bibliotekarka Anna Szybur (z lewej) i stażystka Malwina Zakobińska

* W opracowaniu Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego znalazłem informację, która mnie bardzo zaintrygowała. Otóż z badań wynika, że większym zainteresowaniem ze strony czytelników cieszą się wiejskie niż miejskie biblioteki publiczne. Co pani na to?

- W naszej bibliotece jest zarejestrowanych ok. 200 stałych czytelników, w większości są to kobiety w średnim wieku. Do tego mamy czytelników okazjonalnych i ukrytych.

* **Ukrytych?**

- Bywa, że książkę, którą wypożyczyła u nas dana osoba, zainteresował się np. jej sąsiad i ją przeczytał, czego nie uwzględnia oficjalna statystyka. Wśród naszych stałych czytelników są również mieszkańcy innych gmin, co oczywiście nader cenimy. Z praktyki wiem, że jeśli ktoś zajrzy do naszej księżnicy, to często do niej wraca.

* **Największym powodzeniem cieszy się literatura na tematy...**

- ... obyczajowe oraz kryminały i erotyka. Myślę o takich autorach, jak Agata Przybyłek, Joanna Jax, Natalia Sońska, Katarzyna Nowakowska (pseudonim: K.N. Haner), Joanna Wtulich, Remigiusz Mróz, Katarzyna Bonda czy Katarzyna Puzyńska.

* **Wspomniana Joanna Wtulich nazywa się tak jak pani i pochodzi z pobliskiego Stupska. Przypadkowa zbieżność nazwisk czy...?**

- Podczas rozmowy doszukiwałyśmy się konotacji rodzinnych, ale zbieżność nazwisk jest przypadkowa. Cieszę,

że książki pisarki z naszej ziemi czyta cała Polska.

* **Klasika polska i obca?**

- Nie budzi większego zainteresowania, podobnie jak fantastyka, nie licząc obowiązkowych lektur szkolnych. Za to pewnym powodzeniem cieszą się biografie znanych ludzi i literatura faktu. Mammy szczególnie czytelnika, którego bardzo interesuje historia II wojny światowej i w ogóle literatura oparta na faktach. Staramy się spełniać jego oczekiwania.

* **Księgozbiór trzeba stale uzupełniać i odnawiać. Ma pani na to plany?**

- Nie mogę narzekać. Z budżetu gminy corocznie na zakup książek przeznaczamy 10 tys. zł plus 5 tys. zł z, prowadzonego przez Bibliotekę Narodową, Programu Narodowego Rozwoju Czytelnictwa. Dzięki temu corocznie nabywamy jakieś 800 egzemplarzy. W ten sposób uzupełniamy nasz liczący 13 tys. woluminów zbiór i rekompensujemy ubytki (książki, zwłaszcza te starsze, po prostu się zużywają).

* **Nie kupujecie „w ciemno”?**

- Staramy się odpowiadać na zapotrzebowanie naszych czytelników. Są wśród nich tacy, którzy sugerują nam nabycie takich książek, które dopiero

Swoją drogą, corocznie startujemy w konkursie „Kraśszewski dla bibliotek”, gdzie do zdobycia jest 30 tys. zł. przy 15-procentowym wkładzie własnym. Niestety, nasza gmina przekracza tu górny wskaźnik zamożności mieszkańców. Może kiedyś się uda nam sięgnąć po środki z tego źródła.

Za to z konsorcjum Legimi co miesiąc oferujemy 10 kodów dostępu do ponad 200 tysięcy książek w formie e-booków i audiobooków. Przekazujemy je nieodpłatnie naszym czytelnikom, którzy czytają lub słuchają na swoich smartfonach, tabletach, a niektórzy posiadają własne czytniki.

* **Wasza biblioteka jest jedyną placówką kultury w gminie Wiśniewo. Siłą rzeczy pełni ona funkcję „typowego” ośrodka kultury.**

- To prawda. Corocznie urządzamy imprezy kulturalno – rekreacyjne dla wszystkich mieszkańców naszej gminy, m.in. festyny czy obchody Dnia Dziecka. Niedawno, w sierpniu br., byliśmy gospodarzami Kongresu Kół Gospodyń Wiejskich pod honorowym patronatem posła Anny Cicholskiej. W tej imprezie uczestniczyło 19 KGW z północnego Mazowsza. Przygotowały one potrawy regionalne, za które nagrody ufundowa-

wało Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organizujemy też spotkania z ciekawymi ludźmi. Naszymi gośćmi byli już m.in. wspomniana już Joanna Wtulich, autor popularny wśród dzieci i młodzieży Grzegorz Kasdepke, Jacek Łapiński oraz regionaliści – Jan Rejniak z Wiśniewa i Janusz Dębski z Mławy.

W ostatnie wakacje zaś urządzaliśmy „Bajkowe Poniedziałki z Biblioteką”: opowiadane bajki były wzbogacane ilustracjami. To niezwykle ważne, bo żyjemy w epoce kultury obrazkowej.

* **Właśnie kultura obrazkowa, niestety, coraz bardziej wypiera kulturę słowa. Nawyk czytania zdobywamy przede wszystkim w domu rodzinnym. Jeśli dzieci widzą książkę w rękach swoich rodziców, to jest duża szansa, że wezmą z nich przykład.**

- Ma pan rację. Współpracujemy ze wszystkimi miejscowymi szkołami. Staramy się zaszcześcić nawyk czytania dzieciom, czyli na tym odcinku wspomagać rodziny. W naszej akcji „Mała książka, wielki człowiek”, fundujemy początkującym klientom książki, a do tego kartę, na której umieszcza się naklejki za każdą przeczytaną pozycję. W rezultacie dzieci dostają „Dyplom czytelnika”. Jeżeli jedna karta zostaje zapelniona, wydajemy następną. To jest pewien zadatek, który może procentować w przyszłości.

Nie sądzę, że młodzież zupełnie stroni od czytania. Czyta książki w postaci e-booków. Młodzi zazwyczaj są niecierpliwi. Przychodzą do nas, by wypożyczyć określoną książkę drukowaną, którą akurat jest przez kogoś czytana. W konsekwencji sięgają po dany tytuł w formie elektronicznej, za co nierzadko płacą.

* **Nie bez powodu zwróciłem się do pani dyrektorki o rozmowę. Otóż od mieszkańców waszej gminy (kobiet – matek) usłyszałem, że placówką, która pani zarządza, wykonuje dobrą robotę.**

- Cóż, miło mi. Wydaje się, że robimy to, co nas należy. Jestem w tej szczęśliwej sytuacji, że moja współpracownica Anna Szybur i koleżanki stażystki „pilnują” biblioteki, podczas gdy ja mogę się zajmować organizacją imprez kulturalnych. W razie potrzeby wspomagają nas pracownicy Urzędu Gminy.

Rozmawiał KRZYSZTOF JAKUBOWSKI

Mława

Bohaterowie naszej wolności

- Pamiętajmy, aby każdy kolejny 1 i 17 września był świadectwem naszej patriotyczno-historycznej pamięci o tych, którzy walczyli i oddali swoje życie Ojczyźnie, którzy ginęli z głodu podczas katorżniczej pracy – apelował Grzegorz Dzikowski, prezes mławskiego oddziału Związku Sybiraków, na miejscowych obchodach 84. rocznicy agresji Związku Radzieckiego na Polskę i 95. rocznicy powołania Związku Sybiraków.

Uroczystość rozpoczęła się w kościele Świętej Trójcy. Mszę św. koncelebrowali proboszczowie mławskich parafii. Stawiły się poczty sztandarowe miasta, szkół i stowarzyszeń społecznych. Obecne były także asysta honorowa z 2. Ośrodka Radioelektronicznego w Przasnyszu i wojskowa orkiestra dęta z Torunia, a także Krystyna Fedyna, wdowa po Sybiraku Eugeniuszu Fedynie.

Zaraz po liturgii długi orszak prze-maszerował na stary cmentarz parafialny. Tutaj orkiestra zagrała Mazurka Dąbrowskiego i Hymn Sybiraków. Ks. dziek. Sławomir Krasieński zaś poświęcił nowy pomnik Mławskiej Golgoty Wschodu, którym jest duży metalowy krzyż z łańcuchem na ramio-

nach. Stary pomnik, zbudowany w 2000 roku staraniem tutejszego środowiska Sybiraków, był już w złym stanie technicznym. Wobec tego postawiono nowy, identyczny, na co oddział Związku Sybiraków w otrzymał grant od Fundacji Orlen.

Grzegorz Dzikowski dziękował: posłowi Annie Cicholskiej za pomoc w uzyskaniu tej dotacji, staroście Jerzemu Rakowskiemu za przyznanie przez władze powiatu grantu na renowację tablicy pamiątkowej, a burmistrzowi Sławomirowi Kowalewskiemu za dofinansowanie książki „Mławscy Sybiracy”, która niebawem ma się ukazać.

Prezes Dzikowski przypomniał, że konsekwencją agresji imperium Stalina na nasz kraj były zbrodnie na obywatelach polskich, a także ich deportacje w latach 1940 – 1941 (cztery) i okresie tużpowojennym. W sumie na Sybir wywieziono ok. 1,4 mln Polaków. Wielu z nich zmarło po drodze, wielu na zawsze pozostało na „niehumanitarnej ziemi”. Niestety, dzisiaj podobne zbrodnicze operacje obserwujemy na Ukrainie.

Salwę z broni strzeleckiej oddał pluton 2. Ośrodka Radioelektronicznego w Przasnyszu. Apel poległych poprowadził mjr Artur Sawicki z tej jednostki.

O potrzebie kultywowania pamięci – swoistej sztafecie pokoleń – mówili także posł Anna Cicholska, senator Jan M. Jackowski, starosta Jerzy Rakow-

ski i burmistrz Sławomir Kowalewski. Wszyscy czworo podkreślali obecność na tej uroczystości licznych młodych mławian.

FOT. UMMA



Na zakończenie delegację parlamentu, samorządów lokalnych, wojska, policji straży pożarnej, szkół i innych

instytucji oraz organizacji społecznych złożyły kwiaty pod pomnikiem.

Miejscem ostatniej części uroczystości – akademii – była estrada w parku miejskim. Z okolicznościowym programem patriotyczno-historycznym wystąpili uczniowie Szkoły Podstawowej nr 1 im. Hugona Kołłątaja i Zespołu Szkół nr 4 im. Obrońców Mławy z Września 1939 Roku.

(kj)

Uroczystość pod pomnikiem Mławska Golgota Wschodu



**POWIAT
PŁOŃSKI**

* Skąd pomysł na taką inicjatywę?

- Pracownicy ośrodka szkolno-wychowawczego już dawno myśleli o takiej inicjatywie, żeby stworzyć pomieszczenie, które będzie wykorzystywane zarówno przez dzieci jak i rodziców. Zamiast stworzenia tak zwanej herbaciarni był taki, aby powstało miejsce w którym wszyscy zaprzyjaźnieni z naszym ośrodkiem mogli miło spędzić czas, odpocząć i w którym mogłyby odbywać się różne spotkania kulturalne i integracyjne, miejsce, które będzie im się kojarzyło z relaksem, z oddechem, z odpoczynkiem. Chcielibyśmy stworzyć im ten komfort psychiczny choćby przez zorganizowanie grupy wsparcia dla rodziców, gdzie odbywać się będą zajęcia z psychologiem, pedagogiem, a także spotkania

Dokonałiśmy cudu

Rozmowa z **Leną Rzepecką**, wiceprezes Stowarzyszenia Better Life na rzecz dzieci i młodzieży SOSW w Jońcu. O powstającym na terenie ośrodka „Miętowym Zakątku”.



Lena Rzepecka

z ciekawymi ludźmi, rozmowy z nimi, wywiady. Dodatkowo będzie to również siedziba naszego stowarzyszenia. Ogólnym celem naszej herbaciarni jest rozwój kulturowy, społeczny, a przy tym poprawa jakości życia naszych dzieci i ich rodziców oraz społeczności lokalnej. Podjęcie takiej inicjatywy było możliwe dzięki temu, że w skład naszego stowarzyszenia wchodzi ludzie o róż-



Wakacyjne prace remontowe w powstającym „Miętowym Zakątku”

nych osobowościach i doświadczeniach i to ich kreatywność była najważniejsza przy tworzeniu projektu. Pomogło nam bardzo odbyte w Starostwie Powiatowym w Płońsku szkolenie dotyczące pozyskania celowych środków. Napisaaliśmy wniosek, który został pozytywnie rozpatrzony. Nie obeszło się również bez występów wokalnych i prezentacji.

* Na jakim etapie są prace?

- Projekt dofinansowany został ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO oraz budżetu Samorządu Województwa Mazowieckiego w ramach programu

„Mazowsze Lokalnie” realizowanego przez Stowarzyszenie Europa i My, Stowarzyszenie BORIS, Stowarzyszenie SOKIAL oraz Fundację Fundusz Współpracy. Tuż przed wakacjami pozyskałiśmy te środki i ruszyliśmy z remontem. Dokonałiśmy spektakularnych rzeczy. Nadmienię, że dofinansowanie, które otrzymaliśmy, było przeznaczone tylko i wyłącznie na zakup materiałów budowlanych, natomiast wszystkie prace remontowe w pomieszczeniu wykonaliśmy sami, czyli: członkowie stowarzyszenia Better Life, nasze rodziny, przyjaciele, a także obcy nam ludzie, którzy dowiedzieli się o naszej inicjatywie, przeznaczaniu tego miejsca i wyrazili chęć pomocy. Serdecznie dziękujemy im za ten wspaniały gest. Dziękujemy również dyrekcji naszego ośrodka, ponieważ użyczyła nam lokal pod herbaciarnię i siedzibę stowarzyszenia. Projekt trwa do 31 października, zatem otwarcie „Miętowego Zakątku” nastąpi prawdopodobnie z początkiem listopada.

* Dlaczego „Miętowy Zakątek”?

- Mięta działa uspokajająco, ma cudowny zapach i jest szeroko upra-

wiana w naszej okolicy. Pomyślałiśmy więc, że to będzie idealna nazwa. Osoby, które będą tu przebywać, poczuć się zrelaksowane, bezpieczne i w komfortowych warunkach będą mogły przy okazji napić się między innymi naparu z mięty.

* Czy z „Miętowego Zakątku” będą mogły także korzystać osoby z zewnątrz?

- Mielibyśmy takie założenie, aby było to miejsce spotkań naszych dzieci, naszych rodziców oraz społeczności lokalnej. Zapraszamy wszystkich do odwiedzin. Będziemy organizatorami wielu imprez i wydarzeń, to pomieszczenie będzie otwarte dla ludzi i na ludzi.

* Czy przystosowanie pomieszczenia wymagało dużo pracy?

- To miejsce wymagało gruntownego remontu, od wylania posadzki po wyrównywanie, tynkowanie i malowanie ścian, prace hydrauliczne, elektryczne oraz tzw. biały montaż. Zrobiliśmy to własnymi rękami w ramach wolontariatu i chęci niesienia pomocy. Pomagały nam też nasze dzieci, pracowały zarówno kobiety, jak i mężczyźni. Czas przy pracy upływał nam miło, humory dopisywały, jeszcze bardziej się zjednoczyliśmy. Odnoszę wrażenie, że w każdej sytuacji możemy na siebie liczyć, możemy liczyć na nasze rodziny, na te osoby, które nie są związane ani z naszą placówką, ani z naszym stowarzyszeniem. To jest naprawdę mega fajne i przywraca wiarę w ludzi. Uważam też, że przy tak ograniczonych środkach, jakie mieliśmy, dokonałiśmy cudu. Brawo my!!!

Rozmawiał **RADOSŁAW KOWALSKI**

Powstaną zielone fasady i fronty budynków w centrum Płońska

Prawdopodobnie jeszcze w tym roku zagospodarowane zielenią zostaną fasady i fronty budynków przy ulicach Grunwaldzkiej, Pułtuskiej, Przejazd oraz na placu 15 sierpnia.

Wykonawcą usługi jest firma Biosfera, z którą stosowną umowę miasto podpisało 13 września, a którą reprezentował Maciej Olbryś. Zadanie ma zostać wykonane poprzez wprowadzenie na ściany dwóch budynków szybko rosnących pnączy, wijących się na zamontowanych odpowiednio podporach. Oprócz tego zastosowane zostaną dodatkowe elementy wertykalne w postaci gotowych zielonych ekranów z bluszczu, maskujących betonowe fronty i elewacje budynków.

Jak mówi burmistrz Andrzej Pietrasik, pomysłodawcą tego projektu była Małgorzata Melińska, miejski ogrodnik. Wnioskiem o jego realizację i dofinansowanie zajęli się zaś pracownicy urzędu, Anna Piekarczyk i Monika Sobiecka.

- Dlaczego to tak ważny projekt? - mówi burmistrz. - Szukamy możliwości przyozdobienia rynku zielenią, szczególnie jeśli chodzi o kamienice, które są w złym stanie technicznym.

- To zieleń bardzo innowacyjna - mówi Małgorzata Melińska, miejski ogrodnik. - Będą to już gotowe rozrośnięte panele z bluszczu. Część będzie sadzona bezpośrednio do gruntu, a część będzie w donicach. Dlaczego w donicach? Ponieważ jest to mała przestrzeń, już wybetonowana i będzie można tym manewrować i aranżować przez ludzi, którzy będą chcieli zagospodarować tę przestrzeń ogródkami. Mam nadzieję, że to się przyjmie, że będą chcieli używać tych paneli w zamian za pielęgnację.

Wspomniane dwie elewacje to budynki komunalne przy ulicy Grunwaldzkiej 7 i 28.

- Przybędzie ponad 150 m² zielonej ściany - mówi Małgorzata Melińska. - Na jednej będzie dławisz okrągłolistny, piękne pnącze ozdobne z liści, które przebarwia się jesienią na żółto i ma piękne żółto-pomarańczowe owoce



Budynki, na których powstaną zielone fasady

które utrzymują się od października do końca roku. Ma bardzo silny przyrost, nawet do czterech metrów w ciągu roku i toleruje warunki miejskie. Druga ściana to będzie rdestówka Auberta, złożona z białych kwiatów na czerwonych pędach, które będą zdobiły elewację od sierpnia do października. To bardzo silne pnącze, które ma przyrost nawet do ośmiu metrów w ciągu roku.

Oprócz walorów estetycznych, jakie przyniesie realizacja tego przedsięwzięcia, celem projektu jest także poprawa warunków biologicznych na terenie miasta.

- Dodatkową korzyścią jest oczywiście poprawa jakości powietrza, poprawa mikroklimatu - mówi Małgorzata Melińska. - Nie chodzi o to żeby zasłaniać brzydotę, tylko o to żeby zwiększyć powierzchnię biologiczną czynną.

Zieleń wertykalna w ścisłej zabudowie miasta przyczyni się bowiem do zwiększenia powierzchni biologicznie czynnej o 350 m². Jak bowiem informuje urząd miejski, pojedynczy, dobrze rozrośnięty i ukorzeniony panel z bluszczu, pochłania rocznie 20 kg dwutlenku węgla i w tym samym czasie zapewnia nawet do 15 kg czystego tlenu. Wprowadzone do centrum miasta ekrany z bluszczu pochłoną rocznie 2 440 kg CO₂ i zapewnią 1830 kg czystego tlenu. Poza tym, w ocenie ratusza, znacznie podniesie to jakość życia w centralnej części miasta, poprawi mikroklimat, ureguje wilgotność, doda świeżości, a kolor zielony

wpłyne relaksująco na mieszkańców.

- Nigdy jeszcze na rynku nie było tyle drzew, co teraz - dodaje burmistrz. - Będziemy dalej rozwijać się w tym kierunku.

Zadanie pod nazwą „Zielone fasady i fronty z pnączy w centrum Płońska” uzyskało wsparcie finansowe samorządu województwa Mazowieckiego

w ramach Mazowieckiego Instrumentu Wsparcia Adaptacji do Zmian Klimatu 2023 r. Wartość tej inwestycji to ponad 285 tys. zł. W ramach tego zadania zaplanowano następujące działania: - przygotowanie fasady budynków do obsadzenia pnączami z mocowaniem podpór na elewacji - ok. 126 m², - sadzenie pnączy wraz ze ściółkowaniem - 42 szt., - instalacja zielonych ekranów z bluszczu pospolitego i irlandzkiego wraz ze ściółkowaniem - 122 szt. ekranów (ok. 1600 szt. dużych sadzonek bluszczu).

RK

Prokuratura umorzyła śledztwo w sprawie śmierci pogryzionej przez psy

Prokuratura Rejonowa w Płońsku umorzyła śledztwo w sprawie śmiertelnego pogryzienia przez psy 57-letniego mężczyzny w miejscowości Omięciny (gmina Joniec), do czego doszło w listopadzie ubiegłego roku. Rodzina zmarłego złożyła zażalenie wobec tej decyzji.

- Umorzyliśmy śledztwo z powodu braku znamion czynu zabronionego - mówi nam prokurator Ewa Ambroziak. - Sprawa nie jest jednak zakończona. Decyzja jest nieprawomocna, a na nasze postanowienie wpłynęło zażalenie ze strony reprezentujących rodzinę zmarłego. Przekazaliśmy więc sprawę do sądu celem rozpoznania.

Przypomnijmy, że pochodzący z Serocka mężczyzna wykonywał prace na terenie jednego z gospodarstw (stadnina), gdzie pracował od niedawna. Pod nieobecność właścicieli został zaatakowany przez ich dwa rottweilery, doznając bardzo poważnych obrażeń. Został przetransportowany do jednego z warszawskich szpitali, gdzie niestety zmarł 4 grudnia.

- Tragicznego dnia, jak informowała nas prokuratura, właściciele wyjechali ze stadniny wcześniej rano. Na posesji funk-

cjonowały wtedy trzy kamery, umożliwiające podgląd. Dzięki temu w pewnym momencie właścicielka zauważyła (...). Niezwłocznie powiadomiła o tym swoich rodziców i sąsiada, który próbował odgonić psy, drażniąc je przy ogrodzeniu - informuje TVN24.

Według prokurator Ewy Ambroziak, istotą sprawy jest bardzo cienka granica pomiędzy pewnym zaniedbaniem i w związku z tym nieumyślnym spowodowaniem śmierci (art. 155 kk, w kierunku którego prowadzone było postępowanie, zagrożone karą do 5 lat pozbawienia wolności) a zwykłym tragicznym wypadkiem. Psy znajdowały się na wydzielonym dla nich terenie, na który wszedł mężczyzna z własnej inicjatywy, celem grabienia tam liści. Istnieje prawdopodobieństwo, że czynność ta mogła w jakiś sposób zdeenerwować psy, dlatego zaatakowały 57-latkę. Z drugiej strony wiadomo też, że psy nie były wcześniej agresywne wobec mężczyzny, wręcz przeciwnie, traktowały go jak domownika, stąd też jego do nich zaufanie. Prokuratura musiała więc zdecydować, czy właściciele dopełnili swoich obowiązków (faktem jest bowiem, że to właściciel odpowiada za swoje psy), nie dopatrując się ostatecznie podstaw, aby uznać ich nieumyślną winę.

RK

Kolejne zmiany na DK7

W poniedziałek 18 września nastąpiły kolejne zmiany w organizacji ruchu na remontowanym odcinku drogi krajowej nr 7 Płońsk - Czosnów.

Spore zmiany nastąpiły na węźle Załuski, gdzie wyłączony z ruchu został wiadukt nad drogą DK7 (ul. Zdunowska).

- Wykonane zostaną dwa skrzyżowania z sygnalizacją świetlną po obu stronach zamkniętego wiaduktu. Dojazd w kierunku centrum Załusk (Urząd Gminy, stacja paliw) przez DK7, następnie drogą serwisową do ronda (Załuski Wsch.). Dojazd w kierunku

Zdunowa (Załuski Zach) - DK7, dalej łącznicą węzła Załuski lub ul. Gdańską - drogą gminną. Podczas prac przygotowawczych mogą nastąpić krótkotrwałe ograniczenia do jednego pasa ruchu dla każdego kierunku jazdy. Kierowcy będą mieli do dyspozycji po 2 pasy ruchu w obu kierunkach, szerokości po 3m, z ograniczeniem prędkości do 50km/h - głosi komunikat Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Poza tym wyłączone z ruchu zostały drogi gminne w miejscowościach Rażniewo i Dałanówek oraz droga powiatowa nr 3040W w Poczerninie, zlokalizowane po północnej stronie drogi DK7.

- Na odcinkach ww. dróg prowadzone będą prace związane z przebudową sieci gazowej. Objazd poprowadzony będzie DK7 oraz drogami gminnymi przez m. Siedlin. Dopuszczony zostanie ruch wyłącznie pojazdów budowy. Ruch na DK7 bez ograniczeń - czytamy w komunikacie.

Wyłączona z ruchu została również droga gminna nr 01234W w miejscowości Wronska, zlokalizowana po północnej stronie drogi DK7, na czas prowadzenia prac związanych z przebudową sieci gazowej.

- Objazd poprowadzony będzie DK7 oraz drogami gminnymi przez m. Szczytno. Dopuszczony zostanie ruch wyłącznie pojazdów budowy. Ruch na DK7 bez ograniczeń - informuje GDDKiA.

RK



Bieg o Buzdygan Komendanta-Rektora

Pułtуска policjantka na podium



St. sierz. Renata Soból na podium (zajęła 3. miejsce)

Bieg miał charakter i charytatywny, i rywalizacyjny. Dzięki hojności uczestników jego 5. edycji na rzecz Fundacji

cji Pomocy Wdowom i Sierotom po Poległych Policjantach zebrano prawie 52 tys. zł.

„Nie możemy zmienić całego świata, ale zawsze możemy zmienić czyjś świat” – słowa Janusza Korczaka stały się mottem tegorocznej 5. edycji Biegu na rzecz Fundacji Pomocy Wdowom i Sierotom po Poległych Policjantach, organizowanego przez Akademię Policji w Szczytnie.

W tegorocznej edycji Biegu udział wzięło 1219 osób, w tym do biegu wirtualnego zarejestrowało się 745 zawodników, a do biegu głównego, który zorganizowano 3 września w Szczytnie, 454. Większość uczestników stanowili mężczyźni – 863, natomiast kobiet zgłosiło się 356, wśród nich Renata Soból, która zdecydowała się na udział w biegu głównym.

Licząca niemal 5 kilometrów trasa prowadziła malowniczą ścieżką wokół jeziora Domowego Dużego w Szczytnie.

– Bieg oprócz swojego charytatywnego charakteru ma również charakter rywalizacji. Nie brakuje jednak na nim osób, które całymi rodzinami przyjeżdżają, by aktywnie, spacerkiem, wspomóc podopiecznych Fundacji, a przy okazji skorzystać z przyrodniczych walorów Szczytny – mówi kom. Daniel Bruski z Rektoratu Akademii Policji w Szczytnie.

Po dotarciu do mety ostatniego zawodnika odbyła się ceremonia wręczenia statuetek za zajęcie miejsc 1-3 w przewidzianych w regulaminie kategoriach.

W kategorii podoficerowie kobiety stanęła na podium jako zdobywczyni 3. miejsca st. sierz. Renata Soból, dzielnicowa KPP w Pułtusk, zastępująca oficera prasowego kom. Milenę Kopyńską. Jej rejon (Rejon IV) to część Pułtusk i miejscowości: Białowieża, Trzciniec, Zakręt, Przemiarowo i Głodowo. Renacie Soból pogratulowała i dokonała dekoracji komendant-reaktor

Akademii Policji w Szczytnie nadinsp. dr hab. Iwona Klonowska, z pochodzenia pułtuszcanka.

– Jesteśmy dumni! Serdecznie gratulujemy i życzymy dalszych sukcesów! – mówi mł. insp. Paweł Antońkiewicz, komendant powiatowy policji w Pułtusk w imieniu swoim i załogi.

To nie pierwszy sportowy sukces policjantki z pułtuskiej Komendy. Wzięła udział także w poprzedniej edycji wydarzenia charytatywnego, czyli Biegu o Buzdygan Komendanta-Rektora WSP w Szczytnie, który odbył się 9 października 2022 r. Wystartowała w biegu głównym na plaży miejskiej w Szczytnie i zajęła 3. miejsce w kategorii podoficerowie kobiety.

Na konto Fundacji, dzięki poprzednim edycjom biegu, wpłynęło ponad 86 tys. zł. Do tej kwoty, jak informuje kom. Daniel Bruski, dopisano kolejne 51.921,68 zł. Symboliczny czek przekazała nadinsp. dr hab. Iwona Klonowska, komendant-reaktor Akademii Policji w Szczytnie, a odebrała go mł. insp. w st. spocz. Irena Zajac, prezes Zarządu Fundacji Pomocy Wdowom i Sierotom po Poległych Policjantach. **IK**

OSP Głodowo – najlepsze w powiecie

Zwycięzcą XII Powiatowych Zawodów Sportowo-Pożarniczych, które odbyły się 10 września na stadionie miejskim w Pułtusk, została drużyna Ochotniczej Straży Pożarnej w Głodowie. To ona będzie reprezentować powiat w zawodach wojewódzkich.

– gmina Zatory, zaś dalej: OSP Rębkowo – gmina Winnica i OSP Przewodowo – gmina Gzy. Zabrakło reprezentacji gmin Świercze i Obryte.

– Mamy to! 1 miejsce! Nasz ostatni rekord powiatu poprawiony. Wygraliśmy z wynikiem 98 s. – podzielili się radością druhowie z OSP Głodowo, którzy mają na swoim koncie podobne sukcesy. Dodali: – Przewaga nad drugą drużyną 22 s.

Jednostka, wpisana do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego uczestniczy w akcjach w całym powiecie. Zrzesza ponad sześćdziesiąt osób, w tym ponad trzydzieści przeszkolonych i biorących udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych. Na czele OSP Głodowo stoi Adrian Siemiek, który funkcję prezesa pełni od 2015 r. (przejął ją po śmierci Stanisława Nalewajki), jako trzecia osoba w rodzinie; wcześniej pełnił ją jego ojciec i dziadek, współzałożyciel OSP w Głodowie w 1960 r. Wraz z Adrianem Siemkiem w skład Zarządu OSP Głodowo wchodzi: zastępca prezesa Hubert Archacki, naczelnik Waldemar Stańkowski, zastępca naczelnika Cezary Kordowski, skarbnik Bogusław Borek, sekretarz Jacek Siemiek, gospodarz Waldemar Zawadzki, kronikarz Marek Siemiek, członek zarządu Marek Kordowski. W ubiegłym roku, na wniosek komendanta wojewódzkiego, jednostka przekazała na rzecz ukraińskich strażaków sprzęt w postaci agregatu prądotwórczego, sześć kompletów ubrań specjalnych z hełmami, butami i rękawicami oraz ciężki samochód gaśniczy.

Zwycięzcom pogratulowali przedstawiciele organizatorów m.in. bryg. Jacek Skurzyński, zastępca komendanta powiatowego PSP, st. kpt. Konrad Chrzanowski, kierownik zawodów i Robert Czyżewski, wiceprezes Zarządu Oddziału Powiatowego Związku OSP RP.

Zdobywcy trzech pierwszych miejsc otrzymali, jak informuje Starostwo Powiatowe w Pułtusk, puchary ufundowane przez Zarząd Powiatu w Pułtusk.

– Wszystkim uczestnikom gratulujemy, a zwycięskiej drużynie OSP Głodowo życzymy dalszych sukcesów w zawodach wojewódzkich – mówią organizatorzy. **IK**

MCKIS w Pułtusk

Coraz więcej zajęć

Dzieci i nastolatki zainteresowane rysunkiem, komiksem, śpiewem, grą na instrumentach czy teatrem znajdą coś dla siebie w Miejskim Centrum Kultury i Sztuki w Pułtusk. Oferta artystyczna jest bogatsza niż rok temu, pojawiły się nowe zajęcia: arteterapia.

wowa będzie spotykać się we wtorki, grupa zaawansowana w środy. Obie będą pracować pod kierunkiem Grażyny Wardy-Ptak, specjalisty ds. multimedii, twórczyni komiksów o różnej tematyce.

Rozwija się pułtusk teatr dziecięcy. Uczestnicy w wieku 7-12 lat zostaną podzieleni na dwie grupy i będą odbywać warsztaty w środy, zaś dla teatru młodzieżowego, tworzonego przez osoby od 13 lat, zaplanowano zajęcia w czwartek. Ze wszystkimi grupami będzie pracował Artur Bednarek, specjalista ds. multimedii, aktor amatorskiego teatru, reżyser, autor scenariuszy, twórca i współtwórca grup teatralnych.

Chcących uczyć się grać na gitarze lub doskonalić swoje umiejętności w tym zakresie zaprasza Stanisław Rudnicki, starszy instruktor ds. upowszechniania muzyki, twórca i współtwórca zespołów oraz nauczyciel gitary i wokalu. Poprowadzi zajęcia indywidualne od 11 lat.

Młodszy, od 8 lat mogą zapisać się na zajęcia do Macieja Komorowskiego, gitarzysty, członka lub założyciela zespołów, współpracującego kolejny rok z MCKiS tak jak Karolina Ambroziak, wokalistka, która poprowadzi zajęcia wokalne – indywidualne i duety. Tak jak rok temu młodzi pułtuszczykowie mogą uczyć się gry na perkusji, a instruktorem został znany z różnych zespołów perkusista Filip Kubiak. W przypadku prowadzonych przez młodych muzyków

zajęć, jak i instruktora Stanisława Rudnickiego, terminy i godziny zajęć zostaną ustalone z uczestnikami.

Dodatkowo powstał Klub miłośników mangi i komiksów SPLASH, którego uczestnikami mogą być uczniowie od 10 lat. Jego opiekunką jest Grażyna Warda-Ptak. Spotkania odbywają się w poniedziałki (zajęcia całoroczne).

Nowością są zajęcia o nazwie „Arteterapia – spotkania z wyobraźnią”. Powstaną dwie grupy: dzieci w wieku 7-9 lat i nieco starszych uczniów w wieku 10-13 lat. Obie będą spotykać się w czwartki (w różnych godzinach) z Pauliną Kasińską, animatorką kultury. Po zawiązaniu grup odbędzie się spotkanie organizacyjne z rodzicami.

„Arteterapia za pomocą sztuk plastycznych może pomóc w odkrywaniu siebie. Pozwala na zaspokajanie takich potrzeb jak: akceptacja, poczucie bezpieczeństwa, bycie rozumianym i docenianym. Daje możliwość symbolicznego wyrazu trudnych przeżyć, doświadczenia emocji, w bezpiecznych warunkach”, piszą organizatorzy. „To również: relaks, przyjemne spędzanie czasu, odpoczynek, tworzenie w grupie, analiza i opowiadanie o swoich wytworach artystycznych na forum”.

Zajęcia będą miały charakter terapii dla dzieci z problemami emocjonalnymi i niepełnosprawnościami w stopniu lekkim, umożliwiającymi udział w zajęciach. W gronie uczestników, jak zapewniają organizatorzy, jest miejsce i dla dzieci zdolnych, nieśmiałych.

Zapisy na poszczególne zajęcia MCKiS przyjmuje w sekretariacie lub telefonicznie (23 692 84 21). Koszt zajęć waha się od 50 zł do 70 zł (zależnie od typu zajęć, miesięcznie lub za godzinę), zaś opłata członkowska w Klubie wyniesie 20 zł miesięcznie. **IK**



Zwycięska drużyna OSP Głodowo z prezesem Adrianem Siemkiem (pierwszy od lewej)



Druhowie z OSP podczas zawodów powiatowych

Na pułtuskim stadionie MOSiR zmierzyły się najlepsze drużyny OSP z poszczególnych gmin, wśród nich i Głodowo, reprezentant miejsko-wiejskiej gminy Pułtusk. Podczas etapu gminnego zawodów, który miał miejsce również na stadionie, 25 czerwca, pokonała: OSP Grabówiec, Płocochowo, Trzciniec, Lipniki Stare, Kacice i Gromin.

Zawody powiatowe zostały rozegrane, jak gminne, w konkurencjach: ćwiczenie bojowe i sztafeta pożarnicza (7 x 50 m) z przeszkodami. Wzięło w nich udział, jak zawiadomienia Weronika Skoczeń z KP PSP, pięć drużyn. Sędzią głównym zawodów został bryg. Cezary Kisiel z pułtuskiej KP PSP. Razem z nim w skład komisji weszli: bryg. Grzegorz Jakubowski, st. ogn. Bogdan Karczmarewicz, mł. asp. Marek Krętkowski i mł. asp. Adam Chrzanowski.

Klasyfikacja generalna zawodów przedstawia się następująco: 1 miejsce zdobyła drużyna OSP Głodowo. Za nią na podium uplasowały się: OSP Trzepowo – gmina Pokrzywnica i OSP Pniewo



Zajęcia muzyczne poprowadzą m.in. laureaci konkursu wokально-muzycznego – „Polski Rock” 2021: Karolina Ambroziak (trzecia od prawej) i Maciej Komorowski (stoi obok niej) oraz Stanisław Rudnicki (pierwszy od lewej)

Zajęcia dla najmłodszych, czyli dzieci od 5 do 7 lat, noszą nazwę „Plastyka dla smyka”. Uczestnicy, podzieleni na dwie grupy, będą spotykać się w poniedziałki lub wtorki pod okiem Moniki Kwiatkowskiej, instruktorki Centrum. Podobnie będą pracować ich starsze koleżanki i starsi koledzy, mający 8-12 lat, biorący udział w warsztatach o nazwie „Roz-maitości plastyczne”. I jedne, i drugie zajęcia trwają godzinę tygodniowo.

Drugi rok szkolny z kolei MCKiS zaprasza na zajęcia z rysunku i komiksu dla młodzieży od 14 lat. Grupa podsta-

Cysterna w rowie

Groźnie wyglądające zdarzenie miało miejsce na drodze wojewódzkiej 571 w miejscowości Zbroszki (gmina Winnica). Samochód ciężarowy z cysterną do przewożenia mleka wywrócił się do rowu.

36-letni kierowca scanii z cysterną do przewożenia mleka, poruszając się od strony Pułtusk w kierunku Nasielska, zjechał na pobocze. Następnie pojazd wywrócił się do przydrożnego rowu. Mężczyzna z obrażeniami ciała został

przetransportowany śmigłowcem LPR do szpitala. Prawdopodobnie nie dostosował prędkości do panujących warunków drogowych. Do zdarzenia doszło rano 29 sierpnia.

Policjanci apelują do wszystkich uczestników ruchu o zachowanie szczególnej ostrożności i dostosowanie stylu jazdy do warunków na drodze.

– Najważniejsze w tej sytuacji jest zdjęcie nogi z gazu i dbanie o swoje bezpieczeństwo oraz

innych uczestników ruchu. Przestrzeganie przepisów i norm bezpieczeństwa to podstawa, która może zapobiec wielu niebezpiecznym sytuacjom na drodze – mówi asp. Anna Kowalczyk, zastępująca oficera prasowego KPP w Pułtusk. **IK**



FOT. KPP W PUŁTUSKU



**POWIAT
ŻUROMIŃSKI**

Konkurs na sekretarza Urzędu Miasta i Gminy w Lubowidzu wygrał Paweł Wólkowski, który dotychczas pracował w Urzędzie Miejskim w Działdowie. Dotychczas, ponieważ, jak wynika z naszych ustaleń, burmistrz Grzegorz Mrowiński zwolnił go dyscyplinarnie.

Paweł Wólkowski jeszcze w czerwcu br. wygrał konkurs na stanowisko

Kontrola w Działdowie odbija się na Lubowidzu?

Zamieszanie wokół nowego sekretarza

sekretarza w Lubowidzu. W lipcu skontaktowałam się z nim, gdyż otrzymałam niepokojące sygnały z Urzędu Miejskiego w Działdowie. Otóż 6 lipca br. radny Rady Miejskiej w Działdowie Zbigniew Kociela skierował za pośrednictwem przewodniczącego rady interpelację do burmistrza, w której zadawał pytania dotyczące płatnego parkowania, w związku z „bulwersującymi informacjami funkcjonującymi w lokalnej przestrzeni publicznej, dotyczącymi rozliczeń taryfy za parkowanie”. Potem radny pyta wprost burmistrza, czy w Działdowie „dokonano malwersacji finansowych (kradzieży) związanych z obsługą lokalnych parkometrów w strefie płatnego parkowania”? Ponadto radny wypytował burmistrza Grzegorza Mrowińskiego, m.in. o to czy powiadomił organy ścigania o tej

sytuacji, od kiedy trwał proceder, jakie są straty dla miasta oraz czy burmistrz wiedział o tych „nadużyciach”.

W odpowiedzi na interpelację burmistrz Mrowiński przyznał, że w obszarze funkcjonowania strefy płatnego parkowania prowadzona jest obszerna kontrola obejmująca lata 2016–2022.

Burmistrz w rozmowie z mną wskazał, że kontrola powinna zakończyć się w połowie sierpnia br. i wówczas będzie mógł udzielić na ten temat szerszych informacji.

Tymczasem w czwartek (7 września br.) burmistrz Grzegorz Mrowiński zamieścił taki wpis na portalu społecznościowym:

„Nie zamiatamy brudów pod dywan! W ramach realizowanego od lat planu zmian organizacyjnych urzędu w grudniu zleciłem kompleksową kontrolę Strefy Płatnego Parkowania. Zespół kontrolny przeanalizował wszystkie czynności i operacje związane z funkcjonowaniem i obsługą strefy od 2016 r. Pomimo braku wcześniejszych sygnałów od współpracowników odpowiadają-

cych za obszar strefy, dzięki podjętej decyzji zidentyfikowaliśmy istotne nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu. Po zapoznaniu się z protokołem kontroli podjąłem natychmiastowe decyzje dyscyplinarne, a sprawę przekazujemy do właściwych organów. Zarządzanie miastem wymaga również podejmowania trudnych decyzji, które trzeba prowadzić z otwartą przyłbicą”.

Z tego co ustaliłam jeszcze nieoficjalnie burmistrz zwolnił dyscyplinarnie Pawła Wólkowskiego, naczelnika wydziału Zarządzania Kryzysowego, strażnika miejskiego, a o nieprawidłowościach ma zamiar powiadomić jeszcze we wrześniu Prokuraturę Rejonową w Działdowie.

O sytuację chciałam zapytać samego przyszłego sekretarza gminy Lubowidz, który pracę ma rozpocząć od października, jednak poinformował mnie, że jeszcze nie chce jej szerzej komentować. „W nawiązaniu do wyrażonej przez panią prośby o przedstawienie mojego stanowiska w sprawach opisanych w doręczonym mi oświadczeniu o roz-

wiązaniu umowy o pracę, kierując się radą mojego prawnika, uprzejmie informuję, że w chwili obecnej nie będę szczegółowo wypowiadał się na ten temat. Informuję jednak, że skierowane wobec mnie przez burmistrza zarzuty uważam za nieoparte na faktach i tym samym głęboko mnie krzywdzące. W związku z tym wniosłem odwołanie do Sądu Pracy od treści doręczonego mi oświadczenia o rozwiązaniu umowy o pracę. Nie wykluczam, że po wniesieniu odwołania skontaktuję się z panią i w sposób bardziej szczegółowy przedstawię mój punkt widzenia na tę sprawę” – wskazał w wiadomości pan Wólkowski.

O jego przyszłość w lubowidzkim samorządzie zapytałam zastępczynię burmistrza Ewę Szczepańską.

– Sprawę omówię z prawnikami i dopiero wówczas będę mogła udzielić odpowiedzi na postawione pytanie – wskazała Ewa Szczepańska.

Burmistrzowi podkreśliła, że w takich sytuacjach wskazana jest ostrożność, a negatywny wynik kontroli i zwolnienie dyscyplinarne Pawła Wólkowskiego jeszcze nie przesądza o jego odpowiedzialności za zaistniałą sytuację, a co dopiero o jakiegokolwiek winie.

Dlaczego burmistrz Działdowa zwolnił dyscyplinarnie Pawła Wólkowskiego i co dokładnie wykazała wewnętrzna kontrola w urzędzie? Burmistrz nie przedstawił jak na razie w tej sprawie żadnych konkretnych. Czekamy na oficjalne stanowisko Grzegorza Mrowińskiego. Do tego tematu jeszcze wrócimy.

KLAUDIA KUJAWA

Wygląda na to, że będzie odpowiedź na potrzeby mieszkańców

Transport publiczny? Reaktywacja!

W Urzędzie Gminy i Miasta Żuromin odbyło się spotkanie, na które zostali zaproszeni wszyscy wójtowie i burmistrzowie gmin powiatu żuromińskiego oraz starosta. Samorządowcy chcą przywrócić połączenia lokalne między gminami a Żurominem.

Spotkanie dotyczyło utworzenia przewozów publicznych umożliwiających dojazd do miejscowości poza terenem gminy Żuromin. Samorządy planują zawrzeć międzygminne porozumienie dotyczące uruchomienia transportu publicznego. Dalszym krokiem będzie pozyskanie środków z budżetu państwa w ramach funduszu rozwoju przewozów autobusowych.

Transport publiczny w powiecie żuromińskim, za wyjątkiem autobusów kursujących w okresie roku szkolnego, niemal nie istnieje. To poważny problem dla osób wykluczonych komunikacyjnie – emerytów, osób chorych, czy też takich, które nie posiadają własnego samochodu i/lub uprawnień do prowadzenia pojazdów. Większość mieszkańców wsi o to, żeby np. dostać się na badania do szpitala w Żurominie musi prosić o podwózkę bliskich czy sąsiadów. Nie jest to zresztą problem tylko powiatu żuromińskiego, ale ogólnokrajowy. Przewozy lokalne przestały się opłacać, więc przewoźnicy zlikwidowali nierentowne linie. Wygląda na to, że władze gmin w powiecie żuromińskim



chcą w tym zakresie coś zmienić, jednak czy wszyscy? Na spotkaniu w Żurominie pojawili się burmistrz Aneta Goliat, wójt gminy Kuczbork Jacek Grzybicki, burmistrz Bieżunia Andrzej Szymański, wójt gminy Lutocin Jacek Kołodziejewski oraz zastępczyni burmistrza Lubowidza Ewa Szczepańska. Zabrakło wójta gminy Siemiatkowo Piotra Kostrzewskiego i starosty żuromińskiego Jerzego Rzymowskiego. Bez jedności w tym zakresie samorządowcom na pewno będzie trudniej zrealizować plan przywrócenia lokalnego transportu publicznego.

Żuromiński samorząd zapowiada, że to nie ostatnie takie spotkanie. Czy ambitny plan ma szansę na realizację. Zobaczymy z czasem.

kuj

Dofinansowania dla gospodyń, strażaków i organizacji pozarządowych

Do Ciechanowa po dofinansowania

Do Medycznej Szkoły Policealnej w Ciechanowie zjechali mieszkańcy subregionu ciechanowskiego, aby podpisać z Urzędem Marszałkowskim Województwa Mazowieckiego umowy na realizację potrzeb m.in. gospodyń i strażaków.

W piątek (15 września br.) beneficjenci podpisali umowy. Wśród nich byli także mieszkańcy powiatu żuromińskiego. Kto i w jakiej kwocie otrzymał dofinansowania?

Wsparcie na wyposażenie dla strażaków otrzymały samorządy: gmina Lubowidz dla OSP w Syberii (dofinansowanie w kwocie 10.250 zł) oraz gmina Żuromin dla OSP w Żurominie, Będziminie i Młudzinie (12.630 zł).

Dofinansowania otrzymały także trzy stowarzyszenia i Koła Gospodyń Wiejskich z terenu powiatu żuromińskiego: Stowarzyszenie „Siła Mam” (7 tys. zł na zakup sprzętu), KGW Straszewianki (6.990 zł na projekt „Z nędzy do pieniędzy”), KGW „Goliatki” w Goliatach (6.997,66 zł na projekt „Goliatki to my”), Stowarzyszenie Społeczno-Kulturowe WZU (1.889,08 zł na projekt „Rozwijamy się, integrujemy i pomagamy – bo uśmiech dziecka jest najważniejszy”), KGW w Przeradzu Wielkim (7 tys. zł na doposażenie koła), Stowarzyszenie START! (6.640,09 zł na projekt „Gospodynie do dzieła!”), KGW „Karniszynianki” z Karniszyna (7 tys. zł na doposażenie koła), KGW w Zieluniu (7 tys. zł na doposażenie koła), KGW w Sinogórze (6.850 zł na doposażenie koła), KGW „Porzeczeki” w Purzycach (6.984 zł na projekt „Porzeczeki na rowerach? Nic dziwnego! Ruch to zdrowie, z Porzeczkami ruszaj w drogę!”), KGW „Meksykanki” w Chojnowie (7 tys. zł na doposażenie koła) oraz KGW w Olszewie (7 tys. zł na projekt „Olszewo się rozwija i świat podbija”).

Niestety uwagę zwraca dosyć niskie dofinansowanie projektu Stowarzyszenia WZU (drugie najniższe w subregionie ciechanowskim po KGW w Małej Wsi – 1,2 tys. zł), które związane jest z burmistrzem Anetą Goliat. Niesprawiedliwym byłoby jednak nie dodać, że do wszystkich trzech programów Mazowsza aplikowało bardzo dużo gmin, stowarzyszeń i kół gospodyń. Część wniosków została odrzucona z przyczyn formalnych. Listę beneficjentów ograniczała także pula środków przeznaczona na ten cel.

Tekst i fot. kuj



Po dofinansowanie do Ciechanowa przejechali przedstawiciele m.in. gmin Lubowidz i Żuromin...



Stowarzyszenia „Siła Mam” oraz



KGW „Goliatki” w Goliatach

Ogromne straty

Ciężarówka spłonęła doszczętnie

Przed świtem doszło do pożaru ciągnika siodłowego z naczepą pomiędzy miejscowościami Sądowo-Parcela a Stawiszynem-Łaziska. Straty opiewają na kwotę 400 tys. zł.

W poniedziałek (11 września br.), ok. 4:30 służby otrzymały zgłoszenie o płonącym samochodzie ciężarowym w gminie Bieżuń.

– Droga w miejscu zdarzenia została wyłączona z ruchu na czas prowadzo-

nej akcji gaśniczej przez strażaków. Niestety pojazd spłonął niemal doszczętnie. Po upływie czterech godzin można było przywrócić ruch na tym odcinku drogi. W chwili zaistniałego zdarzenia pojazd nie przewoził ładunku – informuje Tomasz Łopiński, oficer prasowy KPP w Żurominie.

Ze wstępnych ustaleń mundurowych wynika, że przyczyną pożaru mogło być zwarcie instalacji elektrycznej pojazdu.

kuj





**POWIAT
PRZASNYSKI**

Główną ideą konkursu jest odwołanie się podczas przygotowania potraw, do tradycji i przepisów z dawnych lat. Zadaniem kół biorących udział w zmaganiach jest przygotowanie dania, do wykonania którego ma zastosowanie także o pokazanie, że wykorzystane produkty rolne - mleko, mięso, warzywa czy owoce pochodzą bezpośrednio z rąk rolnika. W II etapie wzięło udział 30

Zieleńska szynka z nogą

Koło Gospodyń Wiejskich w Zielonej wygrało na Mazowszu etap wojewódzki Bitwy Regionów. Odbył się on na początku września w najstarszej szkole rolniczej w Polsce – w Zespole Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. A. Świętochowskiego w Gołotczyźnie. Była to rywalizacja o miano najlepszych mistrzyń kulinarnych województwa - jego poziom był niezwykle wysoki, zaś dania przyrządzone nad wyraz profesjonalnie.

kół. Zgłoszone do konkursu potrawy wg tradycyjnych przepisów przybierają często nowe odsłony, zawierają naturalne składniki i produkty regionalne i widać w nich pasję i serce. Uczestniczki (i uczestnicy) konkursu wykazały się ogromną kreatywnością. Taki konkurs to znakomita okazja do poznawania tradycji kulinarnych i odkrywania bogactwa regionalnej kuchni.

Komisja konkursowa pracowała pod przewodnictwem mistrza branży kulinarniej i specjalisty kuchni regionalnej Łukasza Konika i wytypowała najlepsze smaki. I miejsce zajęło Koło Gospodyń Wiejskich w Zielonej (pow. przasnyski), a danie, które pani przygotowawała to „zieleńska szynka z nogą”. II miejsce zajęło

KGW z Hołowczyc Kolonii za danie „Potrawka z baraniny z parowańcami z surówką z czerwonej kapusty i jabłkiem” oraz III miejsce KGW z Hołowienki za danie „Pularda z Hołowienki z sosem chrzanowym”.

Przyznano również kilka wyróżnień. Nagroda za I miejsce wynosiła 5 tys. zł, za II – 3,5 tys. zł, a za III – 2 tys. zł. Zwycięstwo zapewniło także gospodyniom z Zielonej udział w finale konkursu, który odbędzie się 7 października 2023 roku w Tomaszowie Mazowieckim. Wystartuje tam 16 Kół Gospodyń Wiejskich.

W całym kraju w tym trzyetapowym konkursie udział wzięło ponad 3,5 tys. kół. Nagrodą główną jest 25 tys. zł oraz wyjazd na zagraniczne targi rolno-spożywcze w UE.



W części artystycznej wystąpił m.in. chór „Sonata” i zespół „Bratniacy” z ZS CKR w Gołotczyźnie oraz zespół „Piękni i młodzi”. Podczas imprezy na dzieci czekały liczne atrakcje, a dla jej uczestników – degustacja potraw konkursowych. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Ciechanowie wystawiła stoisko, przy którym uczest-

nicy pikniku mogli uzyskać potrzebne informacje.

Bitwa Regionów organizowana jest przez Krajowy Ośrodek Wsparcia Rolnictwa przy współpracy Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

ESKA

Dożynki w Rostkowie, Zarębach i Jednorożcu



Rostkowo

Miniona niedziela w powiecie przasnyskim obrodziła w uroczystości dożynkowe. Odbłyły się one aż w trzech miejscowościach: w Rostkowie, Zarębach i Jednorożcu.

Tradycyjnie rozpoczynały się mszą świętą celebrowaną w podziękowaniu za plony. Wieńce, które przynoszono do świątyni zaskakiwały pomysłowością i misternym wykonaniem. Możliwe uwić z kłosów tegorocznych zbóż poprzetykanych kwiatami, owocami, warzywami, ozdobionych motywami religijnymi i zniwymi.

W Rostkowie

Organizatorami uroczystości były gmina Czernice Borowe i parafia p.w. Św. Stanisława Kostki w Rostkowie. Po mszy barwny korowód z wieńcami do parku dydaktycznego poprowadziła Gmina Rydzyszka Dęta. Tam uroczystości rozpoczęły się wystąpieniami gospodarzy i zaproszonych gości oraz symbolicznym podzieleniem chleba dożynkowego. Wójt gminy Czernice Borowe Wojciech Brzeziński podziękował delegacjom i rolnikom za ich całoroczny trud, a starostwie dożynek Katarzyna i Zbigniew Achciński z Rostkowa przekazali chleb upieczony z tegorocznego ziarna władzom samorządowym, by ci podzielili się nim z uczestnikami dożynek. Stoiska przygotowały sołectwa: Rostkowo, Górki, Obrębice, Szczepanki i Turowo. Zaprezentował się także KRUS w Ciechanowie, Stowarzyszenie LGD „Północne Mazowsze”, Wojskowe Centrum Rekrutacji w Ostrołęce i 2. Ośrodek Radioelektroniczny w Przasnyszu. W części artystycznej wystąpił m.in. Zespół Koła Emerytów i Rencistów



Zaręby

z Czernic Borowych, Gminna Orkiestra Dęta i Zespół „Przasnyscy Orelowcy”. Wiele emocji dostarczył turniej sołectw, w którym wzięły udział drużyny z Rostkowa, Górek, Grójca, Chrostowa Wielkiego, Czernic Borowych i Obrębca. Zwycięzcami turnieju zostali reprezentanci sołectwa Rostkowo. Kolejne miejsca zajęły sołectwa Grójec i Obrębice. Nagrody były przednie - bony o wartości 5 tys., 3 tys. i 2 tys. zł. Pozostałe drużyny otrzymały nagrody pocieszenia - bony o wartości 1 tys. zł. Na zakończenie bawiono się na ludowo.

W Zarębach

W Zarębach miały miejsce dożynki miejsko-gminno-parafialne. Po mszy świętej korowód dożynkowy dotarł na plac, gdzie rozpoczęło wystąpienia gospodarzy i gości oraz tradycyjnie podzielono się chlebem. Starostami dożynkowymi byli Anna i Piotr Szlaga. Wyróżnionym rolnikom z terenu Miasta i Gminy Chorzele wręczono puchary i listy gratulacyjne. Podziękowano sołtysom i Kołom Gospodyń Wiejskich za współpracę i aktywną działalność na rzecz lokalnej społeczności. Wieńce i kosze wzięły udział w konkursie na najpiękniejsze dzieło. Najładniejszym okazał się wieńiec z miejscowości Zaręby i kolejny wieńiec z miejscowości Bugzy Płotki i Gądołki Miłocięta.

Najładniejszym koszem dożynkowym okazał się kosz z Pościennia oraz z miejscowości Brzeski Kołaki i Rembielina.

Dzieci miały do dyspozycji zamki dmuchane, starsi stoiska handlowe i coś dla ciała – przygotowane przez Koła Gospodyń Wiejskich. Stoisko promocyjne miał Urząd Miasta i Gminy Chorzele, działał także Punkt Czystego Powietrza. Na scenie wystąpiła m.in.

Miejska Młodzieżowa Orkiestra Dęta z Chorzele.

W Jednorożcu

Organizatorami dożynek gminno-parafialnych było sołectwo Jednorożec, KGW „Kalina” oraz Gminna Biblioteka Publiczna. W korowodzie z wieńcami i koszami wzięło udział 16 delegacji, reprezentujących poszczególne sołectwa i miejscowości. Po mszy świętej, podczas której poświęcono i dziękowano za plony odbył się piknik rodzinny. Scenę zlokalizowano na placu przed Zespołem

Szkół. Po przemówieniach gospodarzy i gości oraz podzieleniu się chlebem upieczonym z tegorocznych zbóż odbyło się widowisko „Dożynki”. Na scenie w galowym koncercie wystąpił regionalny zespół pieśni i tańca „Młode Kurpie” wraz z zespołem „Kurpie”. Zaprezentowały się również panie z KGW „Żelazniarki to Kurpianki” z Żelaznej z Rządowej oraz utalentowana młodzież z gminy.

Kolejnym punktem imprezy dożynkowej był Turniej Sołectw. Wzięło w nim udział 11 drużyn. Rywalizowano

o nagrodę główną, czyli bon o wartości 1 tys. zł. Zdobyło ją sołectwo Żelazna Rządowa. Kolejne miejsca zajęli przedstawiciele sołectwa Olszewka oraz sołectwo Ulatowo – Pogorzel. Mazowiecki Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Przasnyszu zaprezentował się uroczystości i dożynkowo w udekorowanym pięknie namiocie. Doradcy udzielali rolnikom porad oraz rozdawali ulotki. Nie brakowało stoisk sołectw, organizacji i rękodzieła. Wiele atrakcji przygotowano dla dzieci. Dożynki zamknął występ zespołu Krystars.

ESKA

Igor Prusik w „Jeden z dziesięciu”

W jednym z sierpniowych teleturniejów TVP „Jeden z dziesięciu” wystartował Igor Prusik z Połoni (pow. przasnyski). Występ zakończył wygraną.

Był to trzeci odcinek 138. edycji programu. Jak sam mówi, jest to rezultat jego wieloletniej pasji i zainteresowania programem. W trakcie rozgrywek nie myślał o wygranej, myślał jedynie o tym, aby odpowiedzieć na jak najwięcej pytań. Pozwoliło mu to czuć się spokojnie w czasie odpowiedzi. Niepokój pojawił się dopiero w finale, ale ostatecznie wygrał i zdobył 72 pkt.

- Może to nie wystarczy na Wielki Finał – powiedział zwycięzca odcinka, - ale sam fakt, że wygrałem w swym ulubionym programie i przeżyłem wspaniałą przygodę jest dla mnie wystarczający.

Nie był to pierwszy udział Igora Prusika w tym teleturnieju. Wystartował

w „Jednym z dziesięciu” w 2018 roku. Wtedy nie udało mu się wejść do finałowej trójki, ale postanowił nie poddawać się i, kiedy będzie to możliwe (kolejny start jest możliwy po 4 latach) wystartować ponownie.

Fanem programu i jego wiernym widzom jest od wielu lat, zaś Tadeusz Szuk jest jego idolem. Zafascynowany tak, że w końcu zdecydował się na występ w swoim ulubionym teleturnieju. Do udziału nie przygotowywał się specjalnie. Uznał, że wystarczy mu oglądanie kolejnych odcinków teleturnieju (starych i nowych), bo przecież nie da się nauczyć wszystkiego. Chociaż bardzo interesuje się historią, literaturą i sztuką kulinarną. Marzy o wydaniu własnej powieści bądź nakręceniu własnego filmu. Na co dzień jest urzędnikiem. Na eliminacje do Warszawy pojechał w październiku ubiegłego roku. Przeszedł je pomyślnie i oczekiwał na informacji o nagraniu. Zaproszenie nadeszło pod



koniec marca i ostatecznie zdecydował się wziąć w nim udział.

ES



Łosie objęte są całorocznym okresem ochronnym (moratorium), co oznacza, że nie można ich zabijać. Tymczasem dwa martwe łosie odnalezione w miejscowościach Małki i Drozdowo miały widoczne rany postrzałowe...

W ubiegły weekend makowska policja otrzymała dwa zgłoszenia od mieszkańców gm. Rzewnie o martwych łosiach. Jeden z nich odnaleziony został na skraju lasu, drugi zaś na polu w odległości około 10 km od siebie, na terenie dwóch leśnictw Nadleśnictwa Pułtusk i dwóch obwodów łowieckich. Obywa zostały zabite w ten sam sposób - ktoś je zastrzelił. Czy zginęły tego samego dnia? Ustalił to Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Makowie Mazowieckim. Obecny w miejscach odnalezienia łosi lekarz weterynarii stwierdził jednoznacznie, że zwierzęta zostały zastrzelone. Łoś odnaleziony w sobotę leżał już około doby, natomiast ten odnaleziony w niedzielę maksymalnie kilka godzin. Pierwszy z łosi posiadał jedną ranę wlotową i wylotową, natomiast drugi tylko ranę wlotową, co dawało nadzieję na odzyskanie pocisku.

- Pracownik PIW, który był na miejscu odnalezienia drugiego zwierzęcia próbował odzyskać pocisk w celu jego zabezpieczenia przez policję. Niestety pocisk się rozpadł i z krwiobiegami przedostał się w różne miejsca organizmu. Sugeruje

Makabryczne odkrycie w gm. Rzewnie

Zastrzelone łosie

to także, że łoś żył jeszcze jakiś czas po postrzale - informuje Lena Lewandowska, Powiatowa Lekarz Weterynarii w Makowie Mazowieckim.

Takiej możliwości nie wyklucza także Krzysztof Rytel, inżynier nadzoru oraz rzecznik prasowy Nadleśnictwa Pułtusk. - Łoś to duże zwierzę. Po postrzale, nawet śmiertelnym, mógł pokonać jeszcze kilkaset metrów zanim padł. W związku z tym ustalenie konkretnego miejsca, gdzie doszło do strzału w kierunku tych łosi jest bardzo trudne - wyjaśnia Krzysztof Rytel.

Pomimo tych trudności policja stara się odnaleźć osobę lub osoby odpowiedzialne za zabicie łosi.

- Na miejscu odnalezienia zwierząt policjanci zabezpieczyli ślady, które posłużą do określenia przyczyn i okoliczności w jakich zginęły łosie. Czynności w sprawie prowadzone są w kierunku kłusownictwa. Łosie są objęte ochroną gatunkową, zgodnie z ustawą o ochronie przyrody. Zabijanie tej zwierzęcy jest całkowicie zabronione i może być karane zgodnie z przepisami prawa. Za to przestępstwo zgodnie z prawem łowieckim przewidywana jest kara do 5 lat pozbawienia wolności - informuje Monika Winnik, oficer prasowa KPP w Makowie Mazowieckim.

Co kierowało sprawcą? Martwe zwierzęta nie zostały rozbeznane na mięso, nie zostało zabrane trofeum, nie stanowią też istotnego zagrożenia dla gospodarki rolnej. Po obrażeniach wiadomo natomiast, że ktoś, kto zdecydował się na zabicie łosi posiadał broń myśliwską o dużej sile rażenia.

- Jeszcze nie otrzymaliśmy oficjalnej informacji od policji, jednak wiemy,



Byk łosia zastrzelony w gminie Rzewnie.

że do takich zdarzeń doszło na terenie naszych dwóch leśnictw. Mamy nadzieję, że kłusownik (lub kłusownicy) zostanie zatrzymani i ukarani. Jeśli był to myśliwy, w momencie popełnienia przestępstwa stał się kłusownikiem - podsumowuje Krzysztof Rytel z Nadleśnictwa Pułtusk.

Myśliwemu dopuszczającemu się kłusownictwa, oprócz kary pozbawienia wolności, grozi również odebranie uprawnień.

Każdy, kto posiada jakiekolwiek informacje, które mogą pomóc policji w ustaleniu sprawcy lub sprawców tych bestialskich czynów proszony

jest o kontakt z makowską komendą pod nr tel.: 47 7047 200

Łosie aktualnie odbywają gody, zwane bukowiskiem. Zwierząt tych na naszych terenach jest coraz więcej. W trakcie trwania bukowiska wędrują z terenów podmokłych, w których bytują porą letnią, na wyższe położone obszary, do lasów, które zapewniają im pożywienie na czas zimy. W okresie tym warto także uważać na drogach, gdyż w trakcie wędrowek łosie można częściej spotkać podczas podróży samochodem, na jezdni.

Co do kłusownictwa... Wydawałoby się, że wiele się zmieniło na przestrzeni ostatnich lat. Jeszcze pod koniec XX w. niektórzy mieszkańcy wsi żyli z kłusownictwa. Sprzedawali skóry, mięso i wyroby wędliniarskie, a co więcej potrafili nawet na podwórku hodować dzikie zwierzęta na ubój (dziki, sarny, lisy). Wraz z postępem cywilizacyjnym, zwiększonym dostępem do żywności pochodzenia zwierzęcego oraz wprowadzonymi zmianami prawnymi kłusownictwo przestało być opłacalne. Mimo to wciąż zdarzają się przypadki kłusownictwa, zarówno w lasach, jak i w akwenach wodnych.

- Otrzymujemy kilka-kilkanaście zgłoszeń rocznie o przypadkach kłusownictwa na terenie powiatu makowskiego. Wiemy o tych, które są nam zgłaszane, a ile nie jest? Chodzi o różne zwierzęta i różne metody ich zabijania. Wśród ofiar kłusownictwa są także łosie. Kiedyś udało się naszym pracownikom nawet wydobyć nabój z ciała łosia, jednak był tak zmiażdżony,

że okazał się beużyteczny w prowadzonym przez policję dochodzeniu - informuje Lena Lewandowska, szefowa makowskiego PIW.

Lokalne i ogólnopolskie media co jakiś czas donoszą o kolejnych zabitych zwierzętach będących pod ochroną: łosiach, żubrach, wilkach. Wykrycie sprawców jest trudne, ale nie niemożliwe. W styczniu tego roku zapadł przełomowy wyrok w sprawie sołtysa Warcimina w woj. pomorskim, który zastrzelił słynnego w tym regionie żubra Pyrka. Mężczyzna wraz z towarzyszem początkowo udawał, że tylko znaleźli żubra z odciętą głową, a opowieścią chętnie dzielił się z mediami. W toku śledztwa okazało się, że to sołtys oddał strzał. Sąd w Lęborku skazał go na rok i pięć miesięcy pozbawienia wolności oraz kilkudziesięć tysięcy złotych kar. To najwyższa kara za kłusownictwo, jaką nałożył sąd, ale też nie maksymalny wymiar kary przewidziany przez ustawodawcę. W 2022 roku na pomorzu zachodnim w wyniku kłusownictwa zginęły 24 żubry, co zatrzymało w miejscu rozwój populacji. Podobnie sytuacja wyglądała w przypadku wilków. W lipcu tego roku leśnicy z Sudetów alarmowali, że populacja wilków znika z tych gór w wyniku kłusownictwa.

Także łosie padają łupem kłusowników, ze względu na mięso, ale także na trofea (poroże). Zresztą w minioną sobotę (9 września br.), nieopodal Różana, w gminie Wąsewo (pow. ostrowski) służby uwolniły z wnyku łosia, a tuż obok znajdowały się pozostałości innego przedstawiciela tego gatunku, który nie miał tyle szczęścia. Doniesień o tych i podobnych sytuacjach są dziesiątki. Ponad 1/5 spraw sądowych dotyczących kłusownictwa w 2017 roku (dane: EKOSTRAZ i Czarna Owca Pana Kota) zakończyła się umorzeniem, a jeśli sąd wydał już wyrok skazujący, to zazwyczaj na tyle łagodny, iż nie odstrasza on nadto potencjalnych kłusowników (kara grzywny lub wyrok w zawieszeniu).

Czy zatem gatunki chronione są w Polsce rzeczywiście chronione? Wygląda na to, że głównie w rzeczywistości... prawnej.

KLAUDIA KUJAWA



Stracił rękę podczas zasiewu

Do dramatycznego wypadku doszło w gminie Płoniawy-Bramura. Rolnik chciał rozgarnąć nasioną w siewniku. Maszyna wciągnęła jego rękę.

Szczęśliwie, całe zajście, do którego doszło w ubiegły czwartek (7 września br.) po godz. 18, widziała sąsiadka 35-letniego mężczyzny. Natychmiast wyłączyła maszynę, udzieliła pierwszej pomocy rolnikowi i wezwała służby. Na miejscu pojawił się helikopter LPR, który przetransportował 35-latkę do szpitala w Ciechanowie.



- Nieprzestrzeganie podstawowych zasad bezpieczeństwa związanego zarówno z przygotowaniem maszyn do pracy, jak również samej obsługi urządzeń rolniczych to najczęstsza przyczyna takich zdarzeń. Chwila nieuwagi i zmęczenie podczas wykonywania z pozoru prostych czynności niejednokrotnie może skończyć się tragicznie. Dlatego apelujemy, aby do wykonywania swoich obowiązków nie podchodzić rutynowo - wskazuje

Monika Winnik, oficer prasowa KPP w Makowie Maz.

Warto pamiętać, że jeśli konieczne jest poprawienie czegoś w urządzeniu mechanicznym należy je najpierw wyłączyć. Zmiażdżenie lub urwanie kończyn, palców, to najczęstsze konsekwencje zdrowotne wypadków podczas prac polowych. Niestety, zdarza się również, że wypadki takie bywają śmiertelne. Mieszkaniec powiatu makowskiego miał (wbrew pozorom) szczęście, że na miejscu była osoba, która udzieliła mu pierwszej pomocy przedmedycznej.

Wypadek podczas omijania

Właściwie nadal do końca nie wiadomo, jak przy omijaniu zaparkowanego pojazdu doszło do tak poważnego wypadku. 35-letni kierowca osobowego peugeota trafił do szpitala, jednak zanim to nastąpiło strażacy musieli użyć narzędzi



hydraulicznych, aby wydostać go ze zmiażdżonego pojazdu.

W czwartek (7 września br.) około godz. 15:20 w Przytułach (gm. Krasnosielc) doszło do zderzenia dwóch samochodów.

- Według wstępnych ustaleń policjantów pracujących na miejscu zdarzenia 35-letni kierujący



peugeotem, mieszkaniec pow. ostrołęckiego, jadąc z Krasnosielca w kierunku Drążdżewa wykonał nieprawidłowo manewr omijania zaparkowanego częściowo na jezdni Iveco doprowadzając do zderzenia - informuje Monika Winnik, oficer prasowa KPP w Makowie Maz.

Zderzenie było na tyle silne, że iveco wraz z przyczepką zsunęły się z nasypu, a peugeot wyładował na boku. W zaparkowanym pojeździe na szczęście nikogo nie było. Kierowca osobówki z obrażeniami został przetransportowany do szpitala.

Czynności wyjaśniające w tej sprawie prowadzi KPP w Makowie Maz.

Wpadł „w oko” policjantom po służbie

Skazany za kradzież rozbójniczą mężczyzna nie miał zamiaru odbyć kary pozbawienia wolności. Przypadkiem, na ulicach Pułtusk spotkał dwóch funkcjonariuszy makowskiej komendy, którzy w sąsiednim powiecie spędzali czas wolny...

Szczęście tego dnia (w czwartek, 7 września br.) najwyraźniej opuszcza 31-latkę, ponieważ policjanci od razu go rozpoznali. Tak się złożyło, że i on rozpoznał policjantów. Oczywiście nie obyło się bez próby ucieczki, jednak po krótkim

„joggingu” ulicami Pułtusk mężczyzna został zatrzymany. Funkcjonariusze przekazali 31-latkę kolegom po fachu z lokalnej komendy. Najbliższe 1,5 roku 31-latek spędzi w więzieniu.

Uraz głowy w wyniku upadku z motocykla

Jedna rzecz, a tak wiele mogła zmienić. Mieszkaniec powiatu makowskiego został przewieziony do szpitala tuż po tym jak uległ wypadkowi na motocyklu.



Do zdarzenia doszło we wtorkowy wieczór (12 września br.) na drodze relacji Krasnosielc-Sypniewo, w Zamościu.

- Wstępne ustalenia wskazują, że 43-letni kierujący motocyklem jadąc w kierunku Sypniewa stracił panowanie nad pojazdem i przewrócił się doznając urazu głowy. Prawdopodobnie nie miał założonego kasku ochronnego - informuje Monika Winnik, oficer prasowa KPP w Makowie Mazowieckim.

Na szczęście 43-latek przeżył upadek. Policjanci wykonali czynności na miejscu zdarzenia, zaś w szpitalu została od mężczyzny pobrana krew do badań, aby zweryfikować, czy w momencie zdarzenia był trzeźwy.

OGŁOSZENIA
DROBNE

BUDOWLANE

**Projekty budowlane dla
przemysłu i rolnictwa**
Tel. 796 100 703

M00836-92681

LEKARSKIE

PSYCHOTECHNIKA. 665 762 111

SU-36

MOTORYZACYJNE

SKUP SAMOCHODÓW
513 552 226

FC-0027

AUTOKASACJA
604 534 590

FC-0665/22

Sprzedam Ford S-MAX 2009,
1,8 silnik. Volkswagen Sharan 2,0
benzyna i przyczepa Niewiadów,
przeznaczenie sklep/bar.
603 115 011

PC-00865/23

Sprzedam KIA Soul 2013.
662 241 612

NS-90

Sprzedam Opel Insignia kombi 2,0;
2011, 130KM. 515 867 084

SM-147

Sprzedam Toyotę Yaris, rocznik
2006, stan bardzo dobry.
605 173 213

NS-94



**Alternatory,
rozruszniki,
sprężarki,
klimatyzacje**

**Sprzedaż •
naprawa • wymiana**

**Samochody osobowe,
ciężarowe, maszyny rolnicze**

**Ciechanów, ul. Pułtуска 116
(za stacją benzynową).
Tel. 023 673 48 07**

Faktury VAT

OGŁOSZENIE
o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego
planu zagospodarowania przestrzennego
miejscowości Huta, gmina Lubowidz

Na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2023 r. poz. 977 ze zm.) zawiadamiam o podjęciu przez Radę Miejską w Lubowidzu uchwały nr 321/LIV/2023 z dnia 25 sierpnia 2023 r. o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Huta, gmina Lubowidz.

Zainteresowani mogą składać wnioski do wyżej wymienionego planu miejscowego.

Wnioski należy składać na piśmie w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Lubowidzu, ul. Zielona 10, 09-304 Lubowidz w terminie do dnia 25.10.2023 r.

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Lubowidz
Ewa Szczepańska

FCP-290

NIERUCHOMOŚCI

Noclegi, pomieszczenia biurowe
- Ciechanów. 602 385 465

FC-0539/23

Kupię mieszkanie bezpośrednio.
508 003 099

PC-00825/23

Sprzedam mieszkanie dwupokojowe
38 m² z balkonem, parter.
Ciechanów, ul. Armii Krajowej. Cena
do uzgodnienia. 697 101 575.

FC-0673/23

Kupię M3 do 50 m². 506 557 577

PC-00890/23



**GARAŻE Blaszane
BRAMY Garażowe
KOJCE dla Psów**

Najniższe **CENY**
Automatyka do bram
Dogodne **RATY**
Transport i montaż
GRATIS cały KRAJ

23-683-10-85 22-100-45-96
24-368-32-17 56-649-44-30
29-642-34-61 89-650-30-43
505-526-036 509-574-644
www.konstal-garaze.pl



**Garaże
Blastane,**
bramy garażowe,
hale, kojce dla psów.

KONSTRUKCJA! - OCYNK

Montaż Gratis!
Krótkie Terminy
tel. 509 038 426
23 680 32 01
www.robstal.pl

Kawalerka do wynajęcia
w Ciechanowie. 604 960 574

PC-00860/23

Do wynajęcia M3, Powstańców
Wielkopolskich 4. 504 560 629

PC-00887/23

Przyjmę w dzierżawę grunty rolne
z terenu gminy Winnica
i Pokrzywnica. 606 260 744

M00908-83520



**Ubojnia
„ZARĘBA”**

Michał Zaręba

**Skup
i ubój
bydła**

- Odbiór bydła poddanego ubojowi z konieczności
- Odbiór towaru z gospodarstw własnym transportem
- **Możliwość ATRAKCYJNYCH ROZLICZEŃ na żywą wagę lub WBC**

Tel. 23 691 41 70, 504 004 029
e-mail: ubojniazareba@tlen.pl
michal.zareba@vp.pl
Skórznice 32, 06-120 Winnica

OGŁOSZENIE

o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Huta, gmina Lubowidz oraz do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do wymienionego planu miejscowego.

Na podstawie art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r. poz. 1094, ze zm.) zawiadamiam o przystąpieniu do sporządzenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego części miejscowości Mleczkówka, gmina Lubowidz, (procedura wszczęta uchwałą nr 321/LIV/2023 Rady Miejskiej w Lubowidzu z dnia 25 sierpnia 2023 r.) oraz do sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko do wymienionego planu miejscowego. Z dostępną na aktualnym etapie dokumentacją sprawy można zapoznać się w Urzędzie Gminy w Lubowidzu, ul. Zielona 10, 09-304 Lubowidz, pok. nr 12.

Uwagi i wnioski do ww. dokumentów mogą być składane w formie pisemnej, ustnie do protokołu, za pomocą środków komunikacji elektronicznej bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym, o którym mowa w ustawie z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym w Urzędzie i na adres Urzędu Miasta i Gminy w Lubowidzu, ul. Zielona 10, 09-304 Lubowidz, w terminie do dnia 25.10.2023 r.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków jest Burmistrz Miasta i Gminy Lubowidz.

Z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Lubowidz
Ewa Szczepańska

FCP-291

Wynajmę oficynę w Mławie 40 m²
umeblowana. 600 666 249

SM-145

Wynajmę mieszkanie 37 m². Mława,
ul. Napoleńska. 510 162 971

SM-150

Wynajmę kawalerkę. 508 915 129

M00934-72880

PRACA

Ciechanowska Spółdzielnia
Mleczarska w Ciechanowie
zatrudni mechanika-konserwatora
z doświadczeniem. Możliwość
zatrudnienia na umowę zlecenie
emeryta/rencisty.
Kontakt: 23 671 23 30

FC-0751/23

Przyjmę do pracy brukarzy
i pomocników. 690 188 885

SM-140

Zatrudnię do pracy na tartaku
i spawacza. 602 663 478

FC-0706

Zatrudnię w gospodarstwie,
zakwaterowanie i wyżywienie.
500 270 610

SP-11

Zatrudnię do starszej osoby 2/3
godziny, Ciechanów. 609 100 373

FC-0759/23

ROLNICZE

Wywóz obornika Fliegl 20 t
z załadunkiem ładowarką,
beczka 20 tys. l. 513 705 855

FC-0121/23

Lek. Urszula Rudzińska
specjalista neurolog

**Certyfikowany lekarz
medycyny estetycznej**

Leczenie: bóle głowy, kręgosłupa,
padaczka, choroba Parkinsona, SM
Zabiegi medycyny estetycznej

**Gabinet: Ciechanów,
ul. Spółdzielcza 2
rejestracja: 501 238 075**

FCP-N

lek. Dariusz Rudziński
SPECJALISTA PSYCHIATRA
specjalista psychiatra
dzieci i młodzieży

LECZENIE:

depresji, nerwicy, lęku,
psychoz, zaburzeń snu
- u dorosłych i dzieci

**Ciechanów, ul. Spółdzielcza 2
Rejestracja: tel. 501 238 075**

FC-3821

**NOWE MIESZKANIA
W CIECHANOWIE**
5600 zł/ m²

www.isbud.pl

665 330 650

23 692 09 75

ciechanow@isbud.pl

w ofercie
Pułtusk Wyszaków
Ciechanów Ostrołęka



ISBUD
P.B.M.

SKLEP & SERWIS Hubert Malinowski

KÄRCHER

OFERUJEMY:

- myjki nowe i używane: KÄRCHER i KRANZLE
- urządzenia czyszczące myjące
- akcesoria, chemię profesjonalną
- serwis gwarancyjny i pogwarancyjny
- odzież i obuwie robocze, artykuły BHP

Sklep: Ciechanów, ul. Wojska Polskiego 32,
tel. 509 274 870

Serwis: Przybyszewo 3 k. Regimina,
tel. 501 444 220



FC-702

Skup Bydła pourazowego, faktura VAT wyrejestrowanie, ubój z konieczności



Tel. 792 264 299

Koszenie kukurydzy na kisonkę
i na ziarno. 698 259 260

FC-0684/23

Sprzedam nasiona trawy Tymotki.
506 253 698

PC-00840/23

Sprzedam 100 rolek siana.
798 622 303

PC-00844/23

Sprzedam cielaki byczki 6 sztuk.
535 435 350

PC-00867/23

Nowy Gołymin 15, 06-420 Gołymin Ośrodek instalgol.pl

BETON TOWAROWY



609 245 209 / 606 559 042

Szamba Betonowe

Producent - Montaż - Dostawa

- Przydomowe Oczyszczalnie Ścieków

- Instalacje Wodno - Kanalizacyjne

- ROBOTY ZIEMNE



Sprzedam jałówkę wysokocielną.
505 565 085

PC-00811/23

Sprzedam 7 żartaków,
wiek 4 miesiące. 603 502 876

FC-0741/23

Sprzedam 3 żrebce i ogierka.
603 502 876

FC-0741/23

Kupię ciągnik Zetor, Ursus, MTZ,
Farmtrac, New Holland, Case, T 25,
C-360, C-360 3p, C-330, C-328. 603
502 876

FC-0742/23

Kupię ciągnik rolniczy C330, C360,
Zetor MTZ i inne. 698 282 939

FC-0742/23

Kupię lub wydzierżawię grunty rolne,
gmina Regimin. 516 697 717

FC-0227/23

Sprzedam ziemniaki jadalne białe
i żółte. 603 047 142

FC-0653/23

Sprzedam ziemię, Marusy.
660 528 598

PC-00868/23

Sprzedam kukurydzę na pniu FAO
270 z dobrej ziemi. 501 345 636

PC-00873/23

Sprzedam 5,5 ha kukurydzy.
Okolice Ciechanowa. 667 539 292

PC-00874/23

Sprzedam słomę, siano, kisonkę
i siewnik do kukurydzy. 692 350 269

PC-00876/23

Sprzedam jałówkę cielną, kukurydzę
na kisonkę. 691 897 056

PC-00878/23

Kupię Bydło

Pourazowe
Pozaklasowe

- Faktura
- Gotówka
- Wyrejestrowanie

508 869 814, 789 478 714

Alternatory, rozruszniki

Ciechanów,
Zbyszka i Danusi 14
(rondo przy Gostkowskiej)

Tel. 784 734 960

KOTŁY C.O. Arcisz

OFERUJE

- kotły c.o. na drewno metrowej długości, trocinę, zrębki, węgiel i nie tylko,
- rębaki do gałęzi,
- drewno opałowe,

Gumowo 68, 600 306 637
www.arcisz.net arcisz@arcisz.net

MEBLE NA WYMIAR
602 663 478

SKUP BYDŁA

**ŁUKASZ
GRZESZCZAK**
Wielodroź 38 A

Tel. 792 264 299

Skup bydła

Marcin
Malinowski

konkurencyjne ceny

511 394 119
PRZELEW 2 DNI/GOTÓWKA



Skup trzody i bydła

Płatność w 3 dni lub gotówką

Odbiór z Gospodarstwa
„AGROL” Adam Dymkowski
Goszczyce Poświętne 7
09-130 Baboszewo
tel. 23 661 20 45, 511 492 526



STIHL

JESIENNE PORZĄDKI

CAŁY ASORTYMENT NA 10 RAT RRSO 0%

WIĘCEJ U DEALERÓW STIHL LUB NA WWW.STIHL.PL

Promocja obowiązuje od 2.09. do 30.11.2023 r.
RRSO to Rzeczywista Roczna Stopa Oprocentowania.

Kupię lub wezmę w dzierżawę grunty
rolne w gminach Ciechanów Sońsk,
Ojrzeń. 660 142 996

PC-00879/23

Sianie zboża tradycyjnie
i w strip-tillu, koszenie kukurydzy na
ziarno, mielenie i pakowanie w rękaw.
507 113 478, 508 341 899

NS-91

KUPIĘ

Prasę Rolującą Metal-Fach, Claas
Rollant 42,44,46,62,66,250,
Arobale, Welger, John Deere,
Krone, Deutz-Fahr, Vicon,
Greenland, Carraro,
Kombajn Ziemniaczany Anna,
Bolko, Sortownik,
Prasę Kostkującą Sipma Z224/1,
Welger, John Deere, Famarol



Tel. 535-057-230

SKUP TRZODY I BYDŁA

AR-POL

Arkadiusz Mochtak

Szybka płatność 3 dni lub gotówka

Odbiór z gospodarstwa
tuczniaki, maciory, knury, krowy,
byki, jałóWKi

Nowe Miasto k. Płońska, ul. Młodzieżowa 1
tel. 690 393 441

olej napędowy, olej opałowy z dostawą

Tel: 501 680 623

DAB POL

Zygmuntowa k/Ciechanowa
tel. 23 671 72 08
kom. 507 132 860

Skup, ubój, eksport zwierząt

23 671-72-08
507-132-860
e-mail: dab.pol@wp.pl

Skup bydła rzeźnego



Odbiór z gospodarstwa.

Płatność w 3 dni!

0500 224 312

WYCIĄG OGŁOSZENIA PRZETARGU

sporządzony zgodnie z § 6 ust. 5a Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 r. w sprawie sposoby i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. z 2021 r., poz. 2213)

WÓJT GMINY KUCZBORK OSADA

ogłasza I przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż:
działki nr 528, ob. 0006, o pow. 0,19 ha
działki nr 530, ob. 0006, o pow. 0,19 ha

Opis nieruchomości	Działka nr 528	Działka nr 530
Położenie	Gościszka	Gościszka
Uzbrojenie	dostęp do uzbrojenia w sieć elektryczną i wodociągową	dostęp do uzbrojenia w sieć elektryczną i wodociągową
Sąsiedztwo	zabudowania zagrodowe, mieszkaniowe oraz grunty rolne	zabudowania zagrodowe, mieszkaniowe oraz grunty rolne
Kształt	Prostokąt	Prostokąt
Nr księgi wieczystej	PL2M/00012682/0	PL2M/00012682/0
Przeznaczenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	17 RM, A	17 RM, A
Obciążenia	Nie podlega obciążeniom, ani nie jest przedmiotem żadnych zobowiązań	
Cena wywoławcza nieruchomości	48 000,00 zł (+23 % VAT)	47 000,00 zł (+23 % VAT)
Termin i miejsce przetargu: 18 października 2023r., pokój nr 12 Urzędu Gminy w Kuczborku Osadzie	10 ⁰⁰	10 ³⁰
Wysokość wadium płatne do dnia 13 października 2023 r.:	4 800 zł	4 700 zł
Informacja o miejscu wywieszenia i publikacji ogłoszenia o przetargu: tablica ogłoszeń w siedzibie Urzędu Gminy w Kuczborku-Osadzie (ul. Adama Mickiewicza 7A, 09-310 Kuczbork-Osada), tablice ogłoszeń poszczególnych sołectw oraz na stronie http:// bip.ugkuczborkosada.nv.pl/		
Dane teleadresowe pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje dotyczące przetargu: Urząd Gminy w Kuczborku-Osadzie, ul. Adama Mickiewicza 7A, 09-310 Kuczbork-Osada (pokój nr 9) lub telefonicznie (23 657-62-59 wew. 24)		

WÓJT GMINY
JACEK GRZYBICKI

PREZYDENT MIASTA CIECHANÓW

informuje

że na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Ciechanów przy ul. Wodnej 1, II piętro oraz na stronie BIP Urzędu Miasta Ciechanów został zamieszczony wykaz gruntów komunalnych przeznaczonych do oddania w najem na place handlowe nr 55, 59 przy ul. Gostkowskiej – cmentarz komunalny w Ciechanowie, w okresie od dnia 26 października do dnia 2 listopada 2023 r.

Dodatkowe informacje można uzyskać w pokoju nr 307, budynek przy ul. Wodnej 1 lub telefonicznie (23) 674 92 00 w. 242.

Ciechanów, 2023.09.15

FCP-287

BURMISTRZ MIASTA I GMINY
W BIEŻUNIU

informuje

że w dniach od 14 września 2023 roku do 4 października 2023 roku w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Bieżuniu przy ul. Warszawskiej 2, na tablicy ogłoszeń został wywieszony wykaz GN.6845.4.2023 i nieruchomości przeznaczonej do dzierżawy.

FCP-286

Drewno opałowe, obładry,
węgiel, kora.
602 663 478, 600 306 637

FC-0706

Poznam wolną Panią do lat 50.
789 053 117

PC-00891/23

Poznam Panią 28-50 lat.
518 450 522

SM-151

Kupię topolę, każdy rodzaj
drzewa opałowego. 602 663 478

FC-0706

Fajny Pan pozna fajną Panią do lat
45, dyskretny. 537 187 058

NS-92

Oddam psa - owczarek niemiecki.
507 359 117

SU-43

Sprzedam szczeniaki
owczarka niemieckiego.
783 976 144

FE-59

Firma wykona dla państwa
wszelkie remonty,
mieszkania, biura, domy.
798 098 051

PC-00698/23

Kupię sezonową dębinę lub inne
twarde drzewo w kłochach do 1,8 m.
603 768 911

NS-95

Naprawa lodówek, zamrażarek,
ład chłodniczych, schładzalników
do mleka. 697 342 132

FC-0383/23

Sprzedam szlifierkę, 3 kanistry, 10 kg
gwoździ, pompkę do paliwa, silnik
elektryczny na wózku-waga 150 kg.
23 691 00 23

SU-45

Malowanie. 609 078 723

PC-00514/23

Sprzedam stemple budowlane
i wycinak do kisonki. 667 539 292

PC-00875/23

Klepanie lemiesz.
511 892 197

PC-00791/23

Remonty i poddasze.
609 088 723

FC-0687/23

TOWARZYSKIE

Pani pozna panów. 792 207 348

PC-00249/23

Autonaprawa, spawanie,
lakierowanie. 695 775 817

FC-0728/23

Praca dla pań - zakwaterowanie.
733 028 016

PC-00448/23

Usługi koparką. 501 393 325

PC-00895/23

Mam 50-60 lat. Jesteś wolna?
Przedzwoń po 20. 782 217 883

PC-00888/23

Usługi dekarские. 798 204 524

SU-33

Usługi hydrauliczne. 508 491 711

SM-144

Sprzedam kombajn ziemniaczany
Anna i jałówki cielne hodowlane.
667 633 541

PC-00889/23

Sprzedam beczkowiec ascenizacyjny
10 tys. I HTS (plastik).
514 395 386

PC-00892/23

Sprzedam kombajn Bizon, pług
5-skirowy Grudziak, 4-skirowy
Overoom. 503 700 365

PC-00893/23

Sprzedam rozsiewacz nawozów
500l. 517 875 642

PC-00896/23

Sprzedam opryskiwacz 400 l.
514 423 047

PC-00897/23

Sprzedam kłacz zimnokrwiste
żrebne i żrebówki. 504 652 931

PC-00899/23

Sprzedam wał hydrauliczny
rozkładany z włóką. 504 652 931

PC-00900/23

Sprzedam kukurydzę na kisonkę
4,3 ha, Szulmierz. 663 079 602

PC-00901/23

Sprzedam wystodki buraczane.
788 644 185

FE-55

Sprzedam opryskiwacz Pilmet 400l
sprawny. 507 359 117

SU-41

Sprzedam sadzarkę czeską sprawną.
507 359 117

SU-42

Sprzedam kombajn ziemniaczany.
513 079 082

SM-146

Sprzedam jałówki cielne HR,
jęczmień do siewu. 797 034 360

SM-148

Sprzedam jałówki wysokocielne.
510 983 522

SM-149

Sprzedam 3 tony pszenicy jarej.
603 136 686

NS-93

Sprzedam ogierka dereszowata 2,5
roku, księga główna. 797 424 120

SU-46

Przyjmę łaki i ziemię w dzierżawę.
516 842 130

M00929-27355

RÓŻNE

Kupię topolę, sosnę i olchę.
509 042 402

FC-0590/23

Sprzedam las. 510 450 963

PC-00824/23

Sprzedam używane maszyny
tartaczne i stolarskie np. traki,
suszarnie, strugarki, piły, ostrzałki
itp. Tel. 602 594 120

FC-0625/23

Sprzedam 1,19 ha lasu w Brulinach,
gmina Świercze. 517 109 911

PC-00789/23

Sprzedam drewno opałowe, stemple,
kłacze. 506 557 577

PC-00861/23

Sprzedam sprawny piec centralnego
ogrzewania z podajnikiem na
ekogroszek, rok produkcji 2011,
19 kW, sprawny wraz z instalacją
pompową, możliwość sprawdzenia
instalacji. 662 411 580

PC-00880/23

PILNE WYDATKI?
GOTÓWKA w 10 min!
515 459 414

M00898-06763

Ostrzenie, szrankowanie pił
taśmowych do traka borazonem,
szrankowanie WOOD-MIZER.
602 663 478

FC-0706

Ogłoszenie drobne
przez internet!

- Wejdź na stronę
www.ciechpress.pl

- Kliknij zakładkę -
Reklama/Ogłoszenie drobne do TC

- Zastosuj się do poleceń

Wygodnie, szybko,
nie wychodząc z domu!

Jurand twardszy niż Stal

W drugiej kolejce ligi centralnej doszło do arcyciekawego meczu. W ekipie gospodarzy występowały w przeszłości aż trzech obecnych zawodników Juranda: bramkarz Tomasz Wiśniewski, Bartosz Wojdak i trener Jakub Olszewski. W drugą stronę powędrował wychowawca Juranda Bartosz Smoliński. Od samego początku piątkowej rywalizacji w Mielcu było mnóstwo walki na parkiecie. Wymiana odbywała się na zasadzie „cios za cios”. Żadna ze stron nie była w stanie wypracować bezpiecznej przewagi bramkowej.

Większą skutecznością w końcówce pierwszej połowy wykazali się gospodarze i to oni odskoczyli naszym na trzy bramki prowadząc 17:14. Po zmianie stron pod-

opieczni Jakuba Olszewskiego musieli sporo pracować, aby odrobić straty. Po dwóch bramkach Marcina Smolarka oraz Bartosza Wojdaka błyskawicznie dopro-

1. Śląsk Wrocław	2	6:0	449:40
2. Budimex Stal Gorzów	2	5:1	61:55
3. Jurand Ciechanów	2	5:1	53:52
4. Nielba Wągrowiec	2	3:3	55:51
5. SMS ZPRP I Kielce	2	3	367:64
6. Siódemka Miedź Legnica	2	3:3	66:63
7. KPR Padwa Zamość	2	3:3	58:55
8. AZSAWF Biała Podlaska	1	3:0	24:22
9. Pogoń Szczecin	2	3:3	57:58
10. Olimpia Piekary Śląskie	2	3:3	57:58
11. Autoinvest Żukowo	2	3:3	70:73
12. Stal Mielec	2	1:5	47:53
13. Zagłębie Sosnowiec	2	1:5	58:66
14. MKS Wieluń	1	0:3	22:26
15. Anilana Łódź	2	0:6	46:54

wadziło do remisu. Udało się też zdobyć bramkę dającą pierwsze prowadzenie. Do samego końca drużyny toczyły wyrównany pojedynek. Bramkę na wagę remisu w ostatniej minucie meczu zdobył Wojdak. Po sześćdziesięciu minutach walki tablica wyników wskazywał remis po 26. O końcowym podziale punktów decydowały rzuty karne. Kapitałnymi interwencjami popisał się w nich bramkarz Juranda Adam Mirzejewski. Zawodnicy z pola wykorzystali wszystkie próby i to goście ostatecznie sięgnęli po dwa punkty. Po dwóch meczach Jurand zajmuje trzecie miejsce w tabeli. W najbliższy weekend ciechanowianie wybierają się do Łodzi, gdzie zmierzą się z Anilaną.

Stal Mielec – Jurand Ciechanów 26:26 (17:14) karne: 1:4

Jurand: Tomasz Wiśniewski, Adam Mirzejewski – Andrzej Kosik, Kamil Karczewski, Damian Rutkowski 5, Piotr Budzich 4, Piotr Ruszkowski, Marcin Smolarek 4, Wiktor Urbański, Patryk Dębiec 2, Mateusz Fuksiński, Dominik Mierzwicki 4, Bartosz Wojdak 7

2. kolejka: Autoinvest Żukowo – Miedź Legnica 41:40 (24:16), Nielba Wągrowiec – Olimpia Piekary Śląskie 29:24 (14:12), Anilana Łódź – Śląsk Wrocław 19:22 (8:9), Stal Gorzów – Pogoń Szczecin 31:24 (11:10), SMS ZPRP Kielce – Zagłębie Sosnowiec 36:28 (19:18), AZS AWF Biała Podlaska – Padwa Zamość 24:22 (15:10)

3. kolejka (23-24 września): Zagłębie Sosnowiec – Biała Podlaska, Pogoń Szczecin – SMS Kielce, Śląsk Wrocław – Stal Gorzów, Anilana Łódź – Jurand, Olimpia – Stal, Miedź – Nielba, Wieluń – Żukowo

lew

Trzecia liga

Pożegnania i wygrana

Ubiegły tydzień był dość burzliwy w obozie Mławianki. Po kompromitującej porażce w Łowiczu zarząd klubu zwolnił z funkcji trenera Piotra Rzepkę. Jeden z głównych architektów awansu do trzeciej ligi pracował w Mławie ponad dwa lata.

Słaby początek sezonu musiał zebrać swoje „ofiary”. Tuż po uroczystościach stulecia swoje rezygnacje złożyli Marcin Grabowski (sekretarz klubu) oraz prezes Janusz Czerwiński. Natomiast wyprawa na boisko Pelikana zakończyła wspaniałą przygodę Rzepki.

Nowi prezesi odbyli także rozmowy z kandydatami na szkoleniowca. Ostatecznie postawiono na Michała Kolanowskiego (mającego w dorobku pracę analityka m.in. w Zagłębiu Lubin i kadry Polski do lat 21). Swoją pracę rozpoczął dopiero w poniedziałek 18 września. Sobotni triumf Mławianki z Bronią Radom oglądał jeszcze z trybun. W roli trenerów wystąpili Adam Kuligowski i Bartosz Szczepny (na co dzień prowadzą grupy młodzieżowe).

Rewolucji w wyjściowej jedenastce nie zrobili, choć zmian nie zabrakło. Swoje szansę gry od pierwszej minuty dostali Jakub Tworek i bramkarz Norbert Florczak.

Plan na mecz okazał się prosty – gospodarze czekali spokojnie na okazję do wyprowadzenia szybkich kontrataków. Pierwszy strzał oddali rywale, ale zdecydowanie skuteczniejsi okazali się gospodarze. W 19. minucie podanie Ivana Hurenko minęło defensywę Broni i wpadło idealnie pod nogi wybiegającego na pozycję Odillona. Napastnik z Angoli nie zmarnował wyborowej okazji. Miejscowi szybko dorzucili kolejne trafienie. Faulowany w polu karnym Odillon, a skutecznym egzekutorem jedenastki okazał się Michał Pragacz.

Takiej przewagi nasi gracze nie wypuścili już ręk. W 79. minucie przypieczę-

1. Lechia Tomaszów Maz.	8	21	20:9
2. GKS Bełchatów	8	17	16:10
3. Pogoń Grodzisk Maz.	7	16	17:5
4. Victoria Sulejów	8	16	12:6
5. Świt Nowy Dwór Maz.	7	13	13:7
6. Legia II Warszawa	7	12	16:8
7. Unia Skierniewice	8	12	15:13
8. Pelikan Łowicz	8	11	12:7
9. ŁKS 1926 Łomża	8	10	12:14
10. Broń Radom	8	9	8:13
11. GKS Włocławek	8	8	9:12
12. Warta Sieradz	8	8	9:15
13. Mławianka Mława	8	8	11:18
14. Concordia Elbląg	8	7	8:16
15. Jagiellonia II Białystok	7	6	12:12
16. Olimpia Zambrów	8	6	10:13
17. Legionovia Legionowo	8	6	8:19
18. Pilica Białobrzegi	8	6	8:19

towali drugi triumf w rozgrywkach. Kapitałne podanie Jakuba Tworka wykorzystał Oleksandr Masalov.

GP

Mławianka Mława – Broń Radom 3:0 (2:0)

Bramki: Odillon 19, Pragacz 30 (k), Masalov 79

Mławianka: Florczak – Kurowski, Hurenko, Szczerbowski, Markowicz (67 Karwowski), Masalov (80. Katuszynski), Pragacz, Hreben (72 Kopacz), Tworek, Karol (80 Stefański), Odillon

Pozostałe wyniki VIII kolejki (15-16 września): Lechia – Concordia 4:1, Świt – Pelikan 1:1, Pilica – Legia II 1:1, Unia – Olimpia 1:1, Pogoń – GKS Bełchatów 3:1, ŁKS Łomża – Jagiellonia II 2:1, Victoria – Legionovia 1:0, Warta – GKS Włocławek 0:1

9. kolejka (22-24 września): GKS Włocławek – Lechia, Legionovia – Warta, Jagiellonia II – Victoria, GKS Bełchatów – ŁKS Łomża, Olimpia – Pogoń, Legia II – Unia, Pelikan – Pilica, Broń – Świt, Concordia – Mławianka (sobota godz. 16)

Święto biegania wróciło na ulice

Po czterech latach przerwy do Ciechanowa wróciło Święto Biegania. W niedzielę, 17 września odbyła się V edycja sportowej imprezy dla biegaczy. Ulicami miasta przebiegli uczestnicy półmaratonu i biegu na 10 km. Na obu dystansach wystartowało w sumie 360 osób. Na stadionie, gdzie powstało miasteczko biegowe w sprintach na 100 i 400 metrów rywalizowali najmłodszy.

W biegach głównych wystartowała międzynarodowa obsada. Na listach startowych znaleźli się m.in. żołnierze z Batalionowej Grupy Bojowej NATO ze Stanów Zjednoczonych, Rumunii, Chorwacji, Wielkiej Brytanii i polscy żołnierze z 5 Mazowieckiej Brygady Obrony Terytorialnej.

Najszybszy na dystansie półmaratonu był Ukrainiec Bogdan Semenovych z wynikiem 1 godz. 11 min 49 s. Niecałe sześć minut później (1:17:05) na mecie zameldował się prasyński Rafal Smoliński. Jako trzecia w kategorii open finiszowała kobieta Natalia Semenovich - 1:17:25.

Wśród mieszkańców Ciechanowa najlepsi byli: Krzysztof Dąbrowski (5. miejsce open), Piotr Faderewski (7. miejsce open) i Dariusz Dąbrowski (10. miejsce open). Spośród ciechanowianek najszybciej na mecie zameldowały się: Iwona Granoszek, Aneta Lubińska oraz Karolina Cieślińska.

Na dystansie 10 km z rezultatem 34 min 21 s zwyciężył Damian Świerdzewski przed Michałem Łobaczem (34:52) i Katarzyną Napiórkowską (36:07). Jako pierwszy ciechanowianin na mecie zameldował się Ireneusz Gajek z Asfaltowych Dzików (38:51).

erM



Na obu dystansach wystartowało 360 biegaczy



Start ze stadionu miejskiego w Ciechanowie



FOT. BOGDAN JAKUBOWSKI

Piąta liga

Smutny Maków

Czy to na wyjeździe, czy na własnym boisku, piłkarze z Przasnysza udowadniają, że znaleźli się w piątej lidze tylko na chwilę. Tym razem nie dali żadnych szans konkurentom ze stołecznej Okęcia. Za to pierwszą wpadkę w sezonie zanotowali reprezentanci Makowianki.

1. MKS Przasnysz	6	18	30:4
2. Narew Ostrołęka	6	16	15:7
3. Makowianka Maków Maz.	6	13	12:3
4. Nadnarwianka Pułtusk	6	12	16:7
5. Żbik Nasielsk	6	12	11:5
6. Drukarz Warszawa	6	9	14:6
7. Świt Starożyby	5	9	16:14
8. Polonia II Warszawa	6	8	16:14
9. Mazur Gostynin	6	8	11:10
10. Amator Maszewo	6	8	14:15
11. MKS Ciechanów	6	6	7:17
12. Wkra Biezuń	6	6	7:21
13. Unia Warszawa	6	3	9:21
14. Okęcie Warszawa	6	2	4:14
15. Huragan Wołomin	5	1	6:14
16. PAF Płońsk	6	2	4:20



Podopieczni Wojciecha Kordka otworzyli wynik wyjazdowej batalii już w 5. minucie. Uderzenie Kamila Jastrzębskiego z dwunastu metrów wyśladowało w siatce. W końcówce premierowej partii goście cieszyli się z kolejnego gola. Na listę strzelców wpisał się Maciej Smoliński.

Gospodarze już się nie podnieśli. Przyjęli z pokorą jeszcze dwa ciosy. W rolę egzekutorów po zmianie stron wcielili się Marcin Kraska i Patryk Gumowski (pierwsze bramki w bieżących rozgrywkach).

Makowianka straciła miano niepokonanej. Na swoim stanowisku została zaskoczona przez Narew Ostrołękę. Gospodarze tracili bramki w ostatnim kwadransie – dublet wśród zwycięzców skompletował Kacper Ciecierski.

Czyste konto za to po stronie niepowodzeń ma jeszcze Żbik Nasielsk. Triumfował w Pułtusku – tamtejsza



W Warszawie Polonia nie dała żadnych szans MKS-owi Ciechanów

Nadnarwianka straciła nie tylko trzy punkty, ale również Nico Woutersa. Napastnik gola nie strzelił, za to obejrzał, w krótkim odstępie, dwie żółte kartki. Nasielszczanie triumfowali 2:1 – do siatki pocelowali Mateusz Bramowicz i Łukasz Gałązka.

Drugie oczko wpadło na konto PAF. Przy odrobinie większej skuteczności płońszczanie mogli nawet zgnać zwycięstwo. Ostatecznie padł remis 1:1. Celnym strzałem w zderzeniu z Mazurem Gostynin popisał się Radosław Wesołowski.

W niedzielne południe ciechanowianie mierzyli się z rezerwami warszawskiej Polonii. Czarne Koszule, wzmocnione posiłkami z pierwszego zespołu, wbiły przyjeźdnym aż pół tuzina bramek. Przez chwilę mogło wydawać się, że zespół MKS-u może się podnieść. Przy wyniku 2:0 dla warszawian, Dominik Zajkowski

kropnął mocno pod poprzeczkę. Bramka kontaktowa na chwilę tchnęła w szeregi gości nowego ducha. Warszawa nie do bólu wykorzystywała jednak błędy popełniane przez ciechanowską defensywę. Ostatecznie skończyło się na sześciu trafieniach.

6. kolejka (16-17 września): Huragan – Świt – przelozony na 20 września, Amator – Unia 6:1, Drukarz – Wkra Biezuń 6:0, PAF – Mazur 1:1, Okęcie – MKS Przasnysz 0:4, Makowianka – Narew 0:2, Polonia II – MKS Ciechanów 6:1, Nadnarwianka – Żbik 1:2

7. kolejka (20-23 września): Żbik – Huragan, Ciechanów – Nadnarwianka, Narew – Polonia II, MKS Przasnysz – Makowianka, Mazur – Okęcie, Wkra – PAF, Amator – Drukarz, Świt – Unia **GP**

Liga okręgowa

Wielki powrót Opii

Beniaminek z Opinogóry dotrzymuje kroku liderowi. Na dobre usadowił się w ścisłej czołówce rozgrywek. Tym razem stoczył niezwykle zacięty bój z niedawnym liderem ze Strzegowa. Opia potrafiła odrobić dwubramkowy deficyt i jeszcze zadać decydujący cios.

Strzegowianie zaczęli wyjazdową rywalizację idealnie. Już w 5. minucie otworzyli wynik rywalizacji za sprawą Michała Pocięznickiego. Na dodatek szybko dołożyli kolejne trafienie. Przytominym uderzeniem z pola karnego popisał się Mateusz Gralewicz.

Gospodarze zostali zaskoczeni, ale nie złożyli broni. Nie od dziś wiadomo, że wynik 2:0 bywa niebezpieczny. Wystarczyło, że Adam Łapuć przymierzył z rzutu wolnego, a karuzela zaczęła się kręcić na nowo. Wyrównał Jakub Kenc, natomiast w 85. minucie szalę zwycięstwa na stronę Opii przechylił Jakub Letmanowski.

Na podium przedarła się Sona Nowe Miasto. W derbach powiatu płońskiego zdominowali całkowicie konkurentów z Gumina. Premierowego gola zaliczyli już po dwustu czterdziestu sekundach. Ostatecznie zatrzymali na pięciu. Dublet skompletował niezawodny Łukasz Barankiewicz.

Daleka wyprawa do Ołdaków przyniosła Kryształowi wysoka porażkę. Na nic zdała się podwójna zdobycz Kacpra Winickiego i prowadzenie do przerwy (2:1). Po zmianie stron trafiali do siatki już tylko gospodarze.

1. Wkra Żuromin	6	16	21:5
2. Opia Opinogóra	6	16	14:6
3. Sona Nowe Miasto	6	14	17:9
4. GKS Strzegowo	6	13	16:7
5. Ostrovia Ostrów Maz.	6	12	15:13
6. ULKS Ołdaki	6	10	16:13
7. Kryształ Głinojeck	6	10	11:11
8. Rzekunianka Rzekuń	6	9	14:11
9. Wkra Radzanów	6	6	10:15
10. GKS Gumino	6	6	11:23
11. Kurpiak Kadzidło	6	6	10:19
12. Wkra Sochocin	6	6	7:17
13. Korona Szydłowo	6	5	9:11
14. Konopianka Konopki	6	4	15:16
15. Wymakracz Długosiodło	6	3	12:14
16. Mazur Ojrzeń	6	3	9:15

Na czoło ligi wysunęli się reprezentanci ekipy z Żuromina. Przywieźli z Rzekunia efektowne zwycięstwo. Popisową partię rozegrali nie tylko ofensywni gracze. Doświadczony obrońca Bartosz Żelazny zdobył dwa gole, a bramkarz Kamil Gatyński obronił uderzenie z karnego.

6. kolejka (16-17 września): GKS Gumino – Sona 1:5, Wkra Sochocin – Mazur 2:1, Kurpiak – Konopianka 2:1, Rzekunianka – Wkra Żuromin 1:5, Wkra Radzanów – Wymakracz 3:2, Korona – Ostrovia 1:3, Opia – GKS Strzegowo 3:2, Ołdaki – Kryształ 5:2

7. kolejka (23-24 września): Kryształ – GKS Gumino, GKS Strzegowo – ULKS Ołdaki, Ostrovia – Opia, Wymakracz – Korona Szydłowo, Wkra Żuromin – Wkra Radzanów, Konopianka – Rzekunianka, Mazur – Kurpiak, Sona – Wkra Sochocin **GP**



W Opinogórze gospodarze odrobili straty i zdołali wyrwać zwycięstwo przyjeźdnym ze Strzegowa

A klasa

Siódemka rezerw

Nie tak wyobrażali sobie początek rozgrywek w A klasie gracze szreńskiego Żaka. Drużyna jak przegrywała, tak przegrywała. Nic w tej kwestii nie zmieniła nawet wyprawa na boisko innego beniaminka.

Świt Baranowo sięgnął po komplet punktów bez większego trudu. W każdej z odsłon przeprowadził po jednej skutecznej akcji. Otworzył wynik już w 11. minucie. Goście próbowali walczyć, ale gdy po godzinie gry otrzymali kolejny cios, już się podnieśli. Efekt jest taki, że w Szreńsku nadal świeci „czerwona latarnia”.

1. Gladiator Słozewo	5	15	37:2
2. FC 2012 Różan	5	15	28:5
3. Mławianka II Mława	4	12	21:3
4. Orzeł Sypniewo	5	10	11:6
5. Narew II Ostrołęka	5	9	20:11
6. GKS Pokrzywnica	5	9	13:22
7. GUKS Krasnosielec	5	7	3:14
8. Korona Karolinowo	4	6	6:8
9. KS Pniewo	5	6	7:26
10. Świt Baranowo	5	4	7:12
11. GKS Łyse	5	4	5:11
12. Bartnik Myszyniec	5	3	7:21
13. KS Wąsewo	5	0	0:13
14. Żak Szreńsk	5	0	5:18

Lider ze Słozewa nastrzelał tym razem skromniej niż zazwyczaj – z wyprawy do Wąsewa wrócił z czterobramkową wygraną. Więcej nie było, bowiem już w 24. minucie boisko musiał opuścić Mariusz Kopeccki. Zanim przegrał z kontuzją zdołał się jednak wpisać

się na listę strzelców. Ostatecznie tym razem w rolę najsukuteczniejszego egzekutora zespołu z powiatu płońskiego wcielił się Piotr Wyszyński. Popisał się dwoma celnymi uderzeniami.

Nieoczekiwanie na swoim boisku poległ GUKS Krasnosielec. Za to w starciu beniaminków efektowny triumf zanotowały rezerwy Mławianki. Na boisku w Pniewach triumfowały aż 7:1 – czterokrotnie na listę snajperów wpisał się Rafał Pacholec.

5. kolejka (16-17 września): Narew II – Korona 6:1, KS Pniewo – Mławianka II 1:7, Świt – Żak 2:0, GSKS Pokrzywnica – Bartnik 4:2, GKS Łyse – FC 2012 Różan 1:2, GUKS Krasnosielec – Orzeł 0:2, KS Wąsewo – Gladiator 0:4

6. kolejka (23-24 września): Korona – Gladiator, Orzeł – Wąsewo, FC Różan – GUKS Krasnosielec, Bartnik – GKS Łyse, Żak – GKS Pokrzywnica, Mławianka II – Świt, Narew II – KS Pniewo **GP**

B klasa

Gołąb lata wysoko

Rezerwy ciechanowskiego MKS-u wybrały do Wieczni Kosielnę jako lider rozgrywek.

Ta rola wyraźnie przerosła podopiecznych Łukasza Jarzynki. Goście zanotowali najwyższą porażkę w sezonie. Nie mieli żadnego sposobu na zatrzymanie m.in. Sławomira Gołębiewskiego.

Ten doświadczony zawodnik (w tym roku obchodził 45 urodziny) zaczął strzelanie już w 2. minucie. Nakręcony takim otwarciem nie zwolnił tempa już do końca. Na przerwę schodził z hat-trickiem na koncie. Natomiast w końcówce drugiej odsłony dołożył jeszcze jedno trafienie. Dzięki temu Wieczfnianka odniosła najwyższą wygraną w sezonie.

Ciechanowianie wypadli poza podium – miejsce na szczycie zajęła Wkra Ciekryn. Stoczyła niezwykle zacięty bój na boisku w Dzierzgowie.

1. Wkra Ciekryn	4	9	14:8
2. Boruta Kuczbork	4	9	12:6
3. PAF II Płońsk	4	9	13:8
4. Gryf Kownat Żędowe	4	9	12:9
5. MKS II Ciechanów	4	9	13:11
6. Tamka Dzierzgowo	4	6	13:7
7. Wieczfnianka	4	7	7:9
8. Żbik II Nasielsk	4	6	9:7
9. Orleńta Baboszewo	4	3	11:13
10. Jutrzenka Unieck	4	3	5:13
11. Opia II Opinogóra	4	3	6:18
12. GKS Świercze	4	0	7:20

Ostatecznie goście triumfowali 2:1 – do siatki pocelowali Sebastian Chmielewski i Adrian Tyśkiewicz. Wśród gospodarzy pięknym uderzeniem z rzutu wolnego popisał się Łukasz Wójtowicz.

Rozkręcił się też Boruta Kuczbork. Trzecią z rzędu wygraną zanotował na boisku w Baboszewie. Z trzema golami na koncie wrócił do domu Dominik Stańczak.

Kolejny sukces w sezonie świętował także Gryf. Na swoim boisku okazał się lepszy od rezerw Żbika Nasielsk. Rafał Chojnowski mógł się pochwalić dubletem. Na listę strzelców wpisał się także Jakub Malinowski.

4. kolejka (16-17 września): PAF II – Jutrzenka 2:1, Orleńta – Boruta 2:4, Gryf – Żbik II 3:2, Tamka – Wkra 1:2, GKS Świercze – Opia II 1:4, Wieczfnianka – MKS II 7:0

5. kolejka (23-24 września): MKS II – PAF II, Opia II – Wieczfnianka, Wkra – GKS Świercze, Żbik II – Tamka, Boruta – Gryf, Jutrzenka – Orleńta **GP**



Piłkarze Kownat Żędowych pokonali na własnym boisku rezerwy Żbika Nasielsk

Pod takim hasłem przewodnim przebiegało w ubiegłą niedzielę Ciecchanowskie Święto Biegania. Zgromadziło ponad 360 dorosłych, którzy ścigali się na 10 km i w półmaratonie po ulicach miasta oraz spory zastęp maluchów płci obojga, którzy konkurowali na krótkich dystansach na miejskim stadionie. Impreza była przednia – rzeczywiście rodzaj pikniku dla aktywnych i ich rodzin.

Z tym „hasłem przewodnim” to oczywiście żarcik, ale z takim przewrotnym powiedzonkiem można się było sfotografować przed lub po biegu, na tle planszy z logo organizatorów imprezy, z czego wielu korzystało.

Pozwolę sobie pobiec dalej i przetworzyć to hasło na takie – „kto ma w nogach, to i w głowie coś na dłużej pozostanie”. Dawniej mówiło się po prostu – „w zdrowym ciele zdrowy duch”.

Bieg, ruch, wysiłek, aktywny pobyt na świeżym powietrzu nikomu nie zaszkodził. A wprost przeciwnie – odpowiednio dozowany, dobrany do możliwości psycho-fizycznych człowieka, ponawiany systematycznie – jest wręcz nieodzowny do prawidłowego funkcjonowania całego organizmu. Łącznie z głową.

Temat ten podejmujemy w aktualnym numerze „TC”, dowiadując się jakie to rodzaje aktywności uprawiają nasi czytelnicy-seniorzy (patrz str. 3). Różne, dziwne, zaskakujące. Jest pan Andrzej, który zaraził się grą w boule, którą uprawiają namiętnie starsi panowie we Francji, pani Zenka, która chodzi na zajęcia... boksu, są panie i panowie, którzy systematycznie śmigają z kijkami, chodzą na basen czy na zajęcia taneczne.

Ale wracając do biegania... To zdecydowanie najbardziej masowa forma aktywności Polaków. Najprostsza do rozpoczęcia, nie wymagająca specjalnych przygotowań, trenerów, jakiegoś drogiego, wymyślnego sprzętu (chyba, że ktoś chce, to proszę bardzo).

Wiadomo, że człowiek ma gdzieś tam naturalnie zakodowaną umiejętność szybszego stawiania kroków, z równoczesnym przenoszenia środka ciężkości

ciała. Nasi praprzodkowie w pogoni za żywnością (oraz ucieczkami żeby same-mu nie stać się pożywieniem) musieli przecież ciągle biegać. Z czasem, gdy zaczęło się nam lepiej powodzić, bieganie już nie było tak potrzebne, rozleniwiliśmy się. Oswoił się konia, następnie wymyśliliśmy koło, skonstruowaliśmy furmanki i furi żeby szybciej i wygodniej się przemieszczać.

Ale minęły tysiąclecia i... koło znów się zamknęło. Homo Sapiens ubrał trampki i wyszedł na podwórkę, na ulicę, do parku żeby sobie pobiegać, ale tym razem tylko dla zdrowia i przyjemności. Oczywiście po tylu wiekach niebiegania od razu dopadła go kolka, zadyszka, ból w klatce piersiowej i mroczki przed oczyma, ale z tym wszystkim można sobie poradzić.

Najpierw cel, co chcemy osiągnąć? Zadbaj o swoje zdrowie i formę, zrzucić kilka zbędnych kilogramów, zbudować dobry nawyk? Systematyczne bieganie to doskonała forma aktywności i spędzania wolnego czasu, poza tym niosąca ze sobą ogrom korzyści dla ciała i ducha.

Jak zacząć biegać? To żaden problem. A od czego są internety, portale, grupy na fb, poradniki, telefony do przyjaciela. Stamtąd można dowiedzieć się wszystkiego. Kto ma w głowie, ten może mieć i w nogach, także w płucach, sercu, w mięśniach.

A po pewnym czasie... W nagrodę, może sobie zrobić święto, czyli wziąć udział w jakiejś imprezie biegowej, bardziej lub mniej masowej, których nie brakuje w bliższej i dalszej okolicy. Przyjemnie jest spotkać się z ludźmi, w różnych ciekawych miejscach w kraju, którzy mają taką samą pasję, zrelaksować się przez zmęczenie, przy okazji nawiązać kontakty i znajomości. To jest też szansa, żeby w każdym wieku odkryć w sobie ducha rywalizacji, powalczyć (głównie samemu z sobą), poznać swoje możliwości i własne ograniczenia.

Tak na pewno było na Ciecchanowskim Święcie Biegania, w którym miałem przyjemność uczestniczyć.

RYSZARD MARUT



Krzyżówka nr 38

Litery z ponumerowanych pól utworzą hasło stanowiące rozwiązanie krzyżówki. Samo hasło należy nadesłać w terminie 10 dni od daty ukazania się numeru pod adresem: tygodnik@ciechanowski.pl, ul. Ściegiennego 2, 06-400 Ciecchanów. Na kartce pocztowej prosimy nakleić numer krzyżówki wyjęty z gazety.

Rozwiązanie krzyżówki można także przysłać pocztą elektroniczną na adres: sekretariat@ciechanowski.pl. W tytule maila należy wpisać numer krzyżówki, natomiast rozwiązanie oraz imię i nazwisko w treści wiadomości. Wśród autorów prawidłowych rozwiązań rozlosujemy nagrody książkowe (do odebrania w redakcji).

Gwyneth, aktorka („Iron Man”)	Gaz o symbolu N	... Polskie, wojsko	Odcisk, ślad	Jeremy, ang. aktor („Misja”)	Długa bułka (z liter: Ewka)	Kimono lub Dolas	Część Tour de Pologne	Kładka nad rzeczką	Ostatni Mohikain Coopera	Ogół wyborców partii	Franco, włoski aktor	Narciarska lub koncertowa												
		8		5	15	Spis towarów w sklepie	22				11													
Jedno z sześciu w milionie				Jedna z greckich muz					Duchowieństwo															
Szypułka śliwki	3				Oznaczone skrótem n.e.			25		24														
Dzielo stylistki paznokci			18	Początkujący w zawodzie		12	14		Powierzchnia pochyła															
Filmowy goryl	Konceptcja, pomysł		Zgiełk, hałas	Do maskowania posłania	„... jest ze snu” (Gadow-ski)	... Cave, muzyk z Australii	Używana do opatrzenia ran	Słynny bajkopisarz gr. z Frygii	Forsa dla kidnapera	„... Colt”, western musical	„Nacznia” przed Oldmanem	19												
			21				Przyjaciół przyrody			16		Znak po Baranie												
Wyrabia kobierce	6			20				Dawny okręt																
Drzazga pod paznokciem		Geronimo lub Cochise				Pan Hilary szukał ich w butach	17			23		7												
		9		Zrobiony na szaro w menu	1			Tysiąc złotych (lub cienki)				4												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25

Zaczęło się od radia słuchanego w podróży. Głosy, jak rozpoznaliśmy z kolegą, należały do kandydatów. Program inny znaleziony, gra muzyka, gdy po lewej stronie przy wyjeździe z miasta twarz znajoma na nas patrzy. Nieco dalej, po prawej to samo, choć już inna twarz, znana tylko z banerów i plakatów, a nie ze spotkań, imprez i wydarzeń jak pierwsza. Zajęta rozmową z kolegą nie rozglądałam się, więc mniejsze banery, jeśli gdzieś wisiały, przeoczyłam, a większe mi się w oczy nie rzuciły. Docieramy do jednego z moich ulubionych miast. Życzenia i gratulacje składa wieloletni i znany poseł, minister. Gospodarza województwa zastępuje gospodarz jednego z ościennych powiatów. Gdy schodzi ze sceny, ktoś pół żartem, pół serio zauważa, że nie wspomniał o jednym. On wyjaśnia, że nie to miejsce i nie ten czas, z czym się zgadzam. Śledzący listy wyborcze, w tym nasi czytelnicy, wiedzą, że wspomniany samorządowiec na nich się znalazł, a konkretnie na tej częściowo koniczynką ozdobionej. Wśród uczestników spotkania dało się wypatrzyć i innych kandydatów, być może absolwentów szkoły. Nikt nikogo do niczego nie przekonywał, a jubileusz minął w taki sposób jak na jubileusz przystało. Później na żadne osoby z list się nie natknęłam.

Drugiego dnia słyszymy z kolegą, tym razem nie w radiu, tylko na uroczystej sesji, nazwiska parlamentarzystów. Senator z partii rządzącej już tu był, pani poseł z koalicji podobno też, ale zapewne rządziej, bo nasze ścieżki się nie przecięły. Po sesji posłanka idzie w korowodzie po najdłuższym (brukowanym) rynku w Europie, senator znika, bo ma dwa lub trzy miasta do odwiedzenia. Na jednej z ulic można spotkać pułtuską warszawiankę, która również, co nie dziwi, z koalicji kandyduje. Droga niespodziewana, bardziej pod szyldem ludowców niż partii przyszłości, kroczy znany lekarz, sportowiec i honorowy obywatel. Za to z ludowcami nie po drodze, tylko z konfederacją, radnemu miejskiemu w żołnierskim mundurze. Obaj są, a jakże! Jest i kandydatka trzecią drogą idąca, której jedną literę w nazwisku media zmieniają; nam się nie zdarzyło. Z lewicy czy innych list znajomych lub znanych z plakatów twarzy nie widzę. Niektórzy wędrują w korowodzie, za doktorem panie ubrane w koszulki z jego nazwiskiem i numerem na liście, a i ulotki mają. Czy to właściwy czas i miejsce na to? Wydarzenie goni wydarzenie, dziennikarze w pędzie, kandydaci też. Poseł, minister w innej części regionu, ma wrócić w niedzielę.

Trzeciego dnia nie możemy jechać, choć w programie kolejne ciekawe wydarzenia. Mąż w ramach relaksu serwuje mi serial „Ranczo” z odcinkami, w których na plan pierwszy wysuwają się kandydaci: dwoje na wójta, a jeden, prezes na prezydenta kraju. Z internetu wyskakuje kandydaci, ale nie nasi, kandydatki z koalicji chwalą się wizytą w różnych miastach, nie wspominają o Puławach. Wieczorem wolę poczytać książkę. Śnią mi się listy, a na jednej z nich widnieje moje nazwisko, w związku z czym mam jakąś trasę do przejechania. Budzę się i gdy uświadamiam sobie, że to tylko sen, witam nowy dzień uśmiechem.

IZABELA KOB

LESZEK
ZYGMIER

MAZOWIECKIE IMPRESJE HISTORYCZNE

Z miłości do ziemi rodzinnej



Stanisław Pazyra

Grób Stanisława Pazyry
na cmentarzu Powązkowskim w Warszawie

Tablica pamiątkowa ufundowana przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Ciechanowskiej oraz Ciechanowskie Towarzystwo Naukowe odsłonięta 30 grudnia 2011 r. została umieszczona na ścianie siedziby Miejskiej Biblioteki Publicznej w Ciechanowie przy pl. Piłsudskiego, w tzw. ciechanowskiej „krzywej hali”

W miniony piątek w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Ciechanowie odbyła się konferencja z okazji Dnia Regionalizmu, zorganizowana przez Towarzystwo Miłośników Ziemi Ciechanowskiej, na której wspomniano między innymi postać wybitnego ciechanowianina – docenta Stanisława Pazyry, urodzonego w mieście nad Łydynią 7 maja 1904 r. Ten, należący do pierwszego pokolenia ciechanowskich harcerzy, absolwent Krasiniaka (1925) i Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie (1930), uczestnik walk wrześniowych 1939 r., żołnierz Armii Krajowej, więziony przez Niemców na Pawiaku oraz przez funkcjonariuszy Urzędu Bezpieczeństwa Publicznego w więzieniu przy Rakowieckiej, znany jest przede wszystkim jako historyk, człowiek książki, bibliotekarz, pracownik Polskiej Akademii Nauk, zasłużony regionalista oraz współtwórca Mazowieckiego Ośrodka Badań Naukowych wraz z podległą mu Stacją Naukową w Ciechanowie. Nic więc dziwnego, że co pewien czas jego postać pojawia się również na łamach TC, choć – przypomnijmy – nie żyje już ponad pół wieku. Skąd więc to zainteresowanie jego osobą?

Wynika to chyba z faktu, że podobnie jak nieżyjący już historycy Jerzy Kłoczowski, Ryszard Juskiewicz czy ks. Michał Marian Grzybowski, nigdy – również w swoich badaniach naukowych – nie zerwał on więzi ze swoją małą Ojczyzną („Ojcowizną”). I choć Ciechanów opuścił jako dwudziestoparoletni chłopak, a następnie – jako student historii oraz przez parę lat jako asystent na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, gdzie w 1935 r. obronił doktorat, a potem jako brygadzista pracownik Polskiej Akademii Nauk w Warszawie (1953-1971), gdzie był dyrektorem Biblioteki PAN oraz docentem w Instytucie Historii Kultury Materialnej PAN – mieszkał poza miejscem urodzenia, to jednak zawsze ciągnęło go w rodzinne strony i w swoich badaniach naukowych chętnie zgłębiał dzieje swego miasta, ale również Czerwińska, Mławy, Nasielska, Pułtuska, Zakroczymia, Siennicy, Warki, Sochaczewa oraz innych ośrodków miejskich dawnego Mazowsza. Świadczy o tym zarówno wydane przez niego prace, jak też różne rękopisy, zawierające między innymi jego referaty, a także maszynopisy, nigdy nie opublikowane, które znajdują się obecnie w jego spuściźnie, przechowywanej w Archiwum Polskiej Akademii Nauk w Warszawie. Natomiast jego księgozbiór i część rękopisów po jego śmierci, czyli po 30 grudnia 1971 r., trafiła do zbiorów ówczesnej Stacji Naukowej MOBN w Ciechanowie.

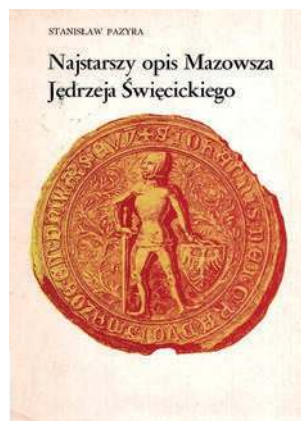
W spuściźnie naukowej Stanisława Pazyry dotyczącej głównie historii miast, historii książki oraz dziejów Mazowsza, chciałem podkreślić jego dorobek w badaniach nad historią miast mazowieckich. Zachęcony w latach dwudziestych minionego wieku przez profesora Uniwersytetu Lwowskiego Franciszka Bujaka do podjęcia tego tematu badawczego, pozostał mu wierny do ostatnich swoich dni, i to dosłownie. Przygotowany przez niego referat na temat dziejów Warki, który miał zostać wygłoszony 17 grudnia 1971 r. na sesji naukowej z okazji 650-lecia lokacji tego miasta, ze względu na stan jego zdrowia odczytał w jego imieniu profesor Aleksander Gieysztor, a dwa tygodnie później Stanisław Pazyra już nie żył. Tekst tego referatu na temat genezy i rozwoju Warki ukazał się drukiem w 1975 r. Oczywiście nie była to jedyna jego praca o miastach mazowieckich, która ukazała się drukiem po jego śmierci. Szczególne znaczenie dla nas miała jego książka „Dzieje Ciechanowa i Ziemi Ciechanowskiej”, która ukazała się drukiem w 1976 r., w ramach serii wydawniczej Stacji Naukowej w Ciechanowie. Dodajmy, że wcześniej pod redakcją Stanisława Pazyry ukazało się również „Millennium Ciechanowa” (Ciechanów 1969), „Szkice do dziejów Nasielska i dawnej Ziemi Zakroczymskiej” (Warszawa 1970), a przede wszystkim monumentalne wydawnictwo pod tytułem „Miasta

polskie w Tysiącleciu”, opublikowane w dwóch tomach w latach 1965-1967, w bliskim mu w okresie lwowskim, a i później w Warszawie, Wydawnictwie Zakładu Narodowego im. Ossolińskich, najstarszej działającej nieprzerwanie oficynie wydawniczej w Polsce.

Ponieważ o Stanisławie Pazyrze i jego książkach pisano już wcześniej – najobszerniej chyba jego dorobek omówił docent Aleksander Kociszewski – więc chciałbym tu zwrócić uwagę na dwie jego prace oraz wydawnictwo źródłowe, które ukazało się już po jego śmierci. Najbardziej znana jest wydana w 1959 r. jego książka „Geneza i rozwój miast mazowieckich”, w której omówił on wszystkie ośrodki miejskie Mazowsza do 1795 r. Dziś to już klasyka polskiej historiografii i dlatego wiele osób chcąc dowiedzieć się nieco więcej na temat historii miast mazowieckich sięga do tej właśnie książki, powszechnie dostępnej

udokumentowana źródłowo, wydaje się wcześniejsza książka Stanisława Pazyry „Studia z dziejów miast na Mazowszu od XIII do początku XX w.”, która ukazała się we Lwowie w 1939 r. Był to poszerzona wersja jego doktoratu. W pierwszej z cytowanych książek, tej wydanej w 1959 r., widać przede wszystkim „fachowość” autora, trafność stawianych przez niego tez, bogatszą nieco literaturę przedmiotu, dorobek w zakresie badań nad miastami mazowieckimi, jaki nastąpił od lat trzydziestych XX wieku, ale za to warstwa źródłowa – a ona często dla studentów i adeptów historii jest ważniejsza – lepiej jest udokumentowana właśnie w jego pracy z 1939 r. Można nawet odnieść wrażenie, że ten „lwowski” Stanisław Pazyra był nieco bardziej dla naukowców przydatny niż ten późniejszy, „warszawski”, po życiowych i naukowych przejściach. Nie zmienia to oczywiście faktu, że

i do jednej, i do drugiej jego książki, chętnie sięgali w przeszłości badacze tej miary, co Henryk Samsonowicz czy Maria Bogucka, a i dziś stanowią one punkt odniesienia na przykład w pracach Agnieszki Bartoszewicz, Radosława Lolo czy Janusza Grabowskiego na temat historii miast mazowieckich. Natomiast z innych prac Stanisława Pazyry chciałem wspomnieć o przywoływanej już kiedyś w moich felietonach edycji „Najstarszego opisu Mazowsza Jędrzeja Święcickiego”, w przekładzie (z łaciny), żony nieżyjącego już wówczas docenta Pazyry, Heleny z Olszewskich Pazyry, która była z wykształcenia filologiem klasycznym i mediewistką. Ta książka to do dziś nieoceniona pomoc dla historyków badających dzieje Mazowsza epoki nowożytnej oraz wielu osób, które pasjonują się historią Mazowsza. Książka prezentuje na jednej stronie kopię tekstu oryginalnego (łacińskiego), pochodzącego z wydania z 1634 r., a na drugiej stronie jest jego polskie tłumaczenie wraz z objaśnieniami. Świetny i przystępny dla czytelnika przekład, krytyczne opracowanie tekstu, noty edytorskie – choć książka w pierwszym wydaniu miała aż osiemstronicową erratę (widać zabrakło czujnego oka docenta Pazyry) – ale również świetnie napisany pierwszy rozdział tej pracy „Rola i znaczenie Mazowsza w dziejach dawnej Polski”. To prawdziwa perełka, przejrzysta i pomocna dla wielu synteza autorstwa nieżyjącego już wówczas mazowieckiego dziejopisa, w której Stanisław Pazyra przemawia do nas jak żywy. Dla mnie, i dla wielu osób, ten rozdział do dodatkowa wartość tej książki, po którą warto sięgnąć, nie zapominając też o innych tekstach tego wybitnego ciechanowianina, który nie wstydził się swego rodzinnego miasta, nawet na lwowskich i warszawskich salonach.



Prace Stanisława Pazyry

Tygodnik ciechanowski

ciechpress.pl

Adres redakcji:
06-400 Ciechanów, ul. Ściegiennego 2

Telefony:
sekretariat, red. naczelny: 23 672 34 02
redaktorzy prowadzący: 23 673 93 67,
23 673 93 63;

dział graficzny: 23 673 93 60
księgowość: 23 673 93 65

Tem Tygodnik gazeta mławska

ciechpress.pl

Pocztą elektroniczną:
tc@ciechpress.pl
sekretariat@ciechpress.pl

Redakcja:
redaktor naczelny – Ryszard Marut;
red. prowadzący – Marek Zbikowski.

Zespół:
Walerian Dziczekiewicz,
Krzysztof Jakubowski,
Izabela Koba-Mierzejewska,

tygodnik działdowski

ciechpress.pl

Radosław Marut, Klaudia Kujawa
Radosław Kowalski

Współpraca:
Grażyna Czerwińska,
Marek Gierlach, Mirosław Hajnos,
Daniel Kortlan, Zenon Lewandowski,
Paweł Słupski, Ewa Stangrodzka,
Sławomir Wichowski (fot.)
Leszek Zygmier, [Stefan Zagiel]
Patrik Piekarski, Marcin Stachelski

tygodnik PRZASNYSKI

ciechpress.pl

Ogłoszenia:
kierownik biura – Anna Dąbrowska

tel.: 23 672 44 96
23 672 26 55
ogloszenia@ciechpress.pl
ogloszeniadrobne@ciechpress.pl

Redakcja graficzna:
Robert Przybylski

tygodnik MAKOWSKI

ciechpress.pl

Dział promocji i kolportażu:
Radosław Marut
tel. 23 672 34 02
promocja@ciechpress.pl

Prenumerata:
Pocztą Polska i u listonoszy,
Ruch S.A.
(prenumerata@ruch.com.pl),
ePrasa.pl

Redakcja nie odpowiada
za treść reklam i ogłoszeń

tygodnik mazowiecki

ciechpress.pl



Wydawca: Spółdzielnia Pracy
CIECH-PRESS, 06-400 Ciechanów,
ul. Ściegiennego 2, tel. 23 672 34 02
Druk: GRUPA WM Sp. z o.o.
10-364 Olsztyn, ul. Tracka 7
Ciech-Press jest członkiem
Izby Wydawców Prasy

WIELELKA

HECHT
specjalista ogrodnictwa

WYPRZEDAŻ

TRWA!!!

20-26.09.2023

KOMPRESOR

HECHT 2415

- + Dwa gumowe kółka transportowe i dodatkowy uchwyt ułatwiający użytkowanie urządzenia
- + Automatyczny wyłącznik ciśnieniowy umożliwia pełną kontrolę ciśnienia
- + W zestawie dwie gumowe nożyki tłumiące drgania
- + Maksymalne ciśnienie 8 bar
- + Zbiornik ciśnieniowy 24 l

mocny silnik

1500 W



~~949 zł~~

479 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 949 zł

Dla Ciebie codziennie

8-20

CIECHANÓW, ul. Mławska 1

tel. 23 682 24 99

www.hechtpolska.pl

Dla posiadaczy karty HECHT VIP. Odbierz swoją kartę w naszych sklepach stacjonarnych. Do promocji zarezerwowano 75 szt. HECHT 2415 (max. 1 szt./osobę). Obowiązuje w sklepach HECHT. Specjalista Ogrodnictwa w ul. Młach 20-26.09.2023. Ilość do wyczerpania zapasów. Podane ceny PLV z VAT. Nie odpowiadamy za błędy powstałe w druku.

PROMOCJA

20-26.09.2023
lub do wyczerpania zapasów

ZAMIATARKA RĘCZNA

HECHT 8065

pojemnik zbierający 20 l
szerokość 65 cm
waga 9,6 kg

do twardej powierzchni



~~499 zł~~
399 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 499 zł

SEKATOR TELESKOPOWY

HECHT 675

ostrza max. Ø cięcia 24 mm
wyginane łączna długość prowadnicy 59 cm
laserowo waga 5 kg

długość 2,35-2,8 m



~~599 zł~~
399 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 599 zł

GLEBOGRYZARKA

HECHT 745

moc 1500 W
szerokość 40 cm
waga 11 kg

6 x 4 noże



~~599 zł~~
429 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 599 zł

PILARKA ELEKTRYCZNA

HECHT 2439

moc 2400 W
długość prowadnicy 40 cm
prędkość łańcucha 13,5 m/s

zapałki prowadnica + łańcuch OREGON



~~549 zł~~
449 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 549 zł

WCIĄGARKA LINOWA

HECHT 8450

moc 800 W
średnica linki 4 mm
max. obciążenie bez koła pasowego / z kołem pasowym 250 / 500 kg
wysokość wciągania bez koła pasowego / z kołem pasowym 12 / 6 m

w zestawie białczak



~~579 zł~~
479 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 579 zł

ACCU WKREŹARKA

HECHT 1289

skrytnia akumulator Li-Ion 2 Ah
prędkość bez obciążenia 0-5000/-1700/min
max. moment obrotowy 50 Nm
uder 0-7500/0-25500

LED światło



~~749 zł~~
619 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 749 zł

DMUCHAWA SPALINOWA

HECHT 952

pojemność 52 cm³
prędkość powietrza 275 km/h
objętość powietrza 14,4 m³/min
waga 8,3 kg

klucze, zbiornik oraz przedłużenie rur w zestawie



~~979 zł~~
779 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 979 zł

NAGRZEWNICA OLEJOWA

HECHT 3021

moc 200 W
pojemność zbiornika 19 l
powierzchnia ogrzewania 166 m²
moc grzewcza 20 kW

kółka transportowe



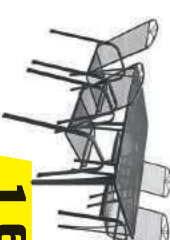
~~1.359 zł~~
1.099 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 1.359 zł

MEBLE OGRODOWE

HECHT NAVASA SET 4

metalowa wymiary stołu 153 x 96 x 73 cm
wymiary krzesła 56 x 72 x 99,5 cm
max. obciążenie krzesła 120 kg



~~1.899 zł~~
1.639 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 1.899 zł

ACCU TACZKA

HECHT 2620

od 2 do 10 h pracy na jednym ładowaniu
moc 250 W
kóło 5,00-8"
max. obciążenie 260 kg
max. pojemność 80 l
max. prędkość 6 km/h



~~2.099 zł~~
1.769 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 2.099 zł

AGREGAT

HECHT 66 3300W

głazda 1x 12 V DC 2x 230 V
silnik 208 cm³
prąd 12/230 V 8,3 / 11,3 A
max. moc 3000 W
zbiornik 15 l



~~1.699 zł~~
1.399 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 1.699 zł

MYJKA CIŚNIENIOWA

HECHT 326

moc 2600 W
max. ciśnienie 200 bar
wydajność 420 l/h

wąż wysokociśnieniowy 8 m



~~1.199 zł~~
899 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 1.199 zł

ACCU MOTOCYKL

HECHT 54500 /01 /02

wymiary 125 x 56 x 80 cm
akumulator 36 V / 8 Ah, 500 W
max. obciążenie 75 kg
max. zasięg 20 km



~~2.149 zł~~
1.799 zł*

Najniższa cena z ostatnich 30 dni: 2.149 zł



oraz wiele innych produktów w ravelacyjnych cenach w sklepie
Ceny dotyczą tylko klientów posiadających VIP kartę HECHT. Jeśli nie posiadasz jeszcze swojej karty – zapytaj o nią sprzedawcę. Nie odpowiadamy za błędy powstałe w przygotowaniu i druku.

www.hechtpolska.pl

polsat

Wtorek
godzina 01:00
Szklana pułapka 2
film sensacyjny
USA 1990



Rok po dramatycznych wydarzeniach w wieżowcu korporacji Nakatomi policjant John McClane oczekuje na lotnisku w Waszyngtonie na przylot swojej żony Holly. Małżonkowie mają spędzić święta Bożego Narodzenia u jej rodziców. Tymczasem grupa terrorystów, którą dowodzi pułkownik Stuart, były oficer amerykańskich sił specjalnych, przejmuje kontrolę nad lotniskiem.

tvn

Piątek
godzina 22:35
Sala samobójców. Hejter
dramat obyczajowy
Polska 2020



Tomek Gienza studiuje prawo na Uniwersytecie Warszawskim. Jego kariera na uczelni kończy się zupełną katastrofą. Chłopak zostaje wydany za dopuszczenie się plagiatu. Mimo że nie ma już wstępu na uczelnię, nie zamierza z nikim dzielić się swoim upokorzeniem. Ukrywa prawdę i nie przestaje korzystać z pomocy finansowej Roberta i Zofii Krasuckich.

TVP 1

Sobota
godzina 23:25
Godzina prawdy
thriller
USA 2020



Wendy i Paul Michaelsonowie wybierają się wraz z córką Taylor na kemping nad jezioro. Zamierzają spędzić miły weekend na łonie natury, zając się wędkowaniem i odpoczynkiem w rodzinnym gronie. Wyprawa niemal od razu przeradza się w koszmar, gdy dziewczynka znika bez śladu. Zawiadomiona policja rozkłada ręce. Nikt nie wie, co się stało.

TVP 2

Poniedziałek
godzina 23:05
Najlepszy
film obyczajowy
USA 2009



Tragiczna śmierć nastoletniego Bennetta Brewera niszczy życie jego rodziny. Jego rodzice, Grace i Allen, nie potrafią poradzić sobie tą stratą. Załamana matka zaczyna kolekcjonować wszelkie prasowe wzmianki na temat wypadku, w którym zginął chłopak. Obsesyjnie pragnie zrekonstruować ostatnie chwile jego życia.

19 września 2023
wtorek

TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda 08:40 Ranczo, serial, odc. 29 09:40 Komisarz Alex, odc. 69 10:35 Ojciec Mateusz, odc. 195 11:25 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 74 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Our Big Blue Backyard 14:00 Złoty chłopak, serial, odc. 17 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 113 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4186 18:25 Leśniczówka, odc. 741 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 Alarm! 20:30 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 75 21:10 Reset, serial, odc. 12 22:30 Lokatorka, serial, odc. 2/12 23:25 Resortowe dzieci 23:55 Magazyn śledczy Anity Gargas, magazyn 00:30 Zakon, film sensacyjny	07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:10 Natura bez granic, serial dokumentalny, odc. 6 11:50 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2841 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Akacja 38, telenowela, odc. 178/200 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial, odc. 196 15:05 Un passo dal cielo, serial obyczajowy, odc. 17/49 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:15 Zakazany owoc, telenowela, odc. 305 18:00 Panorama 18:20 Va banque, teleturniej 18:45 Akacja 38, telenowela, odc. 182/200 19:35 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2841 20:10 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2842 20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”, cykl felietonów 20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1742 21:55 Na sygnale, serial, odc. 471 22:35 Miłość i medycyna, serial obyczajowy, odc. 27 23:35 Pewnego razu w Ogródkach Działkowych, film obyczajowy	05:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 769 06:40 Doradca smaku, magazyn kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1534 13:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1344 14:05 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 4/24 15:10 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 41 15:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 16:50 Detektywi, serial, odc. 8/36 17:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1535 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! magazyn reporterów 20:10 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:15 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3691 20:55 Milionerzy, teleturniej 21:35 Ślub od pierwszego wejrzenia, reality show 22:40 Kuba Wojewódzki, talk-show 23:45 Superwizjer, magazyn reporterów 00:20 Pati, serial kryminalny, odc. 3/6	06:00 Nowy dzień 08:40 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 379 09:10 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 380 09:40 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 208 10:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1179 11:40 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 572 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja, magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy, serial paradokumentalny, odc. 1203 14:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1249 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 825 17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 834 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3652 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Ninja Warrior Polska 22:10 Punisher, film sensacyjny 01:00 Szklana pułapka 2, film sensacyjny 03:40 Nasz nowy dom, reality show	04:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 527 05:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 282 06:45 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 718 07:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 954 08:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1088 09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1089 10:50 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 33 11:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 13/24 12:50 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 719 13:50 Sąd rodzinny, serial, odc. 122 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial, odc. 559 15:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1044 16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 931 17:55 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 14/24 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1050 20:00 Hotel Paradise 7, reality show 21:00 Pierwszy śnieg, film kryminalny 23:30 Wrota zaświatów, horror	09:00 Papież Polak do rodaków 09:45 Muzyczne chwile 09:55 Święty na każdy dzień 10:00 Informacje dnia 10:15 Jak my to widzimy 10:45 Zew natury 11:05 Mocni w wierze 11:35 Słowo życia 11:40 Ma się rozumieć 11:50 Święty na każdy dzień 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Baron Feliks Konopka - życie i twórczość 13:10 Narodowe Sanktuarium Maryjne w Subukia, film 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Złodziej w sutannie, sztuka 15:45 Święty na każdy dzień 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Jestem mamą 16:25 Przyroda w obiektywie 16:40 Zdrowie z Bożej Apteki 16:55 Życie według świętego Jana Pawła II, cykl reportaży 17:10 Prosto o gospodarce 17:30 Zostań żołnierzem RP 17:45 Muzyczne chwile 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Każdy maluch to potrafi 19:45 Modlitwa z udziałem dzieci 20:00 Informacje dnia
00:30 Zakon	23:35 Pewnego razu w Ogródkach Działkowych	20:15 Na Wspólnej	22:10 Punisher	21:00 Pierwszy śnieg	13:10 Narodowe Sanktuarium Maryjne w Subukia

20 września 2023					
środa					
TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Zrujnowani odbudowani 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda 08:40 Ranczo, serial, odc. 30 09:40 Komisarz Alex, odc. 70 10:40 Ojciec Mateusz, odc. 196 11:25 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 75 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Rok w ogrodzie extra 12:50 Tien-szan. Niebiańskie góry Azji, film dokumentalny 14:00 Złoty chłopak, serial, odc. 18 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 114 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4187 18:25 Leśniczówka, odc. 742 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 Alarm! 20:30 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 76 21:10 Polska mówi 22:20 Mistrz, dramat biograficzny 00:05 Pisklaki, film dokumentalny	06:55 Rodzinka.pl, serial, odc. 237 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:40 Pytanie na śniadanie 11:15 Zaginione - odnalezione 11:25 Zaginione - odnalezione 11:50 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2842 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Akacja 38, telenowela, odc. 179/200 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial, odc. 197 15:05 Un passo dal cielo, serial obyczajowy, odc. 18/49 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:15 Zakazany owoc, telenowela, odc. 306 18:00 Panorama 18:20 Va banque, teleturniej 18:45 Akacja 38, telenowela, odc. 183/200 19:35 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2842 20:10 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2843 20:40 Przepis dnia, magazyn kulinarny 20:55 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 890 21:55 Na sygnale, serial, odc. 472 22:35 Miłość i medycyna, serial obyczajowy, odc. 28 23:35 Piosenka dla Mii, melodramat	05:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 770 06:40 Doradca smaku, magazyn kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1535 13:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1345 14:05 Detektywi, serial, odc. 7/36 15:10 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 42 15:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 16:50 Detektywi, serial, odc. 9/36 17:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1536 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! magazyn reporterów 20:10 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:15 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3692 20:55 Milionerzy, teleturniej 21:35 Totalne remonty Szelągowskiej, program rozrywkowy 22:40 Kong: Wyspa Czaszki, film przygodowy 01:05 Superwizjer, magazyn reporterów 01:40 Dowody zbrodni, serial kryminalny, odc. 5/24 02:40 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 200	06:00 Nowy dzień 08:40 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 381 09:10 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 382 09:40 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 209 10:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1180 11:40 Gliniarze, serial, odc. 573 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja, magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy, serial paradokumentalny, odc. 1204 14:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1250 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 826 17:00 Gliniarze, serial, odc. 835 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3653 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 The Real Housewives. Żony Warszawy, reality show 21:05 Temptation Island Polska, reality show 22:10 Ciacho, komedia 00:50 Kocham Cię, Beth Cooper, komedia	05:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 283 06:45 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 719 07:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 955 08:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1090 09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1091 10:50 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 16 11:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 14/24 12:50 Szpital, serial, odc. 720 13:50 Sąd rodzinny, serial, odc. 123 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial, odc. 560 15:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1045 16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 932 17:55 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 15/24 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1051 20:00 Hotel Paradise 7, reality show 21:00 Sztos 2, komedia sensacyjna 23:15 W nowym zwierciadle: Wakacje, komedia 01:20 Hotel Paradise 7, reality show	08:00 Informacje dnia 08:15 Polski punkt widzenia 08:35 Każdy maluch to potrafi 08:50 Słowo życia 09:00 Niemy świadek historii. Puszcza Rudnicka, film dok. 09:30 Sanktuaria polskie 09:50 Święty na każdy dzień 10:00 Audycja generalna Ojca Świętego Franciszka 11:00 Marianie w Kazachstanie, serial dokumentalny, odc. 7 11:15 Muzyczne chwile 11:25 Jestem mamą 11:40 Prosto o gospodarce 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Droga pięknego życia 12:45 Granica, film dokumentalny 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 Rodzina Połanieckich, serial obyczajowy, odc. 4 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Na zdrowie 16:30 Generał Fieldorf „Nil” 17:00 Po stronie prawdy 17:50 Muzyczne chwile 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Adventures from the Book of Virtues, serial, odc. 10 20:00 Informacje dnia 20:20 Różaniec
					
22:20 Mistrz	23:35 Piosenka dla Mii	22:40 Kong: Wyspa Czaszki	22:10 Ciacho	21:00 Sztos 2	09:00 Niemy świadek historii. Puszcza Rudnicka

Rok 1940. Warszawski pięściarz Tadeusz „Teddy” Pietrzykowski trafia do obozu Auschwitz. Sprowokowany przez kapo prezentuje swoje umiejętności.

Sebastian Jagow został obdarzony cudownym talentem wokalnym, dzięki czemu może wspiąć się po kolejnych szczeblach kariery artystycznej.

Zespół składający się z naukowców, żołnierzy i odkrywców wyrusza, by eksplorować pełną tajemnic wyspę na Pacyfiku.

Agentka CBŚ Basia zostaje aresztowana pod zarzutem potrójnego zabójstwa i współpracy z gangiem. Grozi jej 25 lat więzienia.

Cinkciarze Synek i Janek eskortują z Krakowa do Warszawy działacza Solidarności. Gdy zostają zatrzymani przez milicję, z opresji ratuje ich oficer SB.

Puszcza Rudnicka, ze względu na swoje usytuowanie i warunki przyrodnicze, od wieków była obiektem zainteresowania ludzi.

21 września 2023						
czwartek						
TVP 1	TVP 2	TVN	POLSAT	TVN 7	TV TRWAM	
07:00 Transmisja mszy świętej 07:30 Dobre historie, magazyn 08:00 Wiadomości 08:10 Kwadrans polityczny 08:25 Informacje kulturalne 08:30 Pogoda 08:40 Ranczo, serial, odc. 31 09:40 Komisarz Alex, odc. 71 10:40 Ojciec Mateusz, odc. 197 11:25 Korona królów. Jagiellonowie - taka historia, serial do. odc. 25 12:00 Wiadomości 12:10 Agrobiznes 12:30 Agropogoda 12:35 Magazyn rolniczy 12:55 Tasmania - wyspa dziwna i piękna, film dokumentalny 14:00 Złoty chłopak, serial, odc. 19 15:00 Wiadomości 15:10 Pogoda 15:20 Alarm! 15:35 Gra słów. Krzyżówka 16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 115 17:00 Teleexpress 17:15 Pogoda 17:20 Jaka to melodia? teleturniej 17:55 Klan, telenowela, odc. 4188 18:25 Leśniczówka, odc. 743 19:00 Jeden z dziesięciu 19:30 Wiadomości 20:05 Pogoda 20:10 Sport 20:15 Alarm! 20:35 Ojciec Mateusz, odc. 381 21:30 Sprawa dla reportera, 22:30 Magazyn śledczy Anity Gargas, magazyn	06:55 Rodzinka.pl, serial, odc. 238 07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn 07:55 Pytanie na śniadanie 10:35 Panorama 10:45 Pytanie na śniadanie 11:15 Wspólny dom, magazyn 11:50 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2843 12:30 Koło fortuny, teleturniej 13:15 Akacja 38, telenowela, odc. 180/200 14:05 Va banque, teleturniej 14:35 Na sygnale, serial, odc. 198 15:05 Un passo dal cielo, serial obyczajowy, odc. 19/49 16:00 Koło fortuny, teleturniej 16:35 Familiada, teleturniej 17:15 Zakazany owoc, telenowela, odc. 307 18:00 Panorama 18:20 Va banque, teleturniej 18:45 Akacja 38, telenowela, odc. 184/200 19:35 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2843 20:10 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2844 20:50 Postaw na milion, teleturniej 21:45 Polskie biesiady, koncert 23:15 Sezon na zabijanie, thriller 00:55 Bolivar, serial kostiumowy, odc. 42/69 01:55 Pewnego razu w Ogródkach Działkowych, film obyczajowy 03:25 Madame, komediodramat	05:30 Uwaga! magazyn reporterów 05:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 771 06:40 Doradca smaku, magazyn kulinarny 06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn 11:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1536 13:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1346 14:05 Detektywi, serial, odc. 8/36 15:10 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 43 15:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 16:50 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 5/24 17:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1537 19:00 Fakty 19:40 Sport 19:45 Pogoda 19:55 Uwaga! magazyn reporterów 20:10 Doradca smaku, magazyn kulinarny 20:15 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3693 20:55 Milionerzy, teleturniej 21:35 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy 22:40 Nowe oblicze Greya, melodramat 00:50 Kac Vegas III, komedia 03:00 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 201	06:00 Nowy dzień 08:40 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 383 09:10 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 384 09:40 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 210 10:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1181 11:40 Gliniarze, serial, odc. 574 12:50 Wydarzenia 13:20 Interwencja, magazyn reporterów 13:40 Trudne sprawy, serial paradokumentalny, odc. 1205 14:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1251 15:50 Wydarzenia 16:10 Pogoda 16:15 Interwencja, magazyn reporterów 16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 827 17:00 Gliniarze, serial, odc. 836 18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3654 18:50 Wydarzenia 19:25 Gość „Wydarzeń” 19:45 Sport 19:55 Pogoda 20:05 Nasz nowy dom, reality show 21:10 Przyjaciółki, serial obyczajowy, odc. 257 22:10 Miłość w Seattle, melodramat 00:45 Gra o wszystko, dramat biograficzny	05:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 284 06:45 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 720 07:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 956 08:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1092 09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1093 10:50 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 3/24 11:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 15/24 12:50 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 721 13:50 Sąd rodzinny, serial, odc. 124 14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, odc. 561 15:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1046 16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 933 17:55 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 16/24 18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1052 20:00 Hotel Paradise 7, reality show 21:00 Laski na gigancie, komedia 23:30 Disco Polo, komedia muzyczna 01:50 Hotel Paradise 7, reality show	08:35 Słowo życia 08:40 Poznajemy Polskę 09:00 Na zdrowie 09:20 Adventures from the Book of Virtues, serial, odc. 10 09:45 Święty na każdy dzień 09:50 Muzyczne chwile 10:00 Informacje dnia 10:15 Rozmowy niedokończone 11:25 Myśląc Ojczyzna 11:35 Przyroda i ludzie 12:00 Anioł Pański 12:03 Informacje dnia 12:20 Przygody Pana Michała, serial przygodowy, odc. 5 12:50 Ostatni rzeźbiarz w szkłe, 13:15 Słowo życia 13:20 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 13:30 Msza święta z Jasnej Góry 14:20 Muzyczne chwile 14:30 O. Rafał, kto go nie zna? 15:00 Za kratą są zielone drzewa..., film dokumentalny 15:50 Ma się rozumieć 16:00 Informacje dnia 16:10 Z wędką nad wodę... 16:35 Regał 17:05 Akademia pro-life 17:15 Muzyczne chwile 17:30 Odpowiedzialni za Kościół, 17:55 Kartka z kalendarza 18:00 Anioł Pański 18:05 Informacje dnia 18:15 Rozmowy niedokończone 19:25 Święty na każdy dzień 19:30 Przyjaciele i bohaterowie 20:00 Informacje dnia	
 12:55 Tasmania - wyspa dziwna i piękna Opowieść o krainie na końcu świata. Izolacja i chłodniejszy klimat stworzyły miejsce niepodobne do żadnego innego regionu Australii.	 23:15 Sezon na zabijanie Były żołnierz Benjamin Ford prowadzi samotne życie w górach. Próbuje zapomnieć o swoich tragicznych przeżyciach z czasów walk w Bośni.	 22:40 Nowe oblicze Greya Christian i Ana po rozmaitych perypetiach wreszcie się pobierają. Codzienność nie zabiła ich namiętności, a para cieszy się spędzonym wspólnie dniem.	 22:10 Miłość w Seattle Po tragicznej śmierci żony Burke pisze książkę o tym, jak radzić sobie po stracie bliskiej osoby. Publikacja staje się bestsellerem.	 21:00 Laski na gigancie Ryan, Sasha, Lisa i Dina obiecują sobie, że już zawsze będą się przyjaźnić. Wkrótce ich życiowe drogi rozchodzą się, a kontakt zaczyna zanikać.	 15:00 Za kratą są zielone drzewa... Życie poetki, Grażyny Chrostowskiej przedstawicielki pokolenia Kolumbów i działaczki podziemnego ruchu oporu w okresie II wojny światowej.	

Opowieść o krainie na końcu świata. Łolacja i chłodniejszy klimat stworzyły miejsce niepodobne do żadnego innego regionu Australii.

Byli żołnierz Benjamin Ford prowadzi samotne życie w górach. Próbuje zapomnieć o swoich tragicznych przeżyciach z czasów walk w Bośni.

Christian i Ana po rozmaitych perypetiach wreszcie się pobierają. Codzienność nie zabiła ich namiętności, a para cieszy się spędzonym wspólnie dniem.

Po tragicznej śmierci żony Burke pisze książkę o tym, jak radzić sobie po stracie bliskiej osoby. Publikacja staje się bestsellerem.

Ryan, Sasha, Lisa i Dina obiecują sobie, że już zawsze będą się przyjaźnić. Wkrótce ich życiowe drogi rozchodzą się, a kontakt zaczyna zanikać.

Życie poetki, Grażyny Chrostowskiej przedstawicielki pokolenia Kolumbów i działaczki podziemnego ruchu oporu w okresie II wojny światowej.

22 września 2023
piątek

TVP 1
07:00 Transmisja mszy świętej
07:30 Agape blisko Ciebie
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda
08:40 Ranczo, serial, odc. 32
09:40 Komisarz Alex, odc. 72
10:40 Ojciec Mateusz, odc. 198
11:25 Kuchnia Jagiellonów
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:50 Estremadura - przyrodniczy raj w Europie, film dokumentalny
14:00 Złoty chłopak, serial, odc. 20
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 116
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? teleturniej
17:55 Klan, telenowela, odc. 4189
18:25 Leśniczówka, odc. 744
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:15 Alarm!
20:35 Archiwista, serial, odc. 3/10
21:35 Nie ma mocnych, komedia
23:20 Dewajtis, serial, odc. 1/7
00:15 Katyń – Ostatni świadek, film historyczny



21:35 Nie ma mocnych

Pawlak martwi się, że nie ma komu przekazać gospodarstwa. Starszy syn Witia, sporo własnej ziemi i więcej gruntów nie może uprawiać.

TVP 2
06:20 Anna Dymna - spotkajmy się, talk-show
06:55 Rodzinka.pl, serial, odc. 239
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn
07:55 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Nie taka prosta historia
11:45 Nabożeństwo z Trzynastego Zgromadzenia Ogólnego Światowej Federacji Luterkańskiej
13:15 Akacja 38, telenowela, odc. 181/200
14:05 Va banque, teleturniej
14:35 Na sygnale, serial, odc. 199
15:05 Un passo dal cielo, serial obyczajowy, odc. 20/49
16:00 Koło fortuny, teleturniej
16:35 Familiada, teleturniej
17:15 Zakazany owoc, telenowela, odc. 308
18:00 Panorama
18:20 Va banque, teleturniej
18:45 Akacja 38, telenowela, odc. 185/200
19:35 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2844
20:10 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2845
20:50 Polskie biesiady, koncert
22:10 Rytm Dwojki, widowisko
23:30 Zakochani w Rzymie, komedia romantyczna
01:35 Non-Stop, thriller
03:30 Rodzinka.pl, serial komediowy



23:30 Zakochani w Rzymie

Miłosne historie z Wiecznym Miastem w tle. Związek studenta Jacka komplikuje się, gdy zakochuje się on w Monice, koleżance swojej dziewczyny.

TVN
05:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 772
06:40 Doradca smaku, magazyn kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn
11:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1537
13:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1347
14:05 Detektywi, serial, odc. 9/36
15:10 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 44
15:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
16:50 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 6/24
17:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1538
19:00 Fakty
19:30 Sport
19:40 Pogoda
19:50 Uwaga! magazyn reporterów
20:00 Godzilla vs. Kong, thriller
22:35 Sala samobójców. Hejter, dramat obyczajowy
01:15 Kuba Wojewódzki, talk-show
02:20 Śmierć Diany: dwa śledztwa, serial, odc. 3/4
03:20 Dowody zbrodni, serial kryminalny, odc. 6/24
04:20 Nauka jazdy 2, program rozrywkowy
04:50 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy



20:00 Godzilla vs. Kong

Goryl Kong żyje w stworzonej dla niego kopule na Wyspie Czaszki. Jego zachowanie jest monitorowane przez pracowników organizacji Monarch.

POLSAT
06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 385
09:10 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 386
09:40 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 211
10:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1182
11:40 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 575
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja, magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy, serial paradokumentalny, odc. 1206
14:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1252
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja, magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 828
17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 837
18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3655
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Twoja twarz brzmi znajomo
22:10 47 roninów, film kostiumowy
00:55 Escape Room, horror
03:05 Nasz nowy dom, reality show
04:05 Zjedz Alaskę, magazyn



22:10 47 roninów

Lord Asano zostaje skazany na śmierć przez seppuku. By nie dopuścić do buntu roninów, spiskowiec zamyka na rok w więzieniu ich przywódcę Oishiego.

TVN 7
05:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 285
06:45 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 721
07:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 957
08:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1094
09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1095
10:50 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 4/24
11:50 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 16/24
12:50 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 722
13:50 Sąd rodzinny, serial, odc. 125
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial, odc. 562
15:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1047
16:55 Szpital, serial, odc. 934
17:55 Mamma mia! program rozrywkowy
18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1053
20:00 Hotel Paradise 7, reality show
21:00 Seks w wielkim mieście, komedia romantyczna
00:05 Wymazać siebie, dramat biograficzny
02:25 Hotel Paradise 7, reality show



21:00 Seks w wielkim mieście

Carrie kolejny raz próbuje znaleźć szczęście u boku Mr. Biga. Ustalają nawet datę ślubu. Niestety, los znowu płata jej figla.

TV TRWAM
08:40 Słowo życia
08:45 Kolor Boga
09:10 Z wędką nad wodę...
09:35 Święty na każdy dzień
09:45 Jestem mamą
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:25 Myśląc historia
11:35 Edukacja domowa, reportaż
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Przygody Pana Michała, serial przygodowy, odc. 6
12:50 Stan wojenny w Polsce - znaczenie i konsekwencje, film dokumentalny
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Drzwi do lasu
14:55 Słowo życia
15:00 Modlitwa
15:20 Mocni w wierze
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:15 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
16:45 Siostry na posterunku
17:15 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Kartka z kalendarza
18:00 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
18:40 Muzyczne chwile
19:00 Warto zauważyć...
19:30 Brat Franciszek, odc. 7
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec



W drodze do stolicy, gdzie czeka na nią mąż, Basia zostaje napadnięta przez oddział tatarski. Z pomocą przychodzi jej młody Tatar Azja.

23 września 2023
sobota

TVP 1
07:00 Transmisja mszy świętej
07:40 Rok w ogrodzie, magazyn
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Wojsko-polskie.pl
08:45 Pełnosprawni
09:20 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 73
10:15 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 199
11:15 Wiesz czy nie wiesz? teleturniej
12:15 Kiedy nadejdzie wrzesień, komedia romantyczna
14:10 Z pamięci, cykl felietonów
14:25 Okrasa łamie przepisy, magazyn kulinarny
14:55 Ogniem i mieczem, serial historyczny, odc. 4-ost.
15:55 Rolnik szuka żony, telenowela, odc. 1
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Ojciec Mateusz, serial kryminalny, odc. 381
18:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz”, cykl felietonów
18:40 Jaka to melodia? teleturniej
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:15 Alarm!
20:35 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 243
21:30 Orleża. Grodno ,39, dramat wojenny
23:25 Godzina prawdy, thriller
01:30 Cena prawdy, thriller
03:25 Jaka to melodia? teleturniej



21:30 Orleża. Grodno ,39

Armia Czerwona przypuszcza atak na Grodno. Mieszkańcy stają w obronie swojego miasta, staczając na ulicach krwawe potyczki z agresorem.

TVP 2
04:55 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2841
05:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2842
06:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2843
06:35 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1741
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn
07:55 Pytanie na śniadanie
11:55 Zrujnowani odbudowani, magazyn religijny
12:30 Polskie biesiady, koncert
14:00 Familiada, teleturniej
14:35 Koło fortuny, teleturniej
15:15 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023, widowisko
16:20 Na dobre i na złe, serial obyczajowy, odc. 890
17:15 Wędrowiec polski, cykl reportaży
17:45 Słowo na niedzielę
18:00 Panorama
18:20 Va banque, teleturniej
18:45 Akacja 38, telenowela, odc. 186/200
19:35 Informacje kulturalne
20:00 The Voice of Poland 14, widowisko
21:10 The Voice of Poland 14, widowisko
22:30 Jak dogonić szczęście? komedia
00:40 Sezon na zabijanie, thriller
02:25 Zakochani w Rzymie, komedia romantyczna



22:30 Jak dogonić szczęście?

Londyński psychiatra Hector odnosi liczne sukcesy, lecz prywatna praktyka i życie osobiste przynoszą mu coraz mniej satysfakcji.

TVN
06:00 New Lonney Tunes, serial animowany, odc. 7/26
06:25 New Lonney Tunes, serial animowany, odc. 8/26
06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn
11:30 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3690
12:00 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3691
12:30 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3692
13:00 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3693
13:25 MasterChef, program rozrywkowy
15:05 Ślub od pierwszego wejrzenia, reality show
16:10 Totalne remonty Szczęśliwej 6, program rozrywkowy
17:15 Kobieta na krańcu świata, serial dokumentalny, odc. 3/8
17:50 Doradca smaku, magazyn kulinarny
17:55 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! magazyn reporterów
20:00 Top Model, reality show
21:35 Lejdis, komedia
00:20 Nowe oblicze Greya, melodramat
02:40 Co za kabaret! serial dokumentalny, odc. 5/8



21:35 Lejdis

Cztery, pewne siebie i atrakcyjne kobiety znają się od dzieciństwa. Radzą sobie z problemami w życiu, a zwłaszcza w relacjach z płcią przeciwną.

POLSAT
06:00 Nowy dzień
08:25 Małolaty u taty, komedia
10:10 Ewa gotuje, magazyn kulinarny
10:40 Nasz nowy dom, reality show
11:40 Bogaty dom - biedny dom, reality show
12:40 Para do gara. Ona mówi, on gotuje, reality show
13:40 Polacy za granicą, serial dokumentalny, odc. 87
14:40 Rolnicy. Podlasie, serial dokumentalny, odc. 22
15:45 Więzienie, serial dokumentalny, odc. 70
16:15 Więzienie, serial dokumentalny, odc. 71
16:45 Więzienie, serial dokumentalny, odc. 72
17:15 Więzienie, serial dokumentalny, odc. 73
17:45 Chłopaki do wzięcia, serial dokumentalny, odc. 239
18:15 Chłopaki do wzięcia, serial dokumentalny, odc. 240
18:50 Wydarzenia
19:15 Prezydenci i premierzy, program publicystyczny
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:00 Aladyn, film fantasy
22:50 Moja dziewczyna wychodzi za mąż, komedia romantyczna
01:20 Misjonarz, film sensacyjny
03:05 Świat według Kiepskich, serial komediowy, odc. 78



20:00 Aladyn

Aladyn spotyka na targowisku przepiękną dziewczynę i zakochuje się w niej od pierwszego wejrzenia. Okazuje się, że to księżniczka Dżasmina.

TVN 7
06:05 Wiza na miłość 8, reality show
07:00 Wyluzuj, Scooby-Doo! serial animowany, odc. 3/26
07:30 Scooby-Doo 2: Potwory na gigantyczne, komedia
W Muzeum Kryminologii trwa uroczyste otwarcie wystawy, na której pierwszy raz zostaną pokazane kostiumy wszystkich przestępców aresztowanych dotąd przez grupę młodych detektywów.
09:35 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 3/20
10:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 953
11:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1086
12:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 954
13:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1088
14:10 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 955
15:10 Madagaskar, film animowany
16:55 Człowiek ze stali, film SF
20:00 Harry Potter i Czara Ognia, film przygodowy
23:20 Split, thriller
01:45 Wrota zaświatów, horror
Naukowiec Mike Lawford i jego żona od roku poszukują swojego syna, uprowadzonego podczas parady z okazji obchodów Halloween.



20:00 Harry Potter i Czara Ognia

14-letni Harry rozpoczyna czwarty rok nauki w Hogwardzie. Uczniowie dowiadują się o nadchodzącym Turnieju Trójmagicznym.

TV TRWAM
08:00 Informacje dnia
08:15 „Pogoria”. Żeglarska szkoła życia, film dok.
09:00 Generał naszej wolności. Kpt. Janusz Belza, film dok.
09:55 Słowo życia
10:00 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
11:00 Muzyczne chwile
11:15 Marianie w Kazachstanie, serial dokumentalny, odc. 7
11:30 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
12:20 Warto zauważyć...
12:50 Siódmy sakrament
13:20 Ocalić od zapomnienia
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
14:35 Z Parlamentu Europejskiego
15:00 Ojcowie niepodległości
15:30 Wierzę w Boga
15:45 Święty na każdy dzień
15:50 Muzyczne chwile
16:00 Informacje dnia
16:15 Podróż apostolska papieża Franciszka do Marsylii
17:45 Muzyczne chwile
17:55 Kartka z kalendarza
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Manna z Nieba
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec



09:00 Generał naszej wolności. Kpt. Janusz Belza

Wojenne wydarzenia rzuciły kpt. Prof. Janusza Belzę najpierw do Szwajcarii a później do Kalifornii. Jak mówi, do stał od życia drugą szansę.

24 września 2023
niedziela

TVP 1

07:00 Transmisja mszy świętej
08:00 Tydzień, magazyn rolniczy
08:30 Zakochaj się w Polsce
09:00 Życie lasu. Grzyby, film dokumentalny
09:50 Marmaduke - pies na fali, film familijny
11:30 Welon, fura i brawura, reality show
11:55 Między ziemią a niebem, magazyn
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem, magazyn
13:00 Dożynki Prezydenckie
14:15 Z pamięci, cykl felietonów
14:25 Komisarz Alex, serial kryminalny, odc. 243
15:15 Nie ma mocnych, komedia
17:00 Teleexpress
17:20 Pogoda
17:35 Wiesz czy nie wiesz?, teleturniej
18:40 Jaka to melodia? teleturniej muzyczny
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:20 Dewajtis, serial kostiumowy, odc. 2/7
21:20 Rolnik szuka żony, telenowela, odc. 2
22:20 Strefa starcia, program publicystyczny
23:00 Zostań, jeśli kochasz, melodramat
00:55 Orleża. Grodno ,39, dramat wojenny



23:00 Zostań, jeśli kochasz

Nieśmiała, utalentowana muzycznie nastolatka Mia otrzymuje od losu szansę spełnienia marzeń o karierze artystycznej.

TVP 2

05:25 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2844
06:00 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2845
06:35 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1742
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn
07:55 Pytanie na śniadanie, magazyn
11:25 The Voice of Poland 14, widowisko
12:40 The Voice of Poland 14, widowisko
14:00 Familiada, teleturniej
14:35 Koło fortuny, teleturniej
15:10 Szansa na sukces. Eurowizja Junior 2023, widowisko
16:15 Tak to leciało!, teleturniej muzyczny
17:15 Na sygnale, serial, odc. 470
18:00 Panorama
18:20 Va banque, teleturniej
18:55 Na sygnale, serial, odc. 471
19:20 Na sygnale, serial, odc. 472
20:00 Postaw na milion, teleturniej
21:05 Non-Stop, thriller
23:05 Najlepszy, film obyczajowy
00:55 Fale, film obyczajowy
02:25 Jak dogonić szczęście? komedia Londyński psychiatra Hector odnosi liczne sukcesy, lecz prywatna praktyka i życie osobiste przynoszą mu coraz mniej satysfakcji.



21:05 Non-Stop

Agent Bill Mark ma zadbać o bezpieczeństwo pasażerów samolotu. Po starcie odbiera wiadomość z żądaniem 150 mln dolarów okupu.

TVN

05:40 Uwaga! magazyn reporterów
06:00 Tom i Jerry Show, serial animowany, odc. 23/26
06:25 Tom i Jerry Show, serial animowany, odc. 24/26
06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn
11:30 Kobieta na krańcu świata, serial dokumentalny, odc. 4/8
12:05 Co za tydzień
12:45 Top Model, reality show
14:25 Godzilla vs. Kong, thriller
16:50 Jak wytresować smoka 2, film animowany
19:00 Fakty
19:25 Sport
19:35 Pogoda
19:45 Uwaga! magazyn reporterów
20:00 MasterChef, program rozrywkowy
21:35 Szadź, serial kryminalny, odc. 4/7
22:40 Godziny szczytu 3, komedia sensacyjna
00:25 „Teściowie 2” - kulisy produkcji, felieton
01:05 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
02:10 Śmierć Diany: dwa śledztwa, serial dokumentalny, odc. 4
03:10 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 203
04:05 Nauka jazdy 2, program rozrywkowy
04:35 Recepta na stary dom 2, program rozrywkowy



22:40 Godziny szczytu 3

Han ambasador Chin w USA, wypowiada wojnę triadzie. Podczas przemówienia w Los Angeles zostaje postrzelony przez gangstera Kenjiego.

POLSAT

04:45 Disco Gramy
05:25 Telezakupy TV Okazje, magazyn reklamowy
06:00 Nowy dzień
07:40 Tajemnica Zielonego Królestwa, film animowany
09:50 Aladyn, film fantasy
12:35 Para do gara. Ona mówi, on gotuje, reality show
13:40 Ninja Warrior Polska, reality show
15:40 Twoja twarz brzmi znajomo, program rozrywkowy
17:40 Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej, reality show
18:50 Wydarzenia
19:20 Sport
19:27 Pogoda
19:30 Państwo w państwie, program publicystyczny
20:00 Kabaret na żywo. Młodzi i Moralni, program rozrywkowy
22:10 Teściowie, serial komediowy, odc. 7
22:40 Teściowie, serial komediowy, odc. 8
23:10 Escape Room: Najlepsi z najlepszych, horror
01:10 Z księżycą spadłeś? komedia SF Pozbawieni uczuć i rozmnażający się przez klonowanie kosmici chcą zawładnąć galaktyką.
03:35 Świat według Kiepskich, serial komediowy, odc. 81



23:10 Escape Room: Najlepsi z najlepszych

Zoey walczy z traumą po przeżyciach. Gotowa jest na wszystko, aby sprawiedliwość dosięgnęła ludzi, którzy zamknęli ją w domu zagadek.

TVN 7

06:05 Wiza na miłość 8, reality show
07:00 Wyluzuj, Scooby-Dool, serial animowany, odc. 4/26
07:30 Turbo, film animowany Teoś jest fanem wyścigów samochodowych Indianapolis 500 i marzy o starcie w nich. Wyśmiewany przez inne ślimaki wytrwale trenuje, aby dorównać swojemu idolowi, Guyowi Czempionowi.
09:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1090
10:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 956
11:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1092
12:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 957
13:35 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1094
14:40 17 Again, komedia
16:45 Harry Potter i Czara Ognia, film przygodowy
20:00 Batman v Superman: Świt sprawiedliwości, film sensacyjny
23:15 Naciągacze, komedia kryminalna
01:40 Pierwsza noc oczyszczenia, thriller Partia Nowych Założycieli Ameryki ogłasza, że przez 12 godzin żadna zbrodnia na Staten Island nie spotka się z karą.



20:00 Batman v Superman: Świt sprawiedliwości

Walka herosa z generałem Zodem spowodowała olbrzymie zniszczenia w Metropolis. Z tego powodu Superman traci sympatię mieszkańców.

TV TRWAM

08:00 Słowo życia
08:05 Polski punkt widzenia
08:25 Święty na każdy dzień
08:30 Z Parlamentu Europejskiego
09:00 Spotkania z lasem
09:10 Spotkanie z Magdą Buczek dla dzieci
09:15 Manna z Nieba
09:30 Msza święta z Jasnej Góry
10:35 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela”
10:40 Samuraj Chrystusa, film dok.
12:00 Anioł Pański z Ojcem Świętym Franciszkiem
12:15 Papież Polak do rodaków
13:00 Powrót posta, spektakl teatralny
14:15 Odwaga wiary, film dokumentalny
14:40 Drzwi do lasu
15:00 Wiesz - to też Polska
16:00 Informacje dnia
16:10 Koncert życzeń
16:45 Rzeźbiarz Wielkiego Króla, film animowany
17:00 Zostań żołnierzem RP
17:15 Muzyczne chwile
17:30 Sól ziemi
17:55 Kartka z kalendarza - powstanie warszawskie
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone,
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Moja katolicka rodzina, serial animowany, odc. 4
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec



15:00 Wiesz - to też Polska

Wiesz to też Polska to program poruszający istotne problemy polskiego rolnictwa i gospodarki żywnościowej z udziałem rolników.

25 sierpnia 2023
poniedziałek

TVP 1

08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda
08:40 Ranczo, serial, odc. 33
09:40 Komisarz Alex, odc. 74
10:40 Ojciec Mateusz, odc. 200
11:25 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 76
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda
12:35 Magazyn rolniczy
12:55 Magiczne chwile, film dok.
14:00 Złoty chłopak, serial, odc. 21
15:00 Wiadomości
15:10 Pogoda
15:20 Alarm!
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo, serial, odc. 117
17:00 Teleexpress
17:15 Pogoda
17:20 Jaka to melodia? teleturniej
17:55 Klan, telenowela, odc. 4190
18:25 Leśniczówka, , odc. 745
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:05 Pogoda
20:10 Sport
20:15 Alarm!
20:30 Korona królów. Jagiellonowie, odc. 77
21:10 Mord w hurtowni, spektakl teatralny
22:30 Program rozrywkowy,
23:10 Irlandia Północna - niekończąca się wojna, film dokumentalny



23:10 Irlandia Północna - niekończąca się wojna

W Londonderry upamiętnia się zamieszki z 1969 r. Młodzi ludzie opowiadają się za tym, by Irlandia Północna opuściła Wielką Brytanię.

TVP 2

06:20 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki
06:55 Rodzinka.pl, serial, odc. 240
07:30 Pytanie na śniadanie - pobudka, magazyn
10:35 Panorama
10:45 Pytanie na śniadanie
11:15 Okrasa łamie przepisy
11:50 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2845
12:30 Koło fortuny, teleturniej
13:15 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 182/200
14:05 Va banque, teleturniej
14:35 Na sygnale, serial, odc. 200
15:05 Un passo dal cielo, serial obyczajowy, odc. 21/49
16:00 Koło fortuny, teleturniej
16:35 Familiada, teleturniej
17:15 Zakazany owoc, telenowela, odc. 309
18:00 Panorama
18:20 Va banque, teleturniej
18:45 Akacyjowa 38, telenowela, odc. 187/200
19:35 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2845
20:10 Barwy szczęścia, serial obyczajowy, odc. 2846
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość”, cykl felietonów
20:55 M jak miłość, serial obyczajowy, odc. 1743
21:55 Na sygnale, serial, odc. 473
22:35 Miłość i medycyna, serial obyczajowy, odc. 29
23:35 Mandarynki, dramat obyczajowy



23:35 Mandarynki

Rok 1992, wojna w Abchazji. Rolnicy Iwo i Markus postanawiają zaopiekować się ocalałym najemnikiem Ahmedem i żołnierzem Niką.

TVN

05:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 773
06:40 Doradca smaku, magazyn kulinarny
06:50 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
07:45 Dzień Dobry TVN, magazyn
11:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1538
13:00 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1348
14:05 Zapisane w gwiazdach, serial paradokumentalny, odc. 5/24
15:10 Ten moment, serial paradokumentalny, odc. 45
15:45 Kuchenne rewolucje, program rozrywkowy
16:50 Detektywi, serial, odc. 10/36
17:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1539
19:00 Fakty
19:40 Sport
19:45 Pogoda
19:55 Uwaga! magazyn reporterów
20:10 Doradca smaku, magazyn kulinarny
20:15 Na Wspólnej, serial obyczajowy, odc. 3694
20:55 Milionerzy, teleturniej
21:35 Pati, serial kryminalny, odc. 4/6
22:40 Sahara, film przygodowy
01:10 Szadź, serial kryminalny, odc. 4/7
02:15 Co za tydzień
02:50 Dowody zbrodni, serial kryminalny, odc. 7/24



22:40 Sahara

Poszukiwacz przygód wraz z przyjaciółmi próbują odnaleźć legendarny okręt, który w czasach wojny secesyjnej przewoził cenny ładunek.

POLSAT

06:00 Nowy dzień
08:40 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 387
09:10 Malanowski & Partnerzy, serial, odc. 389
09:40 Sekrety rodziny, serial paradokumentalny, odc. 212
10:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1183
11:40 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 576
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja, magazyn reporterów
13:40 Trudne sprawy, serial paradokumentalny, odc. 1207
14:40 Dlaczego ja? serial paradokumentalny, odc. 1253
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja, magazyn reporterów
16:30 Na ratunek 112, serial paradokumentalny, odc. 829
17:00 Gliniarze, serial paradokumentalny, odc. 838
18:00 Pierwsza miłość, serial obyczajowy, odc. 3656
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość „Wydarzeń”
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Doda. Dream Show, reality show
21:05 Szklana pułapka 3, film sensacyjny
00:00 W cywilu 4: Ruchomy cel, film sensacyjny



21:05 Szklana pułapka 3

Terrorysty pod wodzą pułkownika Stuerta chcą uwolnić byłego dyktatora z Ameryki Łacińskiej i szefa kartelu narkotykowego.

TVN 7

04:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 531
05:50 Szkoła, serial paradokumentalny, odc. 286
06:45 Szpital, serial, odc. 722
07:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 958
08:45 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1096
09:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1097
10:50 Zagadki losu, serial paradokumentalny, odc. 17
11:50 Mamma mia!, program rozrywkowy
12:50 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 723
13:50 Sąd rodzinny, serial, odc. 126
14:50 Sędzia Anna Maria Wesołowska, serial, odc. 563
15:50 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1048
16:55 Szpital, serial paradokumentalny, odc. 935
17:55 Opowieści małżeńskie, serial paradokumentalny, odc. 17
18:55 Ukryta prawda, serial paradokumentalny, odc. 1054
20:00 Hotel Paradise 7, reality show
21:00 Split, thriller
23:30 Sztos 2, komedia sensacyjna
01:40 Hotel Paradise 7, reality show



21:00 Split

Kevin Wendell cierpi na poważne zaburzenie psychiczne zwane osobowością mnogą. Leczy się u doktor Karen Fletcher.

TV TRWAM

09:15 Słowo życia
09:20 Muzyczne chwile
09:30 Moja katolicka rodzina, serial animowany, odc. 4
09:55 Święty na każdy dzień
10:00 Informacje dnia
10:15 Rozmowy niedokończone
11:20 Stan bezpieczeństwa państwa
11:30 Polskie dziedzictwo
12:00 Anioł Pański
12:03 Informacje dnia
12:20 Życie lasu - bogactwo przyrodnicze, film dok.
12:55 Z Zaczisa na Syberię
13:30 Msza święta z Jasnej Góry
14:20 Muzyczne chwile
14:30 Łalka, serial, odc. 6
15:50 Ma się rozumieć
16:00 Informacje dnia
16:10 Sanktuaria polskie
16:30 Porady medyczne bonifratrów
16:55 Spotkania z lasem
17:05 Świadkowie, cykl reportaży
17:30 Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki, reportaż
17:55 Kartka z kalendarza
18:00 Anioł Pański
18:05 Informacje dnia
18:15 Rozmowy niedokończone
19:25 Święty na każdy dzień
19:30 Opowieści Theo, serial animowany, odc. 13
19:45 Modlitwa z udziałem dzieci
20:00 Informacje dnia
20:20 Różaniec



12:20 Życie lasu - bogactwo przyrodnicze

Różnorodność w przyrodzie pozwala na utrzymanie równowagi. Wszystkie organizmy tworzące dane środowisko łączą skomplikowana siatka zależności.